

MTK:n vuosi 2016

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus	4
MTK:n toiminta vuonna 2016	6
Edistämme biotalouden kasvua parantamalla maaseudun elinkeinojen kannattavuutta ja vähentämällä sääntelyä	6
Parannamme markkinoiden toimivuutta ja vahvistamme jäsentemme asemaa markkinoilla	7
MTK on vahvistuva maaseutuelinkeinojen järjestö	7
Maatalous	8
Maatalous- ja ruokapolitiikka	8
Sosiaaliturva ja hyvinvointi	9
Maatalouden tuotantopanokset ja tuotemarkkinat	10
Ruokamarkkinat	10
Vilja	11
Maito	12
Sianliha	12
Siiipikarjanliha ja kananmunat	12
Hevostalous	13
Huoltovarmuus	13
Metsätalous	14
Kehitämme ja edistämme metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä	14
Edistämme metsäbiotalouden edellytyksiä EU:n metsiä ja niiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa	16
Kehitämme metsäedunvalvonnan toimintamallia	16
Riistapolitiikka	18
Ympäristö ja maankäyttö	19
Ympäristöohjauksen sujuvoittamista	19
Omaisuuksien suojaus maankäyttöön	19
Torjuntaa ilmastopolitiikkaa vastaan	20
Kiertotalous toimivaksi	20
Luontopolitiikan arviointia	20
Vesienpuhdistusta hankkeilla ja BFFE-toiminnalla	21
Elinkeinopolitiikka	22
Maakuntauudistus	22
Maaseutu- ja aluepolitiikka	22
Liikenne	23
Yrittäjyys	23
Sosiaalipolitiikka	23
Veropolitiikka	24
Maaseutumatkailu	24
Järjestöasiat	26
Traktorimarssi	26
Julkisten hankintojen kampanja	26
Organisaatiouudistusselvitys	26
Jäsenyyksien vahvistaminen	27
Sähköisten jäsenpalvelujen kehittäminen	27
Maaseutunuoret	27
Järjestökoulutus	28

Viestintä	30
Monipuolista viestintää	30
Intranetin uudistus js MTK sosiaalisessa mediassa	31
Mainio-lehti	31
MTK Brysselissä ja kansainvälinen yhteistyö	32
MTK Brysselissä	32
Kansainvälinen yhteistyö	36
Kauppapolitiikassa monenkeskiset neuvottelut WTO:ssa etenevät hitaasti	39
MTK:n organisaatio ja jäsenistö 2016	41
MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta	42
Valtuuskunta	42
Johtokunta	43
Johtoryhmä	44
Metsävaltuuskunta ja metsäjohtokunta	44
Toimihenkilökokoukset	44
Tilintarkastajat	44
Valiokunnat ja jaostot	45
MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset	50
Yhteiskuntavastuu	51
MTK yhteiskuntavastuullisena toimijana	51
Henkilöstökertomus	51
Tietohallinto	53
Taloustietoja	54
Konsernin toiminta	54
Keskusliiton toiminta ja talous	54
Tilikauden tulos, tilinpäätössiirrot ja rahastomuutokset	55
Näkymät vuodelle 2017	55
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiö	58
MTK:n säätiön hallinto ja henkilöstö	58
Säätiön toiminta	58
Säätiön talous	59
MTK:n tytär- ja osakkuusyhtiöt	61
Pellervo-Instituutti Oy	61
Maanomistajien Arviointikeskus Oy	62
Viestilehdet Oy	63
MTK:n antamia lausuntoja	66
Maataloustuottajaliittojen ja metsänhoitoyhdistysten jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2016	71

Kuva: Jaana Kankaanpää

Puheenjohtajan katsaus

Vahvistuneella ja uudistuneella MTK:lla oli näytön paikka vuonna 2016. Ruokamarkkinoiden häiriöt, biotalouden kasvun rakentaminen, historialliset suuret hallintouudistukset sekä epävakaa EU haastoivat järjestön päivitän. Uusi rakenteemme ja väkemme osoittivat voimansa ja kykynsä toimia.

Suomen talous kääntyi hauraaseen kasvuun monen taantumavuoden jälkeen. Kasvua tuki työmarkkinoille saatu maltillinen ja kilpailukyky lisäävä sopimus vaiherikkaiden tapahtumien jälkeen. Ilman jälkiseurauksia tästä ei selvitty. Elinkeinoelämän rivit rakoilivat, kun metsäteollisuus irtautui keskusjärjestöstään. Näillä näkymin keskusjärjestötason sopimukset ovat historiaa. Hallituksen tavoittelemat työelämän joustot jäivät varsin vaisuiksi.

Korot ja inflaatio pysyivät matalana. Ruuan hinta jatkoi laskuaan, mikä osaltaan vahvisti kansalaisten ostovoimaa. Ruuan kuluttajahinnan aleneminen vastaa suurin piirtein niitä menetyksiä, jotka koituivat maatalousyrittäjien taakaksi. Maatalouden heikkojen tuottajahintojen syytä olivat edelleen liikatarjonta EU-markkinoilla sekä kaupan koventuneet otteet tavarantoimittajien kilpailuttamisessa.

MTK jatkoi pitkäjänteistä työtään ruokamarkkinoiden tervehtymiseksi. Tuloksia saatiin ruokaviennissä, kuluttajien tiedon lisäämisessä kotimaisen ruuan vahvuuksista ja uusien markkinakanavien rakentamisessa. Traktorimarssi oli maaseudun voimannäyte, joka toi näkyvyyttä asiallemme ja monia konkreettisia tuloksia yrittäjän arjen turvaksi.

Kotimaan lainsäädännön saralla MTK:n jäsenet voivat olla tyytyväisiä moniin läpimurtoihin. Yrittäjävähennys hyväksyttiin, ja sitä pääsevät hyödyntämään myös maa- ja metsätalousyrittäjät. Metsätilojen sukupolvenvaihdosten edistämiseen saatiin uusi järjestelmä. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksella parannettiin maanomistajan oikeusturvaa. Maakuntauudistus etenee pääosin MTK:n tavoitteiden mukaisesti. Esimerkkinä voi mainita myös maaseutuyrittäjien tienvarsimainonnan helpottamisen. Tämäkin osoittaa, että vuosien sinnikäs työ tuo tulosta.

MTK:n pitkään ajama metsätalouden kasvuohjelma etenee vauhdilla. Tavoitteena on luoda kasvua ja työtä Suomeen sekä samalla parantaa puumarkkinoiden toimintaa ja yksityismetsätalouden kannattavuutta. Luottamus suomalaiseen metsäalaan on palautettu. Teollisuuden investoinnit lisäävät puun kysyntää harppauksin.

Lisääntyvät hakkuut ja tehostuva metsienhoito saivat aikaan voimakkaita vastareaktioita kuluneen vuoden aikana. Ympäristöjärjestöt aloittivat vastatoimia sekä Suomessa että EU:ssa. MTK osallistui rakentavasti keskusteluun puolustaen kestävästä metsätalouttamme. Vastasimme myös kovaa, kun hyökkäykset kävivät asiattomiksi ja valheisiin perustuviksi.

Vuosi 2016 oli kasvavan epävarmuuden aikaa Euroopassa ja koko maailmassa. Pakolaisongelma on yhä läsnä ja terroriteot jatkuivat. Iso-Britannian päätös jättää EU oli raju ja yllättävä. Se sai EU:n pohtimaan tulevaisuuttaan ja oikeutustaan. Yhdysvaltojen presidentinvaalit lisäsivät epävarmuutta. Siirtykö maailma protektionismin aikakauteen? Suomalaisia maatalousyrittäjiäkin kovasti arveluttaneet kauppaneuvottelut EU:n ja Yhdysvaltojen välillä jäädytettiin.

EU etenee vauhdilla Pariisin ilmasopimuksen toteuttamisessa. Komission esitykset todettiin erityisen haitallisiksi Suomen metsäsektorin kasvulle. Historiaan perustuvat laskentamallit rankaisivat Suomea, joka on nostanut metsien kasvun ennätystasolle. Nyt olisi sadonkorjuun aika. MTK vaikutti kaikilla rintamilla, jotta ilmastopolitiikan lopputulos olisi oikeudenmukainen ja kasvua sekä työllisyyttä tukeva.

Samoin ryhdyimme korjaamaan ongelmia, joita ilmastoratkaisu uhkasi tuoda Suomen ruuan- tuotannolle. Onnistumiset mitataan vuoden 2017 kuluessa. MTK myös puolusti suomalaista ruokaa ja maataloutta kotimaassa virinneessä ruokakeskustelussa. Tapamme tuottaa ympäristöystävällisesti ja eläinten hyvinvointi

ovat huipputasoa verrataanpa tilannetta mihin muuhun maahan tahansa.

Kovat ajat näkyvät maatalousyrittäjien jaksamisessa. Lomitukseen saadut lisärahat ja tuottajaliitoissa käynnistyneet hyvinvointihankkeet ovat elintärkeä apu viljelijöille, joiden voimat ovat ehtymässä. Suuri kiitos MTK-liitoille ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ripeästä toiminnasta hankkeiden käyntiin saattamisessa! Maaseudun tukihenkilöverkko ansaitsee isot onnittelut täyttäessään 20 vuotta. Sen pyyteetön työn turvin on autettu lukuisia vaikeaan tilanteeseen ajautuneita yrittäjiä.

Aluehallintouudistuksessa riittää työsarkaa vielä monelle vuodelle. On selvää, että sen myötä edunvalvonnan haasteet maakunnissa kasvavat. MTK:n toimintatapoja on edelleen rohkeasti uudistettava, jotta tuloksekas edunvalvonta turvataan koko maassa. Sama koskee paikallistason toimintaa, jossa MTK-yhdistysten taloudellinen pohja on usein heikentynyt hälyttävälle tasolle. Erot toiminnassa ja taloudessa ovat tosin suuria. Metsänhoitoyhdistyksissä palvelutuotantoa kehitettiin edelleen yksikköjä kasvattamalla.

MTK:n ja koko maaseudun vahva ääni, Maaseudun Tulevaisuus, täytti kunnioitettavat 100 vuotta. Pääjuhlassa palkittiin Vuoden nuori ruuantuottaja -kilpailun voittaja ja muut finalistit. Kilpailu nosti hienosti esiin sen, miten maaseudun hyvä tulevaisuus tarvitsee uusia, rohkeita yrittäjiä. Maaseutunuorten aktiivinen toiminta sai myös ansaitsemansa huomion.

Itsenäinen Suomi ja MTK täyttävät 100 vuotta. On kunnia juhlia yhdessä ja yhteisin teemoin. Suomi voi jatkossakin hyvin, jos se pitää huolta koko maan kehityksestä. Juhlavuoteen on hienoa lähteä yhdessä osaavan ja sitoutuvan henkilöstön, luottamushenkilöiden ja jäsenistön kanssa. Kiitokset arvokkaasta työstänne Suomen, maaseudun ja järjestön eteen!

Juha Marttila

MTK:n toiminta vuonna 2016

Järjestön yhteiset avaintavoitteet

1. Edistämme biotalouden kasvua parantamalla maaseudun elinkeinojen kannattavuutta ja vähentämällä sääntelyä.
2. Parannamme markkinoiden toimivuutta ja vahvistamme jäsentemme asemaa markkinoilla.
3. MTK on vahvistuva maaseutuelinkeinojen järjestö.

Edistämme biotalouden kasvua parantamalla maaseudun elinkeinojen kannattavuutta ja vähentämällä sääntelyä

MTK tuki voimakkaasti Juha Sipilän hallituksen biotalouden edistämistä koskevia toimenpiteitä hallitusohjelmataavoitteen saavuttamiseksi.

Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön suora lisääminen ja uusiutumattomien luonnonvarojen korvaaminen uusiutuvista luonnonvaroista tehdyillä tuotteilla edellyttää investointeja näiden tuotteiden valmistukseen. MTK oli mukana edistämässä useita erikokoisia investointihankkeita joko suoraan tai esim. niitä varten tarvittavan tutkimuksen rahoittamisessa. Puun käyttöä lisäävät metsäteollisuuden investoinnit kohosivat noin miljardiin euroon, mikä on hiukan edellisvuotta suurempi määrä. Ennakkotietojen mukaan myös elintarvikesektorin investoinnit 2016 kohosivat edellisestä vuodesta.

Maa- ja metsätalouden tutkimus aiheutti järjestössä paljon keskustelua. MTK korosti ajantasaisen ja luotettavaan tutkimustietoon perustuvia linjauksia esim. ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa, koska tarkoitushakuisten tutkimustulosten esilletuonti julkisessa keskustelussa näyttää lisääntyneen. Tutkimustulokset korostuivat

myös erityisesti ilmasto- ja ympäristöasioiden EU-vaikuttamisessa.

Sääntelyn purkaminen on vahvasti esillä sekä Sipilän hallitusohjelmassa että EU-komission toimenpideohjelmassa. Saavutimme tuloksia esim. ympäristönsuojelulain piiriin kuuluvien lupamenettelyjen joustavoittamisessa, kaavoituskäytännöissä ja eräissä elintarvikelainsäädännön yksityiskohdissa. Sen sijaan emme pystyneet tekemään ratkaisevia muutoksia maataloustukien käyttöön ja niiden valvontaan liittyvissä asioissa. Tämä johtuu osittain siitä, että muutoksia ei voi kansallisesti tehdä ilman EU:ssa tehtäviä lainsäädännön muutoksia.

Maatalouden kannattavuuden näkökulmasta vuosi 2016 oli huono. Maataloudessa kaikkien päätuotantosektoreiden tuottajahinnat laskivat edelleen ja tilojen maksuvaikeudet lisääntyivät. MTK:n vaatimat hallituksen keväällä 2016 myöntämä kriisipaketti, Mavi:n tukien maksatusaika- taulujen aikaistuminen ja tehostetut toimenpiteet viljelijöiden henkisen hyvinvoinnin varmistamiseksi auttoivat pahimpien ongelmien ylitse, mutta heikon kannattavuuden aiheuttamat ongelmat jatkuivat vuodelle 2017.

Metsätalouden keskimääräinen kannattavuus parani hiukan edellisvuodesta johtuen pääasiassa lisääntyneistä puun myynneistä.

Kantohintatasoissa tapahtui hyvin vähäisiä muutoksia. Yksityismetsien bruttokantorahatut nousivat 1,84 miljardiin euroon, missä edellisvuoteen verrattuna nousua oli noin 7 %.

Parannamme markkinoiden toimivuutta ja vahvistamme jäsentemme asemaa markkinoilla

Markkinoihin vaikuttamisessa MTK keskittyi kotimaisen ruuan menekin edistämiseen, tuottamansa markkinainformaation laadun parantamiseen, kuluttajaviestintään, uusien markkinakanavien rakentamiseen sekä kilpailulainsäädäntöön vaikuttamiseen.

Kotimaisen ruuan menekin edistämässä korostuivat toiminta alkuperämerkintöjen saamiseksi pakollisiksi ja julkisiin ruokapalveluihin vaikuttaminen. Molemmissa asioissa saavutimme oikeasuuntaisia, mutta vielä riittämättömiä tuloksia. Eri medioissa keskustelu ruuasta, sen alkuperästä, ilmastovaikutuksista ja eläinten hyvinvoinnista jatkui vilkkaana. MTK osallistui keskusteluun ja tuotti materiaalia sekä omalle jäsenistölle että sidosryhmille tuoden esille kotimaisen ruuantuotannon ja elintarvikkeiden vahvuuksia.

MTK oli vahvasti mukana tukemassa sekä puun että ruuan sähköisten kauppapaikkojen kehittämistä. Lähi tuottajien ruuan verkko-kauppa, Ruokaa Suomesta aloitti kesällä 2016. Puukaupan sähköinen kauppapaikka aloittaa toimintansa keväällä 2017. Lisäksi MTK oli mukana viljakaupan sähköisen kauppapaikan valmistelussa, mutta siltä osin päätökset jäivät vuoden 2017 puolelle.

Vaikuttaminen kilpailulainsäädännön uudistamiseksi ei tuottanut tuloksia. Asiaa valmistellut työryhmä ei yhtynyt MTK:n vaatimukseen tuottajien aseman vahvistamiseksi. Myöskään valmistelu vapaaehtoisten sovittelujärjestelmän, uuden kauppatapalautakunnan perustamiseksi ei tuottanut tulosta.

MTK on vahvistuva maaseutuelinkeinojen järjestö

Edellisenä vuonna toteutettu järjestöuudistus laajensi järjestön jäsenpohjaa ja toi uutta osaamista järjestöön. Yhteistyö MTK-liittojen, MTK-yhdistysten ja metsänhoitoyhdistysten kesken vahvistui, mutta yhteistyön toimivuudessa on vielä alueellisia eroja.

Valmistelimme vuoden aikana valiokuntauudistuksen, jonka mukaisesti uudet valiokunnat aloittivat toimintansa vuoden 2017 alussa. Uudistuksen tavoitteena oli kirkastaa valiokuntien tehtäviä ja asemaa sekä lisätä valiokuntatyön tehokkuutta. Lisäksi halusimme avata eri sektoreille laajempia mahdollisuuksia vaikuttaa asioiden valmisteluun järjestössä. Uudessa rakenteessa toimii yhdeksän valiokuntaa aiemman 27 valiokunnan sijaan. Lisäksi toimii kymmenen uudenlaista verkostoa, pääasiassa sähköisessä ympäristössä.

Järjestö oli alusta alkaen vahvasti mukana aluehallintouudistuksen valmistelussa, jolla halusimme varmistaa maaseutuelinkeinojen aseman ja kehittämisen uudessa hallintomallissa. Asian valmistelu on siirtynyt suurelta osin maakuntien vastuulle, jolloin järjestöltä vaaditaan aktiivista otetta kussakin maakunnassa.

MTK:n toteuttama traktorimarssi keväällä 2016 oli järjestön jäsenten suuri voiman näyttö. Sillä saavutettiin konkreettisia tuloksia edunvalvonassa, mutta se merkitsi myös huomattavaa järjestön ulkoisen näkyvyyden kasvua ja jäsenistön yhtenäisyyden vahvistumista.

Järjestö aloitti valmistautumisen 100-vuotisjuhlavuoteensa. Juhlavuoden teemana on ”kasvu”, joka ilmentää hyvin monella tapaa järjestön ja sen jäsenten työtä ja työn luonnetta.

Maatalous

Maatalous- ja ruokapolitiikka

Maatilojen heikko kannattavuustilanne heijastui koko vuoden toimintaan. Traktorimarssin seurauksena maatalouteen hallitusohjelmassa kohdistuneita leikkauksia lykättiin, kansalliseen tukeen saatiin lisärahoitusta kahdelle vuodelle, tukimaksatuksia saatiin aikaistettua, perustettiin rahoitustyöryhmä valmistelemaan toimenpiteitä rahoitustilanteen parantamiseksi sekä lisäbudjetissa kohdennettiin tukitoimenpiteitä investoineille tiloille, EU:n kriisituen kansalliseen lisärahoitukseen ja viljelijöiden hyvinvoinnin edistämiseen. Yhteensä näiden toimenpiteiden taloudellinen arvo on noin 100 milj. euroa.

Maatalouspolitiikan välitarkastelun yhteydessä helpotetaan riskienhallintatyökalujen käyttöönottoa ja tehdään niistä viljelijän näkökulmasta nykyistä houkuttelevampia. Tältä osin päätöksiä saataneen vuoden 2017 aikana, jolloin toimeenpano on mahdollista aikaisintaan vuonna 2018. Kansallisen vakuutusmaksuveron poistaminen kyseisiltä maatalouspolitiikkavälineiltä on paljon vaikeampi tehtävä kuin vakuutusten säädöspohjan muuttaminen EU:ssa. Suomessa riskienhallintatyökalujen käyttöönotto tapahtuneekin seuraavan EU-rahoituskauden alussa ensi vuosikymmenen alkupuolella.

EU:n maatalouspolitiikan välitarkastelu on pettymys varsinkin yksinkertaistamisen näkökulmasta. Välitarkastelun myötä ennemminkin sopeutetaan kuluvaan ohjelmakauden maatalouspolitiikkaa vallitsevaan markkinatilanteeseen. Yksinkertaistamiseen liittyvät komission esitykset helpottavat lähinnä hallinnollista taakkaa. Viljelijöiden arkea helpottavat yksinkertaistamistoimet, kuten peruslohkojen pinta-alojen jatkuvasta muuttumisesta eroon pääseminen ja pysyvien nurmien tulkinnan muuttaminen olivat vielä vuoden lopussa kesken. Välitarkasteluun liittyvien muutosten toimeenpano tapahtuu jäsenmaissa vuonna 2018.

Hallitusohjelman kirjauksia noudatettiin säädösvalmistelussa, sillä kansallisella lainsäädännöllä ei lisätty hallinnollista taakkaa ja joitain pieniä etappeja saavutettiin hallinnollisen taakan keventämisessä. Todellista muutosta yksinkertaistamisen osalta on odotettavissa aikaisintaan seuraavan ohjelmakauden alussa.

Keväällä ja alkukesällä vaikutimme aktiivisesti MMM:n edustajiin, jotta he omalta osaltaan ajaisivat maatalouteen uutta kriisitukipakettia vaikean markkinatilanteen takia. Työ tuotti tulosta uusien politiikkatyökalujen muodossa. Komissio toteutti syksyllä koko EU:n laajuisen maidontuotannon vähentämistuen haun. Lisäksi jäsenmaille annettiin kirjekuori kansallisten

toimenpiteiden valmisteluun. Suomen saama määräraha oli 7,5 milj. euroa, jota täydennettiin vastaavan suuruisella kansallisella määrärahalta. MTK halusi käyttää määrärahan maidon- ja porsastuotannon alentamiseen vuoden 2017 alkupuolella. MMM ei pitänyt sianlihantuotannon taloudellista tilannetta niin vaikeana, että olisi suostunut alentamaan porsastuotantoa tukitoimin. Usean muun jäsenmaan tavoin Suomessa maitokriisin seurauksena erittäin syvässä taloudellisessa ahdingossa painivalle maitosektorille muodostettiin rahoituksen turvin maidontuotannon mukautustukijärjestelmä.

Rahoitustyöryhmän konkreettiset toteutuneet saavutukset olivat kolmen lisälyhennysvapaa- vuoden saaminen kaikkiin, myös jo myönnettyihin, korkotukilainoihin. Lisäksi joulukuun alussa avautui ns. maksuvalmiuslainojen haku. Lainassa on valtion myöntämä 70 %:n takaus. Laina on tarkoitettu maataloille, joilla vakuudet ovat jo kokonaisuudessaan käytettynä vanhoihin lainoihin ja joilla on maksuvalmiusvaikeuksia markkinatilanteen sekä tukien maksatusten lykkääntymisen takia.

Kansallisissa tuissa saatiin myös aikaan edistystä. Vuoden aikana saatiin pohjoisen tuen päätös, jonka mukaan jatkossa maidontuotannossa tukirajoitetta tarkastellaan vuotuisen litramäärärajoitteen asemesta lypsylehmien määrään perustuen. Varsinaisessa kansallisen tuen valmistelussa saatiin lopulta korjattua vuodelle 2017 vuonna 2015 syntynyt epäsuhta etelän ja pohjoisen tuen alueen välillä. Samassa yhteydessä päätettiin kohdentaa lisäbudjetissa myönnettyä kriisitukea 11 milj. euroa vuoden 2018 luonnonhaittakorvaukseen ja 5 milj. euroa maataloustuotteiden menekinedistämiseen. Lisäksi pienenä yksityiskohtana voi mainita MTK:n vaatimuksesta toteutetun C-alueen kuttutuen lisämaksatuksen, jolla takautuvasti korvattiin tiloille tukijärjestelmän muutoksesta aiheutuneet menetykset.

Sosiaaliturva ja hyvinvointi

MTK vaati osana maatalouden kriisipakettia tukea maatalousyrittäjien työssä jaksamiseen. Hallitus päätti elokuun kehysriihessä maatalouden kriisipaketista ja osoitti 10 milj. euroa maatalousyrittäjien työssä jaksamisen tukemiseen lomituspalvelumaksujen alentamisen muodossa. Tämä 10 milj. euron kriisituen hallitus kohdensi lomituspalvelumaksujen alentamiseen siten, että n. 5,5 milj. euroa sijaisapumaksujen alentamiseksi 50 %:lla ja vajaa 5 milj. euroa varallaolosta perittävien maksujen sekä tuetun maksullisen lomituksen hinnan alentamiseen.

Maatalousyrittäjien työssäjaksamisen tukemiseen kriisipaketissa osoitettiin ns. hyvinvointimiljoona, joka annettiin Melan toimeenpantavaksi. Mela teki kertomusvuoden puolella suunnitelman hyvinvointimiljoonan käyttämisestä ja määräraha päätettiin kohdentaa suoraan tiloille annettavaan kriisiapuun, sekä varhaisen välittämisen verkoston toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen.

Hallitus päätti maakuntauudistuksesta ja linjasi kertomusvuoden keväällä siten, että lomituspalvelut ovat maakuntien lakisäätöinen tehtävä 1.1.2019 lukien. Muutoksen valmistelua varten asetettiin työryhmä, jossa on MTK:n, Melan, SLC:n ja Kuntaliiton edustus. Asiantuntijajäseniksi työryhmään perhe- ja peruspalveluministeri Rehula nimitti maatalousyrittäjä Paula Pusan Keuruulta. Maatalouslomittajien asiantuntijaedustuksen lisäksi työryhmässä on STM:n edustaja puheenjohtajana. Työryhmällä annettiin työskentelyaikaa maaliskuun loppuun 2017.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen uudistus tuli voimaan kertomusvuoden alussa. Lainsäädännön muutos liittyi koko suomalaisen tapaturmavakuutuksen uudistamistyöhön ja MATA:n osalta uudistustyö tehtiin yhteistyössä Melan, STM:n, MTK:n ja SLC:n edustamien tahojen kesken työryhmätyöskentelynä.

Yhteistyössä lainsäädännöstä saatiin kattava maatalousyrittäjätyössä sattuneiden tapaturmien korvaamisen osalta. Lainsäädännön valmisteluvaiheessa MTK:n esille nostama haku-aikaa koskeva säännös osoittautui toimeenpanossa maatalousyrittäjien kannalta ongelmaksi. Mela tekikin korvauskäsittelyssä saadun kokemuksen pohjautuen asiaa koskevan korjauspyynnön STM:lle. Haku-aikaa koskeva muutos tuli voimaan vuoden 2017 alussa. Muutoin uuden maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano sujui kertomusvuonna mallikkaasti.

MTK järjesti kertomusvuoden elokuussa Työelämä 2020 -hankkeen kanssa verkostotilaisuuden, johon kutsuttiin työelämätoimijoita kuulemaan ja keskustelemaan suomalaisen ruuan tuottamisen vastuullisuudesta, ruokaturvasta, ruuasta hyvinvoinnin edistäjänä, ruokakulttuurista sekä ruuantuottajien hyvinvoinnista. TEM:n kanssa yhteistyössä toteutettuun tilaisuuteen osallistui parikymmentä työelämän toimijaa ministeriöistä, työelämäjärjestöistä sekä sosiaalivakuutuksen hallinnosta.

MTK esitti maaseutuverkostoon toiminnan yhdeksi teemaksi maaseudun hyvinvointia. Hyvinvointi-teeman valmistelu alkoi kertomusvuonna ryhmän puheenjohtajan haulla. MTK esitti hyvinvointiryhmän puheenjohtajaksi Työterveyslaitoksen johtavaa asiantuntijaa Jalmari Heikkosta, joka tulikin valituksi tehtävään. Maaseudun hyvinvointiryhmän toiminta oli suunniteltu alkavaksi vuoden 2017 alusta jatkuen aina vuoden 2019 loppuun.

MTK kannusti alueellisia tuottajaliittojaan hakemaan hyvinvointihankkeisiin rahoitusta. Kertomusvuoden aikana alkaneiden hankkeiden ja Melan hyvinvointimiljoonan turvin alueellisia hyvinvointityöntekijöitä oli miltei joka tuottajaliiton alueella. Melan lisäksi tässä verkostossa toimii myös maaseutuverkoston hyvinvointiryhmä.

MTK osallistui 20 vuotta kertomusvuonna täyttäneen Maaseudun tukihenkilöverkon toimintaan ja oli mukana myös verkoston ohjausryhmän työskentelyssä. Maaseudun tukihenkilöverkkoa hallinnoiva MTHL järjestää tuettuja lomiamaalousyrittäjille. MTK osallistui tuettujen lomien lomitussuunnitteluun, kehittämiseen ja markkinointiin.

MTK osallistui maatalousyrittäjille tarkoitettujen kuntoutuspalveluiden kuten KIILA-kuntoutuksen suunnitteluun ja järjestämiseen.

Maatalouden tuotantopanoset ja tuotemarkkinat

Vuonna 2016 tuotantopanosien hintoihin vaikuttavia tekijöitä seurattiin ja analysoitiin aktiivisesti. Lisäksi osallistuttiin tuotantopanosmarkkinoiden tilastoinnin kehitystyöhön yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

MTK:n jäsenet voivat seurata ja tutustua MTK:n jäsenpalvelusivuilta (Reppu) ajankohtaiseen tietoon maatalouden tuotantopanosmarkkinoista. Reppuun on laadittu koosteet sekä tuotantovälineiden ostohintaindekseistä että polttoaine- ja sähkömarkkinoiden kehityksestä.

TNS Gallup toteutti MTK:n tuotantotalousvaliokunnan pyynnöstä ostoskorivertailun vuonna 2016 kahdesti, keväällä ja syksyllä. Ostoskorivertailu on tuonut hyvin havainnollisesti esille sen mikä merkitys tuotantopanosmarkkinoiden kilpailuttamisella on tilan koko talouden osalta. Samalla vertailusta on käynyt vuosien saatossa selville se, miten kilpailu panosmarkkinoilla on kiristynyt. Ostoskorivertailun tutkimustulokset on julkistettu MTK:n jäsenpalvelusivuilla (Reppu).

Tuotantopanosmarkkinoille on viime vuosien aikana tullut uusia toimintatapoja ja -ratkaisuja, kuten nettiperusteiset hankintojen yhteiskilpailuttamiset. MTK:ssa osallistuttiin vuoden 2016 aikana tämän kaltaisten toimintaratkaisujen jalkauttamiseen ja yhteistyön laajentamiseen alan eri toimijoiden kesken.

Vuonna 2016 tuli mahdolliseksi perustaa tuotajaorganisaatioita kaikille tuotantosektoreille. Teimme aktiivisesti töitä tämän muutoksen puolesta ja nyt suomalaiset maatalousyrittäjät ovat tässä asiassa samalla lähtöviivalla muiden jäsenvaltioiden maatalousyrittäjien kanssa.

Olemme jatkaneet sopimuskoulutuksia ja myös muita juridisia koulutuksia. Maatalousyrittäjien on entistä tärkeämpi varautua tulevaisuuteen sopimuksin ja laittamalla yksityisoikeudelliset paperinsa kuntoon. Maatalousyrittäjien välisen sähköisen kaupankäynnin kehittämistyössä aikataulu on pitkittynyt julkisen rahoituksen jäädessä neuvotteluista huolimatta puutteelliseksi. Sähköisen kaupankäynnin edistäminen tarvitsee kehittämistyötä ja tavoitteena onkin jatkaa työtä vuonna 2017.

Ruokamarkkinat

Kävimme neuvotteluja reilummista ja sitovista säännöistä muiden ruokaketjun osapuolten kanssa. Marraskuussa päätimme lopettaa osaltamme neuvottelut. Tämän jälkeen olemme tehneet töitä kansallisen lainsäädännön puolesta. EU-tasolla meitä on kuultu mm. Europan Parlamentissa kokemuksistamme vapaaehtoisesta Supply Chain Initiative:sta. Kuulemisissa olemme selkeästi kertoneet, miksei SCI-järjestelmä toimi. Olemme aktiivisesti vaikuttaneet EU-tasolla sen puolesta, että yhteisötasolla annettaisiin EU-lainsäädäntöä elintarvikeketjun ongelmien ratkaisemiseksi.

Osallistuimme työ- ja elinkeinoministeriön kilpailukityöryhmään. Työryhmässä olemme aktiivisesti toimineet maataloustuottajien aseman parantamisen puolesta. Olemme kertoneet muiden jäsenvaltioiden elintarvikeketjun lainsäädännöstä ja vaatineet toimivaa lainsäädäntöä Suomeen.

Suomalaisen ruuan tuotannosta viestimme mahdollisimman monikanavaisesti laajassa yhteistyöverkostossa. MTK tekee ruoka-alan järjestöjen ja yritysten kanssa yhteistyötä monella tavalla ja tasolla. Iso ponnistus oli Suomi100-hankkeeksi hyväksytyn Syödään yhdessä -hankkeen verkoston rakentaminen

ELO-säätiön apuna. Verkostossa oli vuoden lopussa jo yli 100 järjestöä, yritystä ja muita organisaatioita. Vuoden aikana tuotimme mm. yleisesitteen suomalaisesta ruuantuotannosta sekä broileri- ja sianlihantuotannosta.

Kansallisruokaaäänestyksen järjestimme yhteistyössä ELO-säätiön ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Äänestykseen osallistui yhteensä 50 000 suomalaista. Kansallisruokaaäänestykselle tuotettiin omat nettisivut www.kansalliruoka.fi, joilta löytyy paljon hyvää tietoa suomalaisesta ruuasta ja ruokakulttuurista. Äänestys sai paljon myönteistä näkyvyyttä ja toi esiin suomalaista ruokaa, sen tuotantoa ja tuottajia.

Ruokavisa ja Ruokakoulu ovat erityisesti lapsille ja nuorille kohdistettua viestintää, jossa tavoitteena on kertoa ruuasta, sen alkuperästä sekä innostaa nuorisoa kiinnostumaan ruuasta. Ruokavisa toteutettiin Ruokatiedon, Kotitalousopettajien liiton ja MTK:n yhteistyönä ja se tavoitti noin 6000 yläkouluikäistä opettajineen. 4H-liitto ja Finlandssvenska 4H toteuttivat yhteensä 38 ruokakoulua, joihin osallistui yhteensä 700 8–12-vuotiasta lasta ja 160 nuorta ohjaajaa. Ruokakouluun kuuluu myös maatilavierailut, joita olivat toteuttamassa kymmenet MTK-yhdistykset. Maistuva ammatti -hankkeessa viestitiin erityisesti peruskoulunsa päättävälle nuorille ruokaketjun monipuolisista ammateista. Aiheista lisää: www.ruokavisa.fi, www.ruokakoulu.fi, www.maistuvaammatti.fi.

Lähiruuan edistämiseksi MTK toimii monella tasolla. Valtakunnallinen lähiruuan koordinaatiohanke aloitti toimintansa ja MTK on mukana hankkeen ohjausryhmässä. Koordinaatiohanke jatkaa Aitojamakuja.fi-sivuston ylläpitämistä. Vuoden aikana jalkautettiin mm. suoramyyntipasta, joka on neljän oppaan sarja. Aiheesta lisää: www.aitojamakuja.fi/suoramyynti.

MTK antoi täyden tukensa LähiPro Oy:n ruoka-suomesta.fi- verkkokauppapalveluun. MTK markkinoi palvelua jäsenistölle ja piti Forumin kauppakeskuksessa ruokaasuomesta.fi-pop-up -kauppaa loka-joulukuussa. Vuoden loppuun mennessä palvelussa oli mukana noin 120 tuottajaa. Aiheesta lisää: www.ruokaasuomesta.fi.

Evirassa aloitettiin maa- ja metsätalousministeriön rahoittama PK-elintarvikeyritysten neuvonta- ja vientiosaamisen parantaminen -hanke. MTK on mukana hankkeen ohjausryhmässä ja viestii aktiivisesti sen etenemisestä tehden yhteistyötä.

Suomalaisen ruuan brändäys ja vienninedistäminen puhututti alan toimijoita paljon vuoden aikana. MTK toimi mukana mm. TEM:n elintarvikeketjun kilpailukykyä selvittävässä hankkeessa ja LUKE:n Arktisuudesta elintarvikeviennin kärki -hankkeessa välittäen tietoa jäsenistölle ja verkostoille. Vuoden lopussa yli sadan REKOn piirissä oli 120 000 kuluttajaa ja arvioitu liikevaihto noin 8 miljoonaa euroa.

Jatkoimme vahvasti ruuan alkuperätiedon merkityksen ylläpitämistä. Vaadimme toistuvasti, että julkisissa hankinnoissa on edellytettävä kansallisen lainsäädännön vaatimia tuotantotapoja ja keväällä 2016 tuotimme materiaalia yhdistysten käyttöön. Teimme myös yhteistyötä viranomaisten kanssa sekä valtakunnallisella tasolla että paikallisesti ja neuvoimme, miten laatuksymykset voidaan ottaa huomioon julkisissa hankinnoissa. Herättelimme myös ravintolasektorin toimijoita kertomaan ruuan alkuperän.

Pake-hanke (Paikallisruuan arvoketjua kehittämässä) tuotti oppaan horeca-tukkujen ja lähiruokayrittäjien väliseen yhteistyöhön. MTK toimi asiantuntijana hankkeen ohjausryhmässä.

Vilja

Vaikea vuosi markkinoilla ja pelloilla – markkinaedunvalvonta keskipisteessä

Vuosi 2016 oli vaikea viljasektorille. Viljojen hinnat olivat globaalisti alavireessä jo heti sadonkorjuukauden alkumetreiltä eikä piristystä näkynyt vuoden 2016 aikana. Suomessa tilannetta vaikeutti entisestään vaikean kasvukauden mukanaan tuomat laatuongelmat. Nämä ongelmat kulminoituivat korkeiden DON-arvojen kautta pääasiassa kauraan. Mykotoksiinit nostettiin heti valiokunnan agendalle ja työ jatkuu vuoden 2017 aikana.

Markkinaedunvalvonta oli jo vuonna 2015 viljavalioikunnan ja jaostojen työssä keskiössä ja työtä jatkettiin vuoden 2016 aikana. Tavoitteenamme oli löytää suomalaiselle korkealaatuiselle viljalle uusia markkinoita ja parantaa viljelijöiden markkinaosaamista sekä riskienhallintaa. Tähän liittyen vuodelle 2017 varmistettiin rahoitus erilliselle riskienhallintaprojektille.

Maatalouspolitiikan yksinkertaistaminen sekä tulevan ohjelmakauden CAP 2020+ työllistivät viljasektoria vuoden lopulla. Copa-Cogeca:n työhön osallistuttiin myös aktiivisesti viljasiamiehen kautta, joka toimii CER & GOL -työryhmän puheenjohtajana.

Uusi markkinapaikka viljoille

Viljamarkkinapaikan esiselvityksen jälkeen kartoitimme teollisuuden kiinnostusta yhteisen sähköisen markkinapaikan perustamiseen. Markkinapaikkaan liittyvä työ jatkui koko vuoden ajan. MTK:n jäsenille tuleva sähköinen kauppapaikka luo hyvän alustan mm. aktiiviseen tilojen väliseen viljakauppaan. Satokaudella 2016/2017 viljaa ei vielä markkinapaikan kautta liiku, mutta seuraavan satokauden kohdalla odotukset ovat korkealla.

Maito

Kuluvan vuoden alkupuolta luonnehti yhä syvenevä maitokriisi. Kiintiöjärjestelmän päättymisen ja Venäjän länsimaiden maitotuotteille asettaman tuontikiellon sysäämän tuottajahintojen lasku syveni. Suomessa tuottajahinta oli viidenneksen alempi kuin kaksi vuotta sitten. Kesän jälkeen tuottajahinta EU:ssa osoitti elpymisen merkkejä. Kiinan tuontimarkkinan vahvistuminen osaltaan edesauttoi tilannetta.

Osana kriisitoimenpiteitä EU:n komissio lisäsi rasvattoman maitojauheen interventio-ostoja. Vaikea kysyntätilanne sai interventiovarastot täyttymään nopeasti. Ennätyselliset varastot hillitsevät hintakehitystä pitkään. Maidontuotanto on voimakkaalla kasvu-uralla EU:n suurissa maidontuottajamaissa. Myös syvän maitokriisin runtelemana vuonna 2016 tuotanto lisääntyi. Tuotannon rajoittamaton kasvu luo pitkän varjon tuottajahintojen myönteisen kehityksen pysyvyyden ylle. Vaatimus saada aikaan velvoittavia tuotannonrajoituskeinoja oli siten edelleen erittäin ajankohtainen.

Kriisipaketit ja niiden toimeenpano leimasivat vuoden 2016 maatalouspolitiikkaa. EU:n komission lopulta heinäkuussa tunnustettua julkisesti maitomarkkinoiden olevan epätasapainossa, se julkaisi kuusikohtaisen paketin kriisitoimenpiteitä. Niissä keskeisellä sijalla olivat maidontuotannon väliaikaiseen vähentämiseen tähtäävät toimet. Vaikka toimia sinänsä ryhdyttiin panemaan täytäntöön ennennäkemättömällä nopeudella, saivat ne osakseen runsaasti kritiikkiä siitä, että toimet tulivat aivan liian myöhään.

Sianliha

Sianlihantuotannon vaikea taloudellinen tilanne jatkui edelleen vuonna 2016. Tuottajahinta pysyi koko tarkastelujakson tasolla 1,42–1,47 e/kg, joka on selvästi alle kannattavuuden minimitason.

Sikajaosto vaikutti aktiivisesti kriisituen saamiseen alalle vuosina 2015 ja 2016. Ne eivät tuoneet ratkaisua kannattavuusongelmaan, mutta helpottivat hieman ankeaa taloustilannetta. Vuoden 2016 maksatuksessa sikatalous sai kriisitukea 8 milj. euroa ja vuonna 2015 3,7 milj. euroa.

Sikajaosto teki jo elokuussa 2015 aloitteen sika-asetuksen muuttamisesta. Muutosehdotukset koskivat kasvatussikojen karsina-alojen määrittämistä sekä siihen liittyvää siirtymäaikasäädöstä. Kesällä 2016 koko sika-ala yhdessä laati tämän pohjalta MMM:lle esityksen, jonka perusteella asetuksen muuttamisesta sovittiin.

Lihavaliokunnan toimeksiannosta laadittiin sikatalouden kansallinen strategia. Sen laatimisesta vastasi työryhmä, jonka puheenjohtajana toimi sikajaoston puheenjohtaja Taru Antikainen ja sihteerinä kotieläinasiainmies Jukka Rantala.

Sikajaosto osallistui Okra-messuille heinäkuussa yhteisosastolla Pro Agrian, ETT:n ja Sikayrittäjien kanssa. Sikajaosto osallistui aktiivisesti osaltaan valiokuntaudistukseen.

Siipikarjanliha ja kananmunat

Siipikarjanlihan tuotannon kannattavuus heikkeni vuonna 2016. Broilerin tuottajahinta laski 1,30 euroon. Hinnanlaskuun vaikutti kauppojen halpuuttamiskampanjat sekä sianlihan vaikea markkinatilanne. Broilerin markkina kehittyi edelleen myönteisesti kulutuksen kasvaessa 9 prosenttia ja tuotannon 7 prosenttia. Myös kalkkunamarkkina kasvoi.

Siipikarjanlihajaosto aloitti aktiiviset yhteydenotot ruokapalveluiden järjestäjien suuntaan. Yhteistyö eteni pidemmälle muun muassa Puolustusvoimien ruokapalvelusta vastaavan Leijona Cateringin kanssa. Marraskuussa broilertuottajia oli kertomassa Leijonan keittiöpäälliköille kotimaisen siipikarjanlihan tuotannon vahvuuksista. Leijona Catering valmistaa yli 70 000 aterialla päivittäin.

Siipikarjanlihajaosto osallistui marraskuussa yhteistyössä Broileryhdistyksen kanssa Elma-messuille Helsingissä. Siipikarjanlihajaosto oli aktiivinen MTK:n valiokuntaudistuksen suunnittelussa.

Kananmunamarkkinoilla vuosi oli erityisen vaikea. Lidl ilmoitti lopettavansa virikemunien myynnin. Muutos sekoitti markkinat ja laski voimakkaasti virikemunien hintoja. Tässä

yhteydessä voimakkaita paineita kohdistui myös lattia- ja luomumuniin, mutta niiden hintataso säilyi vakaalla, mutta matalalla tasolla.

Valiokunta käsitteli tuottajahinnan heikkoa kehitystä ja asia tuotiin myös esille julkisuudessa useaan kertaan. Syyskuussa valiokunta järjesti Pöytyällä kananmunantuottajien yleisen kokouksen erittäin synkän markkinatilanteen vuoksi.

Hevostalous

Jatkoimme yhteistyötä hevosalan keskeisimpien toimijoiden, Hippolis – hevosalan osamiskeskuksen ja vielä laajemmalla foorumilla Mahdollisuuksien hevonen -verkoston kanssa hevostalouden ja -yrittäjyyden toimintaedellytysten parantamiseksi.

MTK on mukana hallituksen kärkihankkeisiin kuuluvan Hevosienlannan hyötykäyttö -hankkeen hankeryhmässä. Hankkeen tavoitteena on edistää hevosienlannan ravinteiden kierrätystä ja energiakäyttöä. Hankkeessa kartoitetaan hevosienlannan hyötykäyttömahdollisuudet ja hyvät toimintatavat alueille, paikallisesti ja myös toimijatasolle sekä etsitään uusia ratkaisuja. Lisäksi toimijoita ohjataan erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen ja tarvittavien investointien valinnassa.

MMM ohjasi edellisenä vuonna määrärahan Makeran kautta hevoskasvatustoiminnan edistämiseen kansallisen hevostalouden kotieläintuen poistuessa Etelä-Suomen alueelta. Suurin osa määrärahasta kohdistui Suomen Hippoksen toteuttamalle Hevoskasvatuksen sähköiset palvelut -hankekokonaisuudelle, joka käynnistyi kertomusvuonna. Seuraamme hanketta ohjausryhmän jäsenyydessä. Vaikutamme edelleen hevostalouden tukimenetyksiä korvaavien toimenpiteiden aikaansaamiseksi.

Olemme mukana Opetushallituksen työryhmässä valmistelemassa ehdotusta uudistetuiksi hevostalouden ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon perusteiksi.

MTK on ollut mukana hevosalan järjestöjen kanssa ideoimassa projektia ”Mahdollisuuksien hevonen”, mikä on osa Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuoden 2017 ohjelmaa. Tavoitteena on kertoa hevosen ja hevostalouden merkityksestä yhteiskunnassa, suomenhevosen merkitystä korostaen.

Huoltovarmuus

Hoidimme Huoltovarmuuskeskuksen kanssa sovitut tehtävät. Huoltovarmuusorganisaation alkutuotantopoolin toimisto oli MTK:n tiloissa. Poolitoimikunta kokoontui kolme kertaa. Osallistuimme muun muassa yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS) päivitystyöhön, päivittäistavarahuollon kehittämiseen sekä tutkimushankkeen Sähkönjakeluhäiriöiden vaikutukset elintarviketuotannon jatkuvuuteen -ohjausryhmään.

Elintarvikehuoltosektorin koulutustapahtumien valmistelu ja toteutus hoidettiin vakiintuneen

käytännön mukaan yhteistyössä sektorin muiden poolien kanssa. Helmikuussa toteutettiin Poolitoiminnan perusteet -koulutus. Lokakuussa ja marraskuussa järjestettiin Poolitoimikunnan toiminta vakavassa häiriötilanteessa ja poikkeusoloissa -valmiusharjoitus. Toteutimme 12 maatilojen varautumiskoulutustilaisuutta eri puolella Suomea yhteistyössä MTK-liittojen, ELY-keskusten ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa.

Metsätalous

Kehitämme ja edistämme metsätalouden harjoittamisen edellytyksiä

SPV

Vaikutimme siihen, että metsätilojen sukupolvenvaihdoksia vauhdittamaan ja helpottamaan saatiin oma erillinen järjestelmä, metsälahjavähennys. Metsälahjavähennys tarkoittaa käytännössä sitä, että lahjana saatujen tai lahjanluonteisina kauppoina tehtyjen omistuksenvaihdosten lahjaveroista on saatavissa osa (maksimissaan 81 %) takaisin metsätilan tuloverotuksen kautta.

Verotus

Vaikutimme siihen, että vuoden 2017 alusta alkaen myös metsätalouden harjoittajat saavat tehdä 5 %:n suuruisen yrittäjävähennyksen pääomatuloistaan. Metsätalouden harjoittajat pääsevät tällä päätöksellä samalle viivalle muiden yrittäjien kanssa. MTK:n aktiivisen vaikuttamisen ansiosta yhteismetsien osalta vähennys toteutuu niin, että niiden verokanta laskee 26,5 %:iin. Kaiken kaikkiaan metsänomistajien verotus siis kevenee vuonna 2017.

Yhteismetsät

Kehitimme yhteismetsätoimintaa yhteistyössä yhteismetsien, metsänhoitoyhdistysten kanssa ja muiden metsäalan toimijoiden kanssa.

Viestintä

Viestimme aktiivisesti metsien mahdollisuuksista ja metsävarojen riittävydestä nykyistä selvästi suurempaan puunkäyttöön. Asiaa pidettiin esillä sosiaalisen median kanavissa, toimittajapaamisissa, sidosryhmätilaisuuksissa ja puunkäyttöön liittyvään keskusteluun osallistuttiin aktiivisesti eri foorumeilla.

Metsätalouden tuet

Hallitusohjelmassa metsätalouden tukiin kohdennettiin 15 milj. euron leikkaus, minkä johdosta tukijärjestelmään tehtiin lisämuutoksia, jotka astuivat voimaan huhtikuussa 2016. MTK esitti kameran myöntämisvaltuuden määrittelyä ohjelmaperusteiseksi ja käyttöä etupainotteisesti. Eduskunta lisäsi vuoden 2016 myöntövaltuutta 30 milj. eurolla. MTK myös vaikutti siihen, että taimikon varhaisoidon tukien hakusulku purettiin 10 lokakuuta ja töitä päästiin metsissä jälleen jatkamaan. MTK vaikutti aktiivisesti kamera-järjestelmän toimeenpano-ongelmien ratkaisemiseen.

Osallistuimme vuoden 2020 jälkeisen metsätalouden kannustejärjestelmästä käytyyn keskusteluun ja työpajoihin. Käynnistimme työn metsänomistajajärjestön tavoitteiden ja linjausten määrittelylle tulevaisuuden kannustejärjestelmälle. Osana tätä työtä järjestettiin metsävaltuuskunnan seminaari ja työpaja.

PEFC-ryhmäsertifiointi

Ryhmäsertifiointi toteutettiin viidellä alueella ja kaikki metsänhoitoyhdistykset jäsenineen ovat mukana sertifiointissa. Sertifikaatit olivat voimassa ja ryhmäsertifiointin piirissä oli 11,3 miljoonaa hehtaaria. Vuoden alusta otettiin käyttöön uudet standardit ja vaatimukset. Tämän vuoksi kaikkien toimijoiden piti ilmoittautua uudelleen mukaan sertifiointiin ja alueille perustettiin uudet metsäsertifiointitoimikunnat. Niiden puheenjohtajina ovat metsänomistajajärjestön toimihenkilöt.

Metsävaratietolaki

Vaikutimme aktiivisesti uuden metsätietolain perusteisiin ja linjauksiin. EU:n komissio kiinnitti huomiota siihen, ettei laki Suomen metsäkeskuksen metsävaratiedoista täytä ympäristötiedodirektiivin vaatimuksia. Uusi metsätietolakiesitys perustuu kompromissiratkaisuun niin, että ns. hilatieto kerätään kaikkien metsänomistajien metsistä ja se on vapaasti saatavilla, ilman metsänomistajan suostumusta. Kuviotietojen olemassa olosta päättää metsänomistaja. Mikäli kuviotiedot ovat metsäkeskuksen järjestelmässä, ne ovat julkisia. Varsinaiset ympäristötiedot kuten metsälain 10 § ovat kaikkien saatavilla.

Yhteishankkeet

Olimme aktiivisesti mukana hallitusohjelman Puuta liikkeelle ja uusia tuotteita metsistä -kärkihankkeen eri osaprojektien ohjausryhmissä. Merkittävin hankekokonaisuus oli maa- ja metsätalousministeriön Metsätieto ja sähköiset palvelut. Osallistuimme ao. kokonaisuuden kaikkien alahankkeiden toimintaan.

Osallistuimme Tapio Oy:n toteuttaman Ekosysteempipalveluiden tuotteistaminen -hankkeeseen, jossa keskityttiin metsänomistajan ansaintalogiikan ja sopimuksellisuuden näkökulmiin. Lisäksi toimimme esille markkinaehtoiset keinot monimuotoisuuden turvaamiseksi ns. pyöreän pöydän metsäkeskusteluprosessissa.

Puumarkkinat ja metsätalouden kannattavuus

Puumarkkinaedunvalvonnan tavoite oli metsätalouden kannattavuuden parantaminen kotimaisen puun käyttöä lisäämällä, puukauppojen kilpailutuksen kehittämällä sekä ajantasaista markkinatietoa tuottamalla. Yksityismetsien puun myynnit sekä kotimaisen puun käyttö vilkastuivat selvästi vuodesta 2015. Yksityismetsien kantorahatulot nousivat yli 1,8 miljardin euron.

MTK osallistui aktiivisesti puun käyttöä lisäävien investointien toteuttamiseen. Tuotimme ajantasaista markkinatietoa metsäteollisuudesta ja puumarkkinoilta. Tilasimme kaksi kertaa Metsätutka-kyselyn metsänomistajien puunmyyntikäyttötymisestä.

MTK on ollut mukana perustamassa ja käynnistämässä uutta, koko metsäsektorin yhteistä sähköistä puumarkkinapaikkaa Kuutiota, jonka on määrä aueta keväällä 2017. Perustimme yhdessä metsäteollisuuden kanssa Suomen Puukauppa Oy:n tätä kehitystyötä varten. Uusi puukauppa tulee korvaamaan nyt metsänhoitoyhdistysten käytössä olevan puumarkkinat.fi -sivuston ja toimimaan entistä tehokkaammin.

Toimimme puutavaran mittauksen neuvottelukunnassa puun myyjien ja jäsentemme edustajana ja kehitimme puutavaran mittausmenetelmiä. Haimme puutavaran mittauslainsäädännön ennakkotulkintoja ja avustimme jäseniämme ja metsänhoitoyhdistyksiä puukaupan ja mittauksen erimielisyyksien ja riitatapauksissa.

Koulutimme, neuvoimme ja avustimme metsänhoitoyhdistysten toimihenkilöitä puukauppaan, mittaukseen, katkontaan, energiapuuhun ja korjuunvalvontaan liittyen.

Maankäyttö ja kaavoitus

Maankäyttö- ja rakennuslain päivitystyö alkoi ja MTK vaikutti prosessiin kaikkiin osa-alueisiin. Maisematyölupaa ei voida enää vaatia yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisille alueille (M). ELY-keskuksen valvontarooli kaavoituksessa purettiin. Maakuntakaavat hyväksytään maakunnissa, eikä enää raskaassa Ympäristöministeriön vahvistusprosessissa. Kunnat myöntävät nyt kaikki poikkeusluvut. Osallistuimme Tapio Oy:n Metsänomistajan kaavoitusapu -hankkeeseen, jossa mm. tuotettiin metsänomistajien käyttöön kaavoitusprosesseista kertova esite.

Metsäluonnon monimuotoisuus

MTK osallistui ministeri Tiilikaisen pyöreän pöydän keskusteluun, jossa metsäluonnon monimuotoisuutta parannetaan metsien käytön lisääntyessä. Monimetsä-hankkeessa osallistuimme aktiivisesti talousmetsien luonnonhoidon kehittämiseen. MTK lanseerasi toimintamallin SLC:n ja Energiategollisuuden kanssa, jossa ryhdytään tuottamaan lahopuuta sähkölinjojen reunoille. METSO-ohjelman rahoitusta saatiin parannettua aktiivisen työn tuloksena. Metsänhoitoyhdistykset ovat neuvoneet tehokkaasti maanomistajia METSO-suojelun mahdollisuudesta, ja välittäneet maanomistajan päätöksen mukaan ELY-keskuksille yli 8500 ha sopimuskohteita. Osallistuttiin METSO-kohteiden kriteerien päivitykseen. Käynnistettiin käytännön kokeilut vapaaehtoisesta soidensuojelusta yksityismailla. MTK esitti erillisen luonnonsuojelurahaston tai -säätiön perustamista.

Olimme mukana valtakunnallisessa EU-rahoitteisessa Freshabit Life+ -hankkeen ohjausryhmässä. Hanketta koordinoi metsähallitus. Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä ovat vesistö- ja valuma-aluekunnostukset ympäri maata valituilla kahdeksalla Natura-vesistöalueella. Hanke koostuu useista eri alaprojekteista. Hankkeiden vaikutuspiiriin kuuluu myös yksityismaita. MTK:n vaatimuksesta hankkeiden ohjausryhmiin tuli myös maanomistajien edustajia.

Edistämme metsäbiotalouden edellytyksiä EU:n metsiä ja niiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa

Teimme aktiivista metsäpolitiikkaa henkilövaihdoksista huolimatta. Vuotta leimasivat erityisesti komission kesä- ja talvipaketit (ilmasto ja biomassan kestävyyskriteerit): seurasimme aktiivisesti pakettien valmistelua ja jälkipuintia, jotka jatkuvat edelleen vuonna 2017. MTK tukee Suomen valtion LULUCF-kantaa, jonka mukaan metsien vertailutaso pitää voida määrittää kansallisesti, metsät ja puutuotteet on otettava mukaan joustoihin ja laskentasääntöjen tulee kannustaa metsien kestävään käyttöön. Vaikutimme aktiivisesti EU:n komissioon, parlamenttiin ja keskeisiin sidosryhmiin, jotta kestävä metsätalouden rooli näkyisi riittävästi EU:n ilmastopolitiikassa.

MTK oli edustettuna CEPF:n ja IFFA:n toiminnassa sekä erilaisissa Copa Cogecan työryhmissä vuoden aikana. Lisäksi metsänomistajan ääni kuului FAO:ssa ja Forest Euroopassa (metsäindikaattorit). MTK järjesti NSF:n

vuosikokouksen Lappeenrannassa syyskuussa. Kokouksen teemana oli komission ilmastopaketti, joka herätti keskustelua pohjoismaiden edustajien kanssa.

EU-politiikassa olimme mukana edistämässä metsien ja puutuotteiden käyttöä ilmastonmuutoksen hillintäkeinona ja edistimme metsäbiotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä ilmasto- ja energiapolitiikassa. Pohjoismaiden ja globaalilla tasolla olimme aktiivisesti metsänomistajan asialla eri sektorien kautta.

Vaikutimme siihen, että EU-komission esitys biomassan kestävyyskriteereiksi ei aiheuta uutta, ylimääräistä byrokratiaa metsänhoidon kestävyden todentamisessa. EU-komission ehdottama riskimaaperusteinen tarkastelu sopii suomalaiselle metsätaloudelle hyvin.

Kehitämme metsäedunvalvonnan toimintamallia

Järjestimme yhteistyössä metsänhoitoyhdistysten ja MHYP Oy:n kanssa metsänhoitoyhdistysten valtuustovaalit postivaaleina. Vaaleissa metsänhoitoyhdistyksiin valittiin valtuutetut vuosiksi 2017–2020. MTK huolehti vaalien yleisjärjestelyistä ja markkinoinnista, vastasi vaalien valtakunnallisesta viestinnästä, tuki metsänhoitoyhdistyksiä viestinnässä ja aktiivisen ehdokashankinnan toteuttamisessa sekä koosti vaalitulokset. Vaalit onnistuivat hyvin, sillä äänestysaktiivisuus nousi 41 %:iin (34 % edellisissä vaaleissa 2012).

Teimme yhdessä MTK:n koulutusryhmän, PI Johtamiskoulun ja MHYP:n kanssa koulutusmateriaalia ja suunnittelimme koulutustilaisuuksia mhy-valtuustoille. Uudistimme yhteistyössä PI Johtamiskoulun kanssa metsänhoitoyhdistysten Hyvän Hallinnon oppaan. Ensimmäistä kertaa valtuutettujen perehdyttämisessä metsänomistajaorganisaation toimintaan ja omaan rooliinsa hyödynnetään sähköistä Moodle-koulutusympäristöä, johon on tekstin ja esitysten lisäksi tehty lukuisia luottamus- ja toimihenkilöiden haastateluvideoita toiminnastamme.

Tuimme metsänhoitoyhdistysten jäsenpitoa ja -hankintaa kehittämällä yhdessä mhy-kentän palveluita, valvomalla metsänomistajien etuja sekä markkinoimalla yhdessä järjestöme aikaansaannoksia ja palveluita. Metsänhoitoyhdistysten jäsenmäärä oli vuoden 2016 lopussa koko maassa 96 % suhteessa edellisen vuoden lopun jäsenmäärään. Kaikki metsänhoitoyhdistykset ovat nyt MTK:n jäseniä, sillä Metsänhoitoyhdistys Päijänne liittyi viimeisenä

metsänhoitoyhdistyksenä MTK:n jäseneksi keväällä 2016.

MTK laati metsänhoitoyhdistyksille toimintamallin jakeluverkon vierimetsänhoitoon. Sähkölinjojen vierimetsänhoidot aiheuttivat merkittävän määrän yhteydenottoja metsänhoitoyhdistyksiin ja suoraan MTK:hon.

Järjestimme 12 metsäjohtokunnan kokousta ja kaksi alueellista puheenjohtajien- ja toiminnanjohtajien neuvottelupäivää jokaisella suuralueella (itä, länsi, pohjoinen). Kehitimme metsäjohtokunnan toimintaa erillisessä työpassa. Alueellisten neuvottelupäivien sisältöä kehitimme yhteistyössä metsänhoitoyhdistysten kanssa vastaamaan uuden organisaatiomallin vaatimuksia.

Vahvistimme näkyvyyttämme metsäomistajien edunvalvonnassa ja viestimme aktiivisesti metsäedunvalvonnan tuloksista. Käytimme aktiivisesti kaikkia viestinnän kanavia. Metsä uutiset- uutiskirjeitä lähti 9 kappaletta (jakelu n. 3000 toimi- ja luottamushenkilöä). Metsänhoitoyhdistysten juttupankkiin tuotettiin viikoittain juttuja ajankohtaisista edunvalvonta-aiheista. Nettisivuja (mtk.fi ja mhy.fi) päivitettiin viikoittain. Sosiaalisen median kanavat olivat aktiivisessa käytössä ja niitä päivitettiin lähes päivittäin. Lehdistötiedotteita lähetettiin tärkeimmistä asioista 23 kpl ja yhteistyö Maaseudun Tulevaisuuden ja metsäalan toimittajien kanssa oli aktiivista.

Osallistuimme sekä MTK 100 että Suomi 100 vuotta -tilaisuuksien ja yhteisten kampanjoiden suunnitteluun.

Alueellinen metsäedunvalvonta

Metsälinjan kenttäpäälliköt vaikuttivat alueellisten metsäohjelmien toteutukseen ja puunkäyttöä lisäävien hankkeiden etenemiseen. Useissa maakunnissa valmistellaan merkittäviä tehdashankkeita. Metsien hyödyntämistä on kääntynyt selvään nousuun.

Kenttäpäällikköverkoston avulla saimme nostettua esille ja vaikutettua valtakunnallisiin merkittäviin metsäpolitiikkahaasteisiin myös maakuntien kautta. Tärkeimmät näistä olivat metsätietolaki ja metsälahjavähennys.

Maakuntakaavoituksen päivitykset olivat ajankohtaisia useissa maakunnissa. Kenttäpäälliköt vaikuttivat maakuntakaavojen valmisteluun tuottajaliittojen kanssa, työryhmissä ja antamalla lausuntoja. Kaavojen vaikutuksia on saatu metsätalouden kannalta myönteisimmiksi.

Kunnallisiin yleiskaavoihin vaikutettiin useimmiten yhdessä metsänhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi maakunnissa järjestettiin kaavaseminaareja kunnan kaavaviranomaisille, sidostahoille sekä alueen maanomistajille. Kuntien kaavoitus- asiantuntijoiden tietoisuus kaavan vaikutuksista maa- ja metsätaloudelle lisääntyi. Kenttäpäälliköt avustivat myös metsänhoitoyhdistyksiä ja maanomistajia kaavamuistutusten laadinnassa.

Kenttäpäälliköt vaikuttivat tieverkoston kunnostusvarojen kohdentamiseen maa- ja metsätalouden kannalta tärkeisiin kohteisiin.

Vesienhoitoalueittaiset vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelmat on laadittu vuosille 2016–2021. Kenttäpäälliköt vaikuttivat, että metsätaloutta koskevat suunnitelmat ja toimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia. Uudet alueelliset yhteistyöryhmät asetettiin vuosiksi 2016–2018. Työryhmien tehtävänä on osallistua voimassa olevien suunnitelmien toimeenpanon ohjaukseen ja uuden kauden 2022–2027 valmisteluun. Kenttäpäälliköt ovat alueellaan yhteistyöryhmän jäseniä.

Maakuntien kenttäpäälliköt seurasivat alueellisten puumarkkinoiden toimivuutta ja toimintaympäristön muutoksia. MTK:n toimihenkilöt tiedottivat maakuntalehtien ja metsänhoitoyhdistysten asiakaslehtien kautta puumarkkinamuutosten vaikutuksista metsänomistajille. Tiedotuksen keskeinen kärki on kilpailun edistäminen puumarkkinoilla sekä metsänhoitoyhdistysten puukaupallisten palvelujen markkinointi.

Kenttäpäälliköt edistivät tiedonkulkua ja yhteistyötä alueellisessa edunvalvonnassa organisoidulla metsävaliokuntien toimintaa, järjestämällä metsähoitoyhdistysten toiminnanjohtajien ja puheenjohtajien yhteisiä kokouksia ja tilaisuuksia sekä osallistumalla aktiivisesti ulkoiseen tiedotukseen. Kertomusvuoden erityisteema oli metsänhoitoyhdistysten valtuustovaalit.

Hirvikannan ja metsätalouden yhteensovittaminen vaatii jatkuvaa seurantaa. Kenttäpäälliköt osallistuivat kattavasti alueellisiin neuvotteluihin, joissa tarkasteltiin vahinkokehitystä ja asetettujen hirvikantatavoitteiden toteutumista. Lähes kaikissa maakunnissa pystyttiin vaikuttamaan metsästyksen painotuksiin. Kertomusvuonna keskusjärjestö ja tuottajaliitot järjestivät kattavasti alueelliset riistanhoitoyhdistysten maanomistajaedustajien koulutus- ja neuvottelupäivät. Näissä tapaamisissa tarkennettiin sekä alueellisia että valtakunnallisia riistapolitiittisia tavoitteita.

Riistapolitiikka

Afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi MTK vaikutti aktiivisesti viranomaisiin ja metsästäjiin kotimaan villisikakannan pienentämiseksi. Lainsäädäntöön tehtiin useita muutoksia, kuten rauhoitusajan poistaminen, emakon porsas-suojan lyhentäminen sekä valon käytön salliminen metsästyksessä. Kaikki muutokset tehostavat villisian pyyntiä.

MTK vaikutti sekä kansallisella, että EU-tasolla suden kannanhoidollisen metsästyksen jatkumiseksi ja susien aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi. Lisäksi MTK tuki kaatolupamäärien lisäämistä susikannan kasvun hidastamiseksi.

Hirvikannan hoidossa ja lupamäärien mitoituksessa keskusliitto vaikutti siihen, että hirvivahingot eivät muodostuisi kohtuuttomiksi

metsätalouden harjoittamisen kannalta. Myös hirvivahinkojen korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseen ja korvaustasojen korjaamiseen tähtäävä uudistus saatiin loppusuoralle. Metsästyslain uudistuksessa hirvinaaraan vasasuoja poistettiin.

MTK oli aloitteellinen vahinkoja aiheuttavien rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupamennettelyn poistamiseksi. Lausuntovaiheessa olevassa metsästyslain uudistuksessa esitetään siirtymistä asetuksessa tarkemmin määriteltävän rajatun elinkeinonharjoittajien ryhmän ilmoitusmenettelyyn. MTK teki aloitteen ministeri Tiilikaiselle myös luonnonsuojelulain säätelien vahinkoa aiheuttavien lintujen vahinkoihin ja niiden ehkäisyyn on puuttumiseksi.

Ympäristö ja maankäyttö

Ympäristöohjauksen sujuvoittamista

Osallistuimme Ympäristöhallinnon yhden luukun -hankkeeseen, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa ympäristöllisiä lakeihin perustuvia menettelyjä. Uudistus koskee muun muassa ympäristö- ja rakennuslupia, vesilain mukaisia lupia, ympäristövaikutusten arviointia sekä luonnonsuojelulain mukaisia päätöksiä. Kyseessä on yksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen norminpurkukokonaisuuden merkittävimmistä hankkeista. Työ jatkuu vuonna 2017.

Ilmoitusmenettelyn käyttöönotto eläinsuojelijien ympäristölupamenettelyn korvaajana ei edennyt, vaan työ päättyi lausuntokierrokseen alkuvuonna 2016. Painostimme viranomaisia jatkamaan lainsäädäntövalmistelua pikaisesti. Valmistelu on käynnistymässä uudelleen alkuvuonna 2017.

Osallistuimme päivitettyjen kotieläintalouden parhaiden käytäntöjen (BAT ja BREF, sika- ja siipikarjatalous) toimeenpanoa valmistelevaan työhön. Tavoitteena on, että toimeenpano tiloilla sujuu mahdollisimman helposti vähin kustannuksin. Työ jatkuu vuonna 2017.

Omaisuuksien suojaus maankäyttöön

Olimme mukana maankäyttö- ja rakennuslain muutoksia käsittelevässä työryhmässä koskien kaavoituksen ja rakennusten lupien sujuvoittamista. MTK on tyytyväinen lopputulokseen, vaikka kevennyksiä olisi voitu tehdä vielä laajemmin. Lakimuutos saatiin eduskunnan käsittelyyn juuri ennen joulua. Maanomistajille suunnattuja oikeusturvaa parantavia isoja muutoksia ovat esimerkiksi maisematyöluvan poistuminen yleiskaavojen M-alkuisilta alueilta sekä olemassa olevan maaseutualueen edellyttämien lisärakennusten poistuminen suunnittelutarveratkaisun piiristä.

Osallistuimme useisiin metsäkaavoitusta koskeviin seminaareihin ja tilaisuuksiin alustajina.

MTK kävi ahkeraa vuoropuhelua Energiateollisuuden sekä Kuntaliiton kanssa maahan kaivettavista linjoista. Uudet suositussopimukset saatiin lähes valmiiksi vuonna 2016. Yhdessä metsälinjan kenttäpäälliköiden sekä maankäyttötiimin kanssa olemme tavanneet verkkoyhtiöiden edustajia ja olleet puhumassa ja kouluttamassa verkkoyhtiöiden omissa tilaisuuksissa maanomistajien oikeuksista ja toiveista näissä yhteiskunnallisissa hankkeissa. Olemme aktiivisesti vaikuttaneet sähköverkkotoimialan toimintaan

yksityisen mailla ja toiminnalla on ollut myös vaikutuksia. Avasimme loppuvuodesta kattavat verkkosivut jäsenillemme Reppuun.

Olemme vaikuttaneet lunastuslain uudistamishankkeen etenemiseen ja oikeusministeriö valmisteli kattavan raportin lain muutostarpeista. Hanke odottaa työryhmän perustamista alkuvuonna 2017.

Ilmaston puolesta ilmastopoliitiikkaa vastaan

MTK panosti ilmastopoliitiikkaan monella rintamalla: kansallinen energiaiilmastostrategia valmistui marraskuussa 2016. Lopputuloksena oli varsin tyydyttävä: kärki oli uusiutuvien biomassojen käytön lisäämisessä ja biokaasun edistämässä.

Haasteeksi muodostui se, sallivatko EU-säädökset Suomen vievän sektoreillemme edullista energia- ja ilmastostrategiaansa eteenpäin EU:n ilmastokehyksessä. Voimmeko käyttää uusiutuvia biomassoja ja turvata biotaloutemme perusta? Komissiossa julkistettiin heinäkuussa ns. ilmastopoliitiikan kesäpaketti, jossa jaettiin vastuut eri jäsenmaiden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi 2021–2030 päästökaupan ulkopuolisille sektoreille Pariisin sopimuksen täyttämiseksi. Suomi sai toiseksi suurimman päästövähennystavoitteen (39 %) sektorille, jossa ovat maatalous, liikenne, jätehuolto ja asuminen.

Komission esitys oli Suomelle kova ja nurinkurinen suhteessa viherpeitteiseen maahan, joka luonnontieteellisesti sitoo kasvihuonekaasupäästöt metsiin. Komission laskentamallit tekivät mittavista metsänieluistamme hiilidioksidipäästöt. Vaikka EU:n ilmastokehyksessä ensi kertaa sisälsi maankäyttösektorin hiilinielut osaksi päästövähennystavoitteita, näytti siltä, että Suomen maatalous jää ilman hiilensidonnan työkalua.

Huolestui oli syvä. MTK kokosi kannat ja vei niitä erittäin voimallisesti hallituksellemme, komissioon ja parlamenttiin: metsien kestävä käyttö on otettava mukaan ilmastotoimeksi, metsien hiilinielujen vertailutasojen on perustuttava kansallisiin mittauksiin, hiilijoustoja on löydettävä myös Suomen maataloudelle, vaikka komissio jatkoi joustot lähinnä suurille maatalousmaailleen. Työ jatkui intensiivisenä vuodenvaihteen yli. Vaikutustyö alkoi näkyä ja suuri huolestui biotalouden jatkuvuudesta ja kehittämisestä EU:n ilmastopoliitikassa laajeni ja tarttui poliittisiin päättäjiin.

Näin piti ollakin, koska komission esitys eteni odotettua nopeammin parlamentin valmisteluun jatkuen heti vuoden 2017 alussa. Ryhmän suorat yhteydet Copa-Cogecaan sujuvoittivat työtä.

Lihan ilmastovaikutuksia liioiteltiin mediassa ja tutkimuksissa, joten valmistelimme yhdessä viestinnän ja ilmastotiimin kanssa mittavan kotieläinten ilmastovaikutukset -viestintäaineiston. Julkaisimme myös videon ”Maatiloilla tehdään joka päivä ympäristötekoja” <https://youtu.be/SHtThm2sSI0>.

Kiertotalous toimivaksi

Rakensimme kumppanuuksia kiertotalouden edistämiseksi Suomessa. Osallistuimme Sitran koordinoiman kiertotalouden tiekartan laatimiseen yhteistyössä Edunvalvonnan tuki -ryhmän kanssa. Erityisesti vaikutimme kestävä ruokajärjestelmän ja metsäperäisten kiertojen suunta- viivojen luomisessa. Työ kiertotalouden tiekartan eteenpäin viemiseksi jatkuu läheisellä yhteistyöllä Sitran, keskeisten ministeriöiden ja sidosryhmien kanssa.

Vaikutimme jätelain ja hankintalain yhteensovittamisessa niin, että jätehuollon toimintaedellytykset olisivat turvattuja ympäri Suomen. Näimme kuitenkin jätelaan kohdistuvilla lainsäädäntömuutoksilla mahdollisuuksia uusien liiketoimintamallien syntyä ja kiertotalouden tavoitteiden eteenpäin viemiselle.

Luontopoliitiikan arviointia

Monet uhanalaiset lajit ovat Suomessa runsastuneet haitaten maa- ja metsätaloutta kohtuuttomasti. Näitä lajeja ovat valkoposkianhanhet, naakat, joutsenet, merimetso, liito-orava, viitasammakko ja vuollejokisimpukka. Koska lajit ovat direktiivilajeja ja listattu uhanalaisiksi Lintu- ja Luontodirektiiveissä, komission luontodirektiivien terveystarkastus jatkui MTK:lle tärkeänä vaikutuskohteena.

Vaikutimme aktiivisesti uhanalaisten lajien kannanhoidollisen metsästyksen puolesta, myös Suomen luonnonsuojelulain tulkinnan kautta. Työ jatkuu vuoden 2017 puolella.

Ekosysteemipalvelut nousivat vuoden aikana yhä enemmän osaksi vaikutustyötä. Korostimme maa- ja metsätaloustuottajien osuutta kaikkiin ekosysteemipalveluihin, joita ovat ravinteiden kierrätys, ilmaston ja veden säätely sekä maise-manhoito varsinaisten myytävien biomassojen ohella. Puu, kuidut, ruoka, rehu ja turve kuuluivat tuotantopalveluiden listaamme.

Vesiensuojelua hankkeilla ja BFFE-toiminnalla

Veimme hankekumppaniemme kanssa LOHKO (Lohkon ominaispiirteet huomioiva ravinnekuoritusmallinnus ja sen kehittäminen) -hankkeen päätökseen ja saimme rahoituksen kaksivuotiselle jatkohankkeelle. Hanke tuottaa arvokasta tietoa vesistökuoritusmalleihin, joita käytetään mm. maatalouden aiheuttaman vesistökuorituksen arviointiin ja edelleen maatalouden vesiensuojelutavoitteiden ja -toimenpiteiden asettamiseen.

BFFE:n (Baltic Farmers' Forum for Environment) toiminta oli vastuullamme. Osallistuimme

tarkkailijana useisiin HELCOMin kokouksiin BFFE:n edustajana. Vastustimme mm. nautojen mukaan ottamista teollisuuspäästädirektiiviin ja fosforiherkkien alueiden määrittämistä eri maihin. Toimitimme kolme BFFE:n uutiskirjettä ajankohtaisista ympäristöasioista.

Osallistuimme useiden eri tahojen vetämien ympäristöhankkeiden ohjausryhmiin, jotta käytännön maa- ja metsätalous tulee niissä paremmin huomioon otetuksi. Hankkeiden tulokset sopivat tällöin paremmin hyödynnettäviksi sekä käytännön maa- ja metsätaloudessa että esimerkiksi säädösvalmistelussa.

Elinkeinopoliittikka

Maakuntaudistus

MTK:n tavoitteena oli vuonna 2016 ohjata maaseudun näkökulmasta yhtä kaikkien aikojen suurimmista hallinnon uudistuksista, maakunta- ja SOTE-uudistusta. MTK on uudistuksen alusta saakka vaikuttanut kokonaisuuteen koko järjestönsä voimin. Uudistus on pääosin edennyt järjestön tavoitteiden mukaisesti. Vaikuttamistyötä on tehty valtakunnassa sekä kaikissa maakunnissa ja järjestön sisäinen yhteistyö on ollut erittäin tiivistä ja tuloksekasta. Esimerkiksi maaseutuhallinto, lomitukset ja ympäristöluvitukset eteni vuonna 2016 esitystemme mukaisesti. Myös luonnonsuojelun järjestämisessä on edetty oikeaan suuntaan ja maakunnille on tulossa vastuuta luonnonsuojeluasioissa.

Osana maakuntien uudistusta uudistetaan myös kasvupalvelut ja aluekehitysjärjestelmä. Tämä tarkoittaa mm. yritys- ja työllisyyspalveluiden järjestämistä maakuntien kautta. MTK on ollut vahvasti mukana valmistelevien ryhmien työssä ja tulevaan malliin on saatu läpi järjestön esitykset, jotka edistävät palvelua maaseudun näkökulmasta

Maaseutu- ja aluepolitiikka

Vuonna 2016 perustettiin maaseutupolitiikan neuvosto (MANE) jatkamaan yhteistyöryhmän

työtä. MTK oli aktiivisesti neuvoston sekä sihteeristön työssä mukana. Maaseutupolitiikkaa on tehty maaseutuelinkeinolahtoisesti. MTK on tavoitteidensa mukaisesti osallistunut maaseutupolitiikan verkostojen työhön. Esimerkiksi harvaan asutun maaseudun verkoston laatimassa strategiassa MTK:n kädenjälki näkyy vahvasti lisäksi elinkeinot ja osaaminen verkoston toimenpiteissä yhteistyö on ollut tiivistä.

Maaseudun elinvoiman edistämiseksi yhteistyö maaseudun järjestöjen kanssa on ollut tiivistä. Esimerkiksi Suomen kylätoiminta Ry:n kanssa on tehty yhteisiä aloitteita ja hanke-esityksiä.

MTK:n tavoitteena vuonna 2016 oli edistää alueiden ja maaseudun kehittämisohjelmien toteutusta tuomalla esiin maakunnallisille liitoille ja ELY-keskuksille hankkeita, jotka edistävät maaseudun yrittäjien hyvinvointia ja jaksamista, maaseudulle rakentamista sekä maaseudun yritysten toimintaedellytysten ja innovaatioiden tukemista sekä maaseudun infran ja palveluiden parantamista.

Tavoitteet on saavutettu etenkin hyvinvointihankkeiden osalta, näitä on saatu liikkeelle suurimmassa osassa alueita. Yleisissä elinkeinoja edistävissä kehittämis- tai innovaatiohankkeissa MTK:n hankehakemukset eivät menestyneet.

MTK:ssa vuonna 2016 vaikutettiin myös EU:n rahoituskehityksen puolivälitarkastelun sekä mm. rahastoja koskevan sääntelyn muuttamisen linjauksiin. Esitetyt rakennerahastojen toiminnan yksinkertaistamistoimenpiteet olivat järjestön toiveiden mukaisia. Lisäksi MTK aloitti vaikuttamisen seuraavan kauden koheesiopolitiikan valmisteluun.

Liikenne

Liikenteen uudistuksessa MTK on saavuttanut asettamansa tavoitteet. Korjausvelkarahoitusta kohdentui voimakkaasti maa- ja metsätalouden kannalta tärkeisiin väyliin ja biotalouden tarpeet tulivat huomioiduksi. Yksityistierahoituksen määrä on lisääntynyt.

Liikenteen lainsäädäntöä on uudistettu ennakoitua enemmän. Liikenteen lainsäädäntöä uudistavassa liikennekaudessa järjestön päätavoitteita on saatu läpi. MTK vaikutti voimakkaasti mm. traktoreita koskevan sääntelyn keventämiseen ja esitys on toteutumassa tavoitteidemme mukaisena.

Yksityistielainuudistaminen on keskeinen lakiprosessi MTK:n jäsenten sekä maaseudun kannalta. Uudistamistyöhön valmistauduttiin laajalla jäsenkyselyllä, josta löydettiin keskeiset vaikuttamisen tavoitteet. MTK on ollut mukana asiaa valmisteleavassa ryhmässä ja uudistus on mennyt toiveidemme mukaisesti.

Yrittäjyys

MTK:n tavoitteena vuodelle 2016 oli tuoda esille maaseudun uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja mm. edistää maaseutuyritysten verkottumista. Tavoitteiden saavuttamiseksi maaseutuyrittäjyyttä on edistetty voimakkaasti. Suomen yrittäjien ja MTK:n yhteinen yrittäjäkiertue järjestettiin onnistuneesti ympäri Suomea, kiitos etenkin tuottajaliittojen.

Maaseutupolitiikan neuvoston (MANE) painopisteeksi nostettiin vuonna 2016 yrittäjyys ja elinkeinot. MANEn kymmenen kohdan yrittäjyyskannanotto laadittiin MTK:n johdolla ja kannanottoa on viety osaksi TEM:ön yrittäjyyspakettia. MTK on säännöllisesti tavannut elinkeinoministeriä yrittäjyyspaketin ohjaamiseksi myös maaseudun yrittäjyyttä edistävään suuntaan. TEM:n työllisyyspaketin toimeenpanoon on vaikutettu toimittamalla näkemyksiä ja tapamalla valmistelijoita mm. yksinyrittäjyydestä, työllistämistä ja kausityövoiman käytöstä.

Yrittäjyyden edistäminen nostettiin myös maaseutuverkoston erääksi painopisteeksi ja työhön perustettu työryhmä toimii seuraavat vuodet MTK:n johdolla. MTK on myös mukana eurooppalaisissa (ENRD ja EIPAgri) yrittäjyyttä ja innovaatioita edistävissä ryhmissä.

Maaseudun matkailuyrityksille on tulossa helpotuksia mm. tienvarsimainonnassa ja alkoholilainsäädännössä.

Yrittäjyysmahdollisuuksia korostettiin vuonna 2016 myös kiertotalousyhteiskuntaa rakennettaessa. Esimerkiksi Sitran vetämässä Suomen kiertotaloustiekarttatyössä MTK oli vahvasti mukana ja painopisteet ovat hyvin biotalous- ja maaseutulähtöisiä.

Sosiaalipolitiikka

MTK jatkoi vuonna 2016 hyvää kuntoutusyhteistyötä Kelan ja Herttuan Kuntoutuskeskuksen kanssa. Maaliskuussa alkoi viimeinen valtakunnallinen TYK-kuntoutuskurssi maatalousyrittäjille. MTK haki heti myös uutta ammatillisen kuntoutuksen palvelua KIILA-kuntoutusta, joka korvasi TYK-kuntoutuksen. Kaikkiaan MTK oli vuoden 2016 loppuun mennessä hakenut Kelalta viisi valtakunnallista TYK-kuntoutuskurssia ja kaksi KIILA-kuntoutusta jäsenenä oleville maatalousyrittäjille. MTK osallistui myös kuntoutuskurssien yhteistyöpäiviin Herttuan kuntoutuskeskuksessa yhdessä Melan ja Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön MYTKY:n kanssa.

Myös terveyttä ja työkykyä tukevia Virtaa farmarille –kuntoremonttikursseja jatkettiin vuonna 2016 Herttuan Kuntoutuskeskuksen kanssa.

MTK oli mukana kehittämässä Maaseudun tukihenkilöverkon toimintaa ohjausryhmän jäsenenä. Maaseudun tukihenkilöverkko täytti 20 vuotta vuoden 2016 marraskuussa. Viime vuonna jatkettiin palvelevan Maaseutupuhelimen toimintaa sekä Jelppi-ryhmätoiminnan kehittämistä. Sen tavoitteena oli tarjota tilapäistä käytännön apua äkillisen kriisin, esim. tulipalon, kuolemantapauksen tai muun äkillisen kriisin kohdatessa. Maaseudun tukihenkilöverkko oli mukana myös vuoden 2016 KoneAgriassa ja Okra-messuilla.

MTK jatkoi yhteistyötä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon kanssa, joka järjesti tuettua lomatoimintaa Raha-automaattiyhdistyksen tuella. Vuonna 2016 pilotoitiin kahta uutta lomamuotoa, hyvinvointilomaa parisuhdepainotuksella sekä

Työt takana -lomaa, jotka olivat hyvin kysytyjä. Hyvinvointiloma oli tarkoitettu mm. vaikeissa taloudellisissa tilanteissa toimiville maatalousyrittäjille, jotka halusivat saada myös keskusteluapua parisuhteeseen liittyvissä asioissa. Työt takana -loma oli puolestaan tarkoitettu eläköityville maatalousyrittäjille tai jo eläkkeellä oleville. Maatalousyrittäjille ja heidän perheilleen suunnattuja lomaviikkoja markkinoitiin mm. MTK-liittojen, Reppu-uutisten ja MTK-Viesti-uutiskirjeiden kautta.

MTK oli mukana Sosiaali- ja terveysministeriön ja Kelan työterveyshuollon neuvottelukunnissa sekä Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön neuvottelukunnassa kehittämissä työterveyshuoltoa.

Veropolitiikka

MTK:n pitkäaikainen tavoite toteutui vuonna 2016, kun viiden prosentin yrittäjävähennystä koskeva laki hyväksyttiin. Tämän johdosta maa- ja metsätalouden harjoittajan verotus keveni vuoden 2017 alusta. Yrittäjävähennys koskee laajasti elinkeinotoiminnan, maatalouden ja porotalouden harjoittajia. Myös metsätalouden verotuksessa otetaan huomioon vastaava vähennys.

Yrittäjävähennys merkitsee maa- ja metsätalouden harjoittajille noin 38 miljoonan euron verosäästöä. Vastaavan edun saaminen esimerkiksi suoran tulotuen kautta edellyttäisi jopa yli 50 miljoonan euron tuloveronalaista lisätukea. Yrittäjävähennys on lisäksi toistaiseksi voimassa oleva ja sellaisena merkitys kertaantuu joka vuosi.

Yhteismetsän jääminen vähennyksen ulkopuolelle pystyttiin valiokuntavaiheessa eduskunnassa korjaamaan laskemalla yhteismetsiin sovellettavaa verokantaa 26,5 prosenttiin. Metsätalouden tappiollisen pääomatulon 5 prosenttisyksikön vähennysrajoitus poistettiin myös eduskunnan verojaostossa.

Perintö- ja lahjaverolain keventäminen edistää sukupolvenvaihdoksia

Perintö- ja lahjaverolakia muutettiin siten, että verotusta kevennetään veroasteikkojen kaikissa portaissa. Kevennykset edistävät osaltaan mahdollisuuksia yritysten ja maatilojen sukupolvenvaihdoksia.

MTK:n osakeyhtiöittämisseminaarit ja veroseminaarit ympäri Suomen

Hallituksen hallitusohjelman yhtenä punaisena lankana ovat yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet. Yksi konkreettisin toimenpide on hallitusohjelman lupaus poistaa varainsiirtovero tilanteissa, joissa liikkeen- tai ammatinharjoittaja tai maa- ja metsätaloudenharjoittaja siirtää omaisuutta henkilö- tai osakeyhtiöön yritysmuodon muutoksessa. Tämä poistaa monen maatilan osakeyhtiöittämiseltä ratkaisevan esteen. MTK on järjestänyt vuonna 2016 yhdessä MTK:n liittojen kanssa osakeyhtiöittämistilaisuuksia, jotka jatkuvat vuoden 2017 puolella. Tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 10 eri paikkakunnalla ja tilaisuuksiin osallistui yli kuusisataa yrittäjää. Tammi-helmikuussa järjestettyihin perinteisiin MTK:n veroseminareihin osallistui yli tuhat jäsentä ympäri Suomea.

Maaseutumatkailu

MTK on tavoitteidensa mukaisesti vaikuttanut maaseutumatkailun sääntelyn vähentämiseen. Pitkäaikainen tavoite tienvarsimainonnan helpottamiseksi saavutettiin vuonna 2016.

MTK:n tavoitteena oli myös lisätä maaseutumatkailun näkyvyyttä ja yhteistyötä. Vuonna 2016 MTK valittiin mukaan TEM:ön asettamaan matkailun yhteistyöryhmään. Ryhmässä sekä muussa edunvalvonnassa korostettiin matkailua koskevan byrokratian vähentämistä sekä tuotiin esille maaseutumatkailuelinkeinon tarpeita ja näkökohtia esiin mm. alkoholilain ja valmismatkalain uudistustyöhön liittyen. Pidimme esillä mm. kiinteistöveron ja elintarvikevalvonnan epäkohtia sekä jakamistalouden mukanaan tuomia rajanvetoja ja kipupisteitä laillisen yrittäjyyden ja harmaan talouden välillä. MTK:n rooli ja tavoitteet maaseutumatkailussa käsiteltiin johtokunnassa.

Käynnistimme ylimaakunnallisen Makumatka Maalle hankkeen suunnittelun yhdessä Maa- ja kotitalousnaisten keskuksen kanssa. Hankkeen painopisteitä ovat ruokamatkailun kehittäminen ja kiertomatkojen tuotteistaminen.

Toimme esiin maaseutumatkailuelinkeinon tarpeita hankkeiden sisältöjen ja rahoituksen suuntaamiseen toimimalla yhteistyössä mm. Rural Finland -maaseutumatkailun koordinaatiotyön kanssa. Viestimme ”Näkyvyyttä ja toimenpiteitä” kentälle ja asiakaspotentiaaliin. Uudistimme Matkamaalle.fi -sivuston maaseutumatkailuelinkeinoja kokoavaksi markkinointikanavaksi. Uudet sivut avautuivat joulukuussa

2016. Maaseutumatkailun joulunajan tarjontaa kampanjoitiin tiedotteilla, sivustolla ja sosiaalisessa mediassa MTK-viestinnän kanssa.

Viestimme lähiruuan ja esimerkiksi suoramyymyntilojen merkityksestä ja asemasta osana kasvavaa maaseutumatkailua. Olimme mukana Herkkujen Suomi -tapahtumassa maaseutumatkailua markkinoiden ja järjestimme Makumatka Maalle -teemapäivän maaseutumatkailuyrityksissä ja suoramyymyntiloilla.

Olemme vaikuttaneet Green Care -laatu-merkien valmisteluun ja kehitystyöhön. LuontoHoiva ja LuontoVoima laatu-merkit lanseerataan vuoden 2017 alussa.

Olemme tuoneet esiin Green Care -toiminnan kehittymistä ja potentiaalia maatioilla sekä osana maaseutu- ja luontomatkailua. Paljon näkyvyyttä saaneena, hyvänä esimerkkinä palkitsimme MTK:n kotieläinasiain Jukka Rantalan ja valtakunnallisella InnoElma-palkinnolla hoivalammastilan Isokummun luomulammastila.

Toimimalla voimakkaasti kasvavassa Green Care Finland Ry -yhdistyksessä olimme mukana kehittämässä mm. alan koulutustarjontaa ja aluetoimintaa sekä alan toimijoita kokoavaa sähköisen palvelun uudistustyötä <http://www.gcfinland.fi/>

Järjestöasiat

Traktorimarssi

Maatalouden tiukka taloustilanne ja erityisesti viivästyneet tukimaksatukset kasasivat paineita MTK:n jäsenkentässä jo vuoden 2015 lopulta alkaen. MTK järjesti maaliskuussa traktorimarssin Helsingin keskustaan Senaatintorille. Marssi oli todellinen voimannäyttö koko organisaatiolta ja ainakin hevosvoimilla mitaten kaikkien aikojen suurin mielenosoitus Suomessa. Mielenosoitus sujui kaikin puolin rauhallisesti ja tyylikkäästi, mutta samalla myös tiukasti. Niin hallitukselle kuin kuluttajille tehtiin selväksi, että taloudellinen ahdinko on kouriintuntuva. Kuluttajien ja helsinkiläisten ymmärrys asialle ja peukutus jäi lähtemättömästi traktorimarssijoiden mieleen.

Viljelijöiden vaatimuksiin vastaamassa oli kolme ministeriä: pää-, maa- ja metsätalous- sekä valtiovarainministerit. Hekin ymmärsivät, että tämä väki ei tullut huvikseen kertomaan ahdingostaan. MTK esitti yhteensä noin 100 milj. euron kriisipakettia, joka tiukkojen neuvotteluiden ja väentöjen jälkeen saatiinkin syksyllä aikaiseksi.

Julkisten hankintojen kampanja

Yksi vuosikausien työn tuloksia, joka kantoi hedelmää, oli valtioneuvoston periaatepäätös kotimaisen ruuan suosimisesta valtion julkisissa

hankinnoissa. Tähän liittyen MTK laati keväällä hankintaohjeistuksen niistä kriteereistä, joilla suomalainen tuotanto saatetaan paremmin kilpailukykyiseksi tuontiruuan kanssa. Tätä viestiä ja ohjeistusta vietiin koko organisaation voimin niin kuntien hankintapäätöksiä tekeville virkamiehille kuin muillekin julkisia hankintoja tekeville organisaatioille.

Organisaatiouudistusselvitys

MTK:ssa aloitettiin syksyllä selvitystyö, jossa haetaan ratkaisuja siihen, millaisilla toimintamalleilla järjestö pystyy paremmin vastaamaan edunvalvonnan haasteisiin tulevaisuudessa. Selvitystyö tehdään tiiviissä yhteistyössä toimija luottamushenkilöiden sekä jäsenten kanssa.

Maatalouden rakennekehitys etenee vauhdilla ja jo pelkästään tästä syystä jäsenmäärä pienenee voimakkaasti. Tämä on vaikuttanut myös siihen, että toiminnan taloudellinen pohja on heikentynyt MTK-yhdistyksissä. Ennen pitkää tämä heijastuu myös MTK-liittoihin.

Toinen paikallistason toimintaa olennaisesti heikentävä tekijä on se, että kiinnostus perinteiseen yhdistystoimintaan on vähentynyt eivätkä jäsenten aika ja voimavarat riitä oman yritystoiminnan lisäksi enää muuhun.

Aluehallintouudistuksen myötä edunvalvonnan tarve kuitenkin lisääntyy maakunnissa. Sen takia selvityksessä yritetään ennakkoluulottomasti kartoittaa erilaisia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja, joilla päästään osaamisen, asiantuntijuuden ja resurssien tehokkaaseen jakamiseen ja käyttöön koko organisaation kesken.

Selvitystyö lähti liikkeelle siten, että syksyn aikana kartoitettiin jäsenyhdistysten jäsenmäärä ja -maksut sekä niiden kehitys ja taloudellinen lähtökohdatilanne. Lisäksi valittiin kolme MTK-liittoa (Etelä-Pohjanmaa, Uusimaa ja Pohjois-Karjala) esimerkkiliitoiksi, joissa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin myös yksittäisten yhdistysten toimintaa ja taloutta. Esimerkkiliitot ovat lähtökohdiltaan erilaisia, jotta voidaan paremmin arvioida toimintaympäristön muutoksen tuomia haasteita koko järjestön kehittämisen näkökulmasta.

Esimerkkiliittojen lisäksi työhön kuitenkin osallistetaan myös muut MTK-liitot esimerkiksi kyselyin, haastatteluin ja johtokuntavierailuin. Työ jatkuu vuonna 2017 ja tavoitteena on, että syksyllä 2017 kokoontuva valtuuskunta saa käsiteltäväkseen ehdotuksen järjestön kehittämissuunnitelman.

Jäsenyyksien vahvistaminen

Kertomusvuonna otettiin käyttöön MTK-yhdistysten kannustusohjelmat, joiden tarkoituksena oli aktivoida sähköpostiosoitteiden keräämistä jäsentietoihin, viestintätoimenpiteisiin, koulu-laisten tilavierailujen järjestämiseen ja jäsenmaksujen kehityksestä huolehtimiseen.

MTK-yhdistystoimijan opas uusittiin. Opasta jaettiin toimihenkilöpäivillä ja se on tulostettavissa Repusta.

Päivitimme jäsenetuja. Osa vanhoista poistui ja neuvottelimme uusia. Kertomusvuoden aikana otettiin käyttöön seuraavia etuja:

- E85-jäsenetu tarjoaa MTK-yhdistysten ja metsänhoitoyhdistysten jäsenille edullisen mahdollisuuden päivittää bensiinillä kulkeva henkilöauto käyttämään bioetanolin pohjaista E85-polttoainetta
- Ruoka-suomesta.fi-verkkokaupan etu jäsenille
- K2-turvapalvelut jäsenetuhintaan
- Grollsin verkkokaupan jäsenetuhintaiset MTK 100 -työvaatteet

Uudistimme valiokunnat. Syysvaltuuskunta valitsi vuodelle 2017 uudet valiokunnat ja uutta toimintatapaa edustavat tuotantosuuntakohdattaiset verkostot.

Kehitimme nykyisiä ja uusia sähköisiä jäsenpalveluja. Edistämme sähköisten palveluiden käyttöönottoa, muun muassa tuomalla jäsenille mahdollisuuden sähköisen jäsenkortin käyttöön.

Sähköisten jäsenpalvelujen kehittäminen

Kytkimme MTK:n jäsenviestintäkanavat sähköiseen jäsenkorttialustaan. Perustimme MTK:lle Instagram-tilin. Avasimme jäsenillemme mahdollisuuden tilata uutiskirjeitämme jäsenverkko Repun omien tietojen tarkistuksen kautta.

Toimintavuoden aikana ilmestyivät seuraavat tilattavat uutiskirjeet:

- MTK-viesti (MTK:n yleinen uutiskirje)
- Metsä uutiset
- Kotieläinuutiskirje
- MTK 100/kuluttajatyöuutiskirje
- BFFE-uutiskirje
- Bryssel-viesti

Käynnistimme vuoden 2017 liittokokouksen ja MTK 100 vuotta -juhlavuoden valmistelun.

Maaseutunuoret

Maaseutunuorten toiminnassa vuosi 2016 oli kasvun vuosi. Vakiintuneet valtakunnalliset tapahtumat kevätparlamentti, syysparlamentti ja kesätapaaminen keräsivät osallistujia edellisiä vuosia enemmän. Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi MTK:n maaseutunuorten valiokunta toteutti yhteistyössä Maaseudun Tulevaisuuden kanssa Vuoden nuori ruuantuottaja -kilpailun. Kilpailu sai laajaa huomiota mediassa. Voittajan julkaisu oli osa MT 100 -juhlallisuuksia Finlandia-talossa 26.10.2016.

Sähköpaimen-uutiskirje

Maaseutunuoret ottivat käyttöön oman sähköisen jäsenkirjeen, Sähköpaimenen. Tilaajia kirjeelle vuoden aikana saatiin yhteensä 3 450. Teemotettuja Sähköpaimen-kirjeitä lähetettiin vuoden aikana viisi. Kirjeissä esiteltiin maaseutunuorten toimintaa yleensä ja keskusliiton maaseutunuorten toteuttamaa toimintaa. Keskimäärin yksittäistä kirjettä avattiin (luettiin) 1200 kertaa/lähetys.

Maaseutunuorten kotisivujen käyttäjämäärä kasvoi vuoden aikana 3 100 käyttäjästä 5 600 käyttäjään. Vuoden aikana kasvoi myös maaseutunuorten Facebook-ryhmän seuraajajoukko noin tuhannella jäsenellä. Vuoden vaihteessa 2016–2017 maaseutunuorten Facebook-ryhmällä oli 3120 ”tykkääjää”.

Järjestökoulutus

Järjestökoulutus toteutti MTK:n tulevaisuusasiakirjaan liittyvän ennakointikeskustelun. Yhteistyössä Alternative Futures Oy:n tulevaisuuden tutkijoiden sekä MTK:n luottamus- ja toimihenkilöiden kanssa luotiin digitaalinen tulevaisuuden ennakointikartta.

Ennakointityöpajat toteutettiin jokaisen MTK-liiton syksyn 2016 luottamushenkilöiden neuvottelupäivillä yhteistyössä alueellisten metsävaliokuntien kanssa. Lisäksi jokainen MTK:n jäsen pääsi tutustumaan ja keskustelemaan reaaliaikaisesti kartan sisällöistä omalla jäsentunnuksellaan.

Uudenlaista jäsenistön osallistamismallia kiitettiin. Keskusteluun osallistui yli 1000 henkilöä. Muutoskartta toimi tulevaisuuden megatrendien ja muutosilmidiöiden uudenlaisena oppimisalustana. Jäsenistö aktivoitiin osallistumaan keskusteluun muutoksiin liittyvistä uhista, mahdollisuuksista ja MTK:n toimenpiteistä.

Koululähettiläsvalmennus

Koululähettiläiden materiaalia täydennettiin sikatalousaineistolla ja valmennuksilla. Aineistoa kerättiin vieraillemalla kolmella eri sikatilalla, joissa kuvattiin tuotantoa ja haastateltiin tuottajia.

Koululähettiläskoulutusta toteutettiin viiden liiton alueilla. Koulutettuja oli yhteensä 55 henkilöä. Koulutetut toimivat koulutuksesta saadun materiaalin avulla kouluvierailujen asiantuntijoina ja kotieläinpäivien puhujina eri puolilla maata.

Senaatintorilla järjestetyn viljelijöiden Traktorimarssiin puheenvuoron pitäjille järjestettiin Mielenosoitusvalmennus. Kohderyhmänä olivat Vaikuttajavalmennuksen ja Medialähettiläsvalmennuksen suorittaneet jäsenet. Järjestökoulutus suunnitteli ja toteutti yhteistyökumppaneidensa kanssa tapahtumasta ilmakuvausvideon.

Vaikuttajavalmennus

Maaseutunuorten Vaikuttajavalmennuksen kaksi viimeistä jaksoa toteutettiin keväällä. Ensimmäinen jakso käsitteli kohtaavaa vuorovaikutustaitoa, kokoustekniikkaa, EU:n talouskysymyksiä ja eurooppalaista ruokakulttuuria. Päätösjakso toteutettiin Brysselissä 30 osallistujalle. Matkan asiantuntijahaastattelut ja osallistujien matkakertomukset dokumentointiin EU-tiedotuksen oppimateriaaliksi Vaikuttajana EU:ssa.

Vaikuttajavalmennuksen Brysselin matkasta tehtiin opetusvideo.

MTK:n puheenjohtajista kertovaa videodokumentisarjaa jatkettiin haastattelemalla MTK:n valtuuskunnan toista puheenjohtajaa Matti Heikkilää hänen kotitalallaan. MTK:n pitkäaikaisen puheenjohtajan Heikki Haaviston videohaastattelu toteutettiin syyskuussa 2016 Hintsan tilalla Raisiossa.

Metsänhoitoyhdistysten uusien valtuutettujen perehdytyskoulutusta ja politiikkakonferensseja

Uusille Metsänhoitoyhdistysten valtuutetuille tuotettiin verkkokoulutus MTK:n ja metsänhoitoyhdistysten toiminnasta ja perustehtävästä. Materiaalin tueksi suunniteltiin yhdistyskohtaiset perehdyttämiskoulutukset ja MHY-pelikortit, jotka toimivat MHY-strategiakeskustelun pohjana.

Maatalous- ja metsäalan ammattikorkeakoulujen 3–4 vuosikurssin opiskelijoille järjestettiin perinteiset AMK-konferenssit Heurekassa. Konferenssien kantavana teemana oli biotalous.

Maatalousyrittäjien työnantaja- ja johtajuustaitoja kehitettiin neljässä eri puolilla Suomea järjestetyssä koulutustapahtumassa.

Koulutustiimi perehtyi vuoden aikana jäsenten kohtaamiseen ja tulevaisuuden ennakointiin. Koulutuksen laadun ja yhteistyön kehittämistä jatkettiin MTK:n koulutustiimin kanssa pohtien jäsenten kohtaamiseen ja tapahtumajärjestämiseen liittyviä laatutekijöitä. Seitsemän tiimin jäsentä koulutettiin tulevaisuuden ennakointityön fasilitaattoreiksi MTK:n tulevaisuustyön avuksi.

Oppimateriaalia tuotettiin viljasektorille ja valtuuskuntaan ja koulujen ympäristöopin kirjoihin. Järjestökoulutus toteutti ensimmäisen videoidun viljamarkkinakatsauksen. Valtuuskunnan kokouksia varten kuvattiin linjajohtajien ajankohtaiskatsaukset.

Järjestökoulutus oli mukana Sanoma Pro Oy:n oppikirjahankkeessa. Ympäristöopin oppikirjoihin liittyvään verkkomateriaaliin tuotettiin nykyaikaista maataloutta ja kotieläintuotantoa valaisevaa valokuva-aineistoa.

Järjestökoulutus siirtyi MTK:n järjestöryhmään vuoden alusta. Koulutuksen suunnittelua, toteutusta ja arviointia täysiaikaisesti toteutti kaksi ja puoli henkilöä. Lisäksi kiireaikana apuna käytettiin Maaseudun Sivistysliiton koulutussuunnittelijan työpanosta.

MTK Järjestökoulutus 2016		
KOULUTUS	TILAISUUKSIA kpl	OSALLISTUJAT kpl
Peruskoulutus	26	3039
Toiminnan kehittäminen	33	1037
Ajankohtaisseminaarit	5	370
Muut tilaisuudet	5	121
Yhteensä	69	4567
Koulutuspäiviä on yhteensä	108	

Viestintä

Monipuolista viestintää

Viestimme MTK:n edunvalvonnasta ja jäsenpalveluista aktiivisesti jäsenlehti Mainion, verkkosivujemme, uutiskirjeiden sekä sosiaalisen median kanavien (Facebook, Twitter, YouTube) välityksellä.

Suunnittelimme ja toteutimme traktorimarssin viestinnän ja osallistuimme tapahtuman toteutukseen. Järjestimme medialle taustoitustilaisuuksia maa- ja metsätalouden aiheista ja vinkkasimme juttuaiheista.

Otimme aktiivisesti kantaa mediassa elinkeinoillemme tärkeisiin aiheisiin.

Osallistuimme Ruokaasuomesta.fi -verkkokaupan lanseeraukseen ja toteutimme tähän liittyvän Pop up -myymälän Forumiin.

Olimme toimintavuoden aikana mukana useassa messutapahtumassa mm. opetusalan Educa-messuilla, Okra-maatalousnäyttelyssä, Kuntamarkkinoilla, KoneAgriassa ja Metsä-messuilla.

Järjestimme Helsinkiin Suomen suurimman lähiruokatapahtuma Herkkujen Suomen, joka keräsi paikalle 35 000 ihmistä kahden ja puolen päivän aikana.

Valmistelimme MTK:n kuntavaaliaineiston yhteistyössä linjojen ja ryhmien asiantuntijoiden kanssa.

Viestimme aktiivisesti tuottajan vaikeasta taloudellisesta tilanteesta ja heikentyneestä asemasta elintarvikeketjussa sekä metsäalan edunvalvonta-asioista ja puumarkkinatilanteesta.

Vetosimme yhdessä elintarvike- ja kuljetusalan työntekijäjärjestöjen sekä SLC:n kanssa julkisesti Orklaan Ahvenenmaan sipsi- ja perunapakastetehtaan säilyttämiseksi. Järjestimme adressin keruun tehtaan säilyttämisen puolesta. Lopulta Orkla päätti jatkaa tehtaan toimintaa.

Valmistelimme MTK:lle kattavan ilmasto- ja vastuullisuusviestintäpaketin yhteistyössä teollisuuden kanssa. Tapasimme siihen liittyen kaupan viestintä- ja vastuullisuusjohtoa sekä mediaa.

Valmistelimme MTK 100 -juhlavuotta ja kokosimme yhteistyökumppaneita rahoittamaan ja tekemään yhdessä juhlavuotta. Saimme MTK:n juhlavuoden osaksi Suomi 100 -juhlavuotta. Avasimme juhlavuodelle oman sivuston osoitteeseen www.kasvutarinoita.fi (www.mtk100.fi).

Teimme aktiivista kuluttajaviestintää ja sidosryhmäyhteistyötä kuluttajatyöryhmän hyväksymän ohjelman mukaisesti.

MTK:n medianäkyvyys kasvoi 14 % vuodesta 2015. Sähköisen median kanavissa järjestö oli esillä kaikkiaan 3047 kertaa. Luvut eivät sisällä tv-, radio ja painettujen lehtien näkyvyyttä.

MTK:n verkkosivuilla oli vuonna 2016 kävijöitä 294 218 ja käyntejä 604 626. Luvut ovat hieman pienemmät kuin vuonna 2015. Eniten luettu uutinen mtk.fi-sivulla keräsi 9 395 yksilöityä sivun katselua. Sivulla vierailtiin yhä enemmän mobiililaitteilla. Kun vuonna 2015 mobiililaitteiden osuus sivuston vierailuista oli 13,5 %, se oli vuonna 2016 jo 27,1 %.

Viestimme aktiivisesti edunvalvonnan tuloksista. Kerroimme jäsenistöllemme MTK:n biotalouden toimintaedellytysten parantamiseen liittyvän edunvalvonnan saavutuksista.

Toimme edunvalvonnan saavutuksia esille jatkuvasti uutiskirjeidemme ja Mainio-lehden kautta. Julkaisimme myös järjestön vuoden 2015 saavutukset ja vuoden 2016 puolivuotissaavutukset verkkosivuillamme.

Linjojen ja ryhmien johtajat kertoivat toimintavuoden saavutuksista myös valtuuskunnalle ja jäsenillemme jaettujen videoiden kautta.

Intranetin uudistus ja MTK sosiaalisessa mediassa

Suunnittelimme ja toteutimme uuden intranetin yhdessä muiden linjojen, ryhmien, liittojen sekä Viestilehtien asiantuntijoiden kanssa. Uudistuksen tavoitteena oli sujuvampi tiedonkulku. Uudistettu Tupa-intranet ja sähköiset työtilat avattiin loppuvuonna 2016. Tuotimme sisältöä kanavaan ja koulutimme MTK:n henkilökuntaa sen käyttöön.

Viestimme aktiivisesti MTK:n sosiaalisen median kanavien käytöstä Mainion, uutiskirjeiden kautta. Kerroimme uusista kanavista erilaisissa koulutustilaisuuksissa.

MTK:n Facebook-sivulla oli vuoden 2016 lopulla 5929 tykkäystä (2015: 3854) ja Metsänomistajien Facebook-sivulla 2016 vuoden lopulla 3739

tykkäystä (2015: 2815). Parhaimmilla Facebook-postauksillamme oli kymmeniätuhansia näyttöjä. Voimaa Kasviksista -kanavalla Facebookissa oli noin 21 000 ja Instagramissa 1000 seuraajaa.

MTK:n Twitter-tilillä oli vuoden 2016 lopulla 4000 seuraajaa ja Instagram-tilillä 150 seuraajaa. Tuotimme myös kymmenittäin videoita YouTube-kanaviimme.

Kannustimme, ohjeistimme ja opastimme toimija luottamushenkilöitä erityisesti Twitteriin liittymisessä ja kanavan aktiiviseen käyttöön ja toimme esille sosiaalisen median kanavien merkitystä.

Mainio-lehti

MTK:n järjestölehti Mainio ilmestyi neljä kertaa. Lehden painosmäärä oli 58 000 kpl. Lehti jaettiin kaikkiin maatalousyrittäjäjäsentalouksiin.

Lehdessä oli laajoja juttuja ajankohtaisista aiheista, jotka käsittelivät järjestötoimintaa sekä maa- ja metsätaloutta ja maaseutuyrittäjyyttä. Lehtijutuissa käsiteltiin muun muassa vero- ja ilmastoasioita, lomitusta, lähiruokaa, mhy-valtuustovaaleja, satovahinko- ja metsävakuutuksia, maakuntauudistusta, työssä jaksamista ja henkistä hyvinvointia, MTK100-juhlavuoden valmisteluja, traktorimarssin tuloksia, kuntavaaleihin valmistautumista, viljasektorin markkinaedunvalvontaa ja järjestökoulutusta.

Lehdessä esiteltiin erilaisia yrityksiä, haasteltiin järjestöaktiiveja, julkaistiin pikku uutisia tapahtumista kentällä ja keskusliitossa sekä esiteltiin jäsenetuja. Kevennyksenä oli ristikko. Jokaisen numeron välissä oli MTK-liittojen omia alueensa jäsenille jakamia 4-sivuisia liitteitä.

Yhteistyökumppanina lehden valmistuksessa oli Viestilehdet Oy.

MTK Brysselissä ja kansainvälinen yhteistyö

MTK Brysselissä

Euroopan tuottajajärjestö COPA ja osuuskuntajärjestö COGECA

MTK on jäsenenä eurooppalaisten tuottajajärjestöjen muodostamassa COPA:ssa. COPA:n puheenjohtajana on Tanskan tuottajajärjestön puheenjohtajalle Martin Merrilld. Puheenjohtajuus on COPA:ssa kaksivuotinen.

COPA:lla on yhteinen sihteeristö osuustoimintajärjestö COGECA:n kanssa. Sihteeristön päällikkönä on pääsihteeriksi Pekka Pesonen. Sihteeristöön on palkattuna noin 50 työntekijää. Kielenkääntö vaatii isoja resursseja toiminnasta, kun käytössä on kuusi virallista kieltä. COPA:lla on yli 60 jäsentä eri EU- ja ETA-maista. COPA edustaa yli 13 miljoonaa viljelijäperhettä EU:ssa. COGECA:n puheenjohtajana on ruotsalainen Thomas Magnusson (LRF).

COPA:n korkein päättävä elin on johtokunta, jossa on edustettuna kaikki jäsenet. Puheenjohtajiston muodostaa puheenjohtaja kuuden varapuheenjohtajan kanssa. Kokousvalmistelu koordinoidaan kuukausittain järjestettävässä POCC:issa. Koordinointikokous pyrkii sovittamaan yhteen COPA:n eri työryhmien mielipiteitä yhteiseksi COPA:n linjaksi, joka sitten esitellään johtokunnalle.

MTK:lla on kaksi työryhmäpuheenjohtajuutta. COPA:n ympäristötyöryhmää johtaa Liisa Pietola ja viljatyöryhmää Max Schulman. COPA:n johtokunta kokoontui vuoden aikana harvinaisen monta kertaa Brysselin ulkopuolella.

COPA:n ja COGECA:n konferenssi järjestettiin Kreikassa lokakuun alussa. Kokous oli samalla korkeimman tason lähtölaukaus COPA:n ja COGECA:n tulevalle maatalouspolitiikkakeskustelulle.

COPA:n ja COGECA:n kokousten neljä yhteistä nimittäjää kuluneen vuoden aikana ovat olleet EU:n monivuotinen rahoituskehys ja tuleva maatalousbudjetti, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan luomat reunaehdot maa- ja metsätaloudelle, kauppapolitiikan markkinavaikutukset ja ruokaketjun epäterveet kilpailukeinot. Näistä elementeistä rakentuu tulevan ohjelmakauden maatalouspolitiikan muutokset ja COPA:n ja COGECA:n peruslinjat esiteltiin lokakuussa COPA:n ja COGECA:n vuosikokouksessa Kreikassa.

COPA:n ja COGECA:n kanssa yhdessä ja eri yhteistyökumppanien kanssa Brysselin toimisto on järjestänyt Euroopan parlamenttiin seminaareja yhdessä MEPpien kanssa ajankohtaisista asioista (mm. lihantuotannon roolista, uusista jalostusmenetelmistä ja kotoisesta valkuaistuotannosta).

Brysselin toimisto

MTK:n, SLC:n ja Pellervon yhteisen Suomen maa- ja metsätalouden ja osuuskuntien Brysselin toimiston tehtävänä on suomalaisten maanviljelijöiden, metsänomistajien sekä maaseutuyrittäjien etujen valvominen Euroopan Unionissa. Toimisto seurasi aktiivisesti Euroopan unionin ja erityisesti sen yhteisen maatalouspolitiikan sekä muiden jäsenille tärkeiden asioiden ja lainsäädäntöhankkeiden kehitystä. Toimisto välitti säännöllisesti näihin liittyvää tietoa kotimaahan. Asioihin vaikutettiin järjestämällä lukuisia tapauksia, tilaisuuksia, kokouksia ja parlamentin seminaareja.

Keskeistä toimiston työtä on aktiivinen toiminta EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestössä Copa-Cogecassa, säännöllinen yhteydenpito EU:n eri toimielimiin ja muihin keskeisiin sidosryhmiin Brysselissä sekä yhteyksien ylläpito parlamenttiin ja komissioon.

Toimistossa työskenteli vuoden lopussa viisi henkilöä. Toimiston päällikön ja kotieläinasiain miehen lisäksi toimisto sai lisäresursseja kertomusvuonna harjoitteluohjelmasta Helsingin Yliopiston maa- ja metsätieteellisen tiedekunnan kanssa. Vakituksella toimistossa on myös assistentti ja Maaseudun Tulevaisuuden toimittaja. Lisäksi Brysselissä toimii Pohjoismaiden metsänomistajajärjestön edunvalvoja eurooppalaisen CEPF:n yhteydessä.

Vuoden aikana toimiston päällikkönä oli Juha Ruippo, joka samalla vastasi MTK:n EU-koordinaatio ja kauppapolitiikan edunvalvonnasta Brysselissä. Kotieläinasiain miehenä jatkoi Jonas Laxåback, joka vastasi myös osuuskuntien edunvalvonnasta. Metsäedunvalvonnassa aloitti kesällä Meri Siljama. Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa MTK:ta edustaa Simo Tiainen. Harjoittelijoina olivat Linnea Nordling ja Pentti Linnamaa.

Maatalousmarkkinoiden kriisin hoitoa

Maitomarkkinat eivät kuluneena vuonna toipuneet odotusten mukaisesti. EU-tasolla alkoi keskustelu tuotannon rajoittamisesta. Asiaa on tähän asti vastustettu toteamalla, että rajoittaminen ei ole osa nykyistä markkinaehtoista maatalouspolitiikkaa ja tuotannon rajoittaminen olisi väärin niitä tuottajia kohtaan, jotka ovat kehittäneet tilaansa, sillä olettamuksella, että maitokiintiöjärjestelmä poistuu pysyvästi. Rajoittaminen nousi kuitenkin niin vahvasti esille keinona parantaa maitoalan tilannetta.

Jäsenmaat laativat pitkän listan toimenpiteistä, joiden kautta maatalousmarkkinoitten ja maidon tilannetta voidaan parantaa. Komissio toi esille, että he antavat tuottajaorganisaatioille ja osuuskunnille mahdollisuuden rajoittaa artikla 222 tuotantoon vapaaehtoisesti ilman EU-rahautusta, jos organisaatiot katsovat, että tämä auttaisi tilannetta. Kyseistä toimenpidettä voi vielä käyttää huhtikuuhun 2017 asti.

Komission heinäkuun kriisipaketti maataloudelle jakautui kahteen osaan. Kriisin hoitoon komissio varasi 500 milj. euroa. Ensimmäinen osa keskittyi maidontuotannon vapaaehtoiseen tuotantovähentämiseen EU-tasolla. Tälle toimenpiteelle varatut EU-varat, 150 milj. €, loppuivat ensimmäisen hakukierroksen jälkeen. Helmikuussa 2017 nähdään, jos toimenpiteellä on ollut vaikutusta maidontuotantoon EU-tasolla. Toimenpiteen kautta haluttiin poistaa markkinoilta 1,07 miljardia kg maitoa. Kriisipaketin toinen osa jaettiin jäsenmaille tiettyjen jakokriteerien mukaisesti. Suomen osuus on komission suurempi, 7,5 milj. €, koska he ovat myös huomioineet Venäjän vastapakotteen vaikutuksen Suomen maidontuotantoon.

Nämä kansalliset kirjekuoret, joissa on myös mahdollisuus kansalliseen vastinerahoitukseen, ovat lähinnä kohdennettu kotieläintuotantoon ja yleensä jäsenmaissa käytetty jatkona EU:n maidontuotannon vähentämistoimenpiteeseen. Maidon tuottajahinta on noussemassa loppuvuotta kohti. Heinäkuun kriisipaketissa komissio myös päätti jatkaa maito- ja vihannesmarkkinatoimenpiteitä.

EU-parlamentti on vuoden aikana useasti keskustellut markkinatilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä. Suomalaiset EU-parlamentaarit yrittävät saada lisäbudjetin kautta 100 milj. € lisää komission kriisipakettiin. Tämä ylimääräinen tuki kohdennettaisiin maidontuotannolle ja Venäjän embargosta eniten kärsiville maille. Esitys kaatui vasta trilogikeskustelussa. Trilogikeskusteluissa todettiin, että maatalousbudjetin marginaalit tulisi käyttää tähän tarkoitukseen.

Sianlihamarkkinoitten osalta komissio jatkuvasti totesi, että he seuraavat markkinoiden kehitystä ja ovat valmiit uudelleen avaamaan yksityisen varastoinnin sianlihalle, jos markkinasignaalit ovat sen tapaiset. Kesällä DG-Agri piti ensimmäisen kokouksen Meat Market Observatoryssa. Tämä seurantaelin seuraa rakenteeltaan maidon vastaavaa. Elimissä keskustellaan pelkästään markkinatilanteen kehityksestä. Poliittinen keskustelu tapahtuu komission järjestämissä kansalaisvuorovaikutustyöryhmissä.

Komissio on vuoden aikana yrittänyt löytää ratkaisua Venäjän kanssa syntyneeseen kiistaan, miten afrikkalainen sikarutto tulisi torjua. Asia on käsitelty WTO-paneelissa ja alustavien tietojen mukaan paneeli puoltaa EU:n toimintatapaa asiassa. Brysselin toimisto on käynyt tapaamassa komissiota asiassa ja yhteinen kirje Baltian maiden kanssa on lähetetty maatalousministereille. ASF-agendalla on ollut alueellistamisen toimivuus, tuottajien korvaukset ja ennalta ehkäisevät toimenpiteet.

Yksinkertaistamiskeskustelu kytkeytyy viherryttämisen väliarvioon ensimmäisen vuoden kokemusten perusteella. MTK on todennut, että Suomessa viherryttämisen toimenpiteet ovat haastavia, mutta metsäpoikkeuksen ja kahden kasvin kiertovaatimuksen seurauksena suomalaisten viljelijöiden pääongelmat eivät ole viherryttämisessä. Pakettiin liittyvä pysyvän nurmen kohtelu jäi vielä kesken, ja komissio on monelta suunnalta painostettu avaamaan määritelmä viimeistään uutta maatalouspolitiikkaa valmisteltaessa.

Kuten monille muillekin jäsenmaille sanktiointi aiheuttaa murheita. Kohtuuttomat ja virheeseen nähden laajat seurausvaikutukset ovat olleet keskustelussa moneen otteeseen. MEP Sarvanmaan raportissa asia tuli MTK:n näkökulmasta hyvin esille tuotannon monipuolisuutta rajoittavana tekijänä. Osa Suomen ongelmista aiheutuu muista maista poikkeavaan tapaan tuottaa tiedot tukijärjestelmään. Tämä työ jatkuu ja ongelmiin haetaan ratkaisuja.

Maatalousuudistuksen yhteydessä monessa kohtaa puhutaan viljelijöiden heikosta neuvotteluasetelmasta ruokaketjussa. Maatalousuudistuksessa ja kriisipaketissa tarjottiin lisäeväitä erityisesti maitosektorille ja tuottajaorganisaatioille. Parlamentissa lausunnossaan maatalouden kehittämissävaliokunta piti tarpeellisena EU:n lainsäädännön valmistelua epäterveen kilpailutilanteen oikaisemiseksi ruokamarkkinoilla. Oligopolistisen tilanteen purkamiseen kehotti mm. komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker syksyn yhteisön tilaa koskevassa puheenvuorossaan parlamentissa. Komissio on omalta puoleltaan valmistelemaan raporttia parlamentin lisättyä painetta komissiolle EU-lainsäädännön valmistelemiseksi. Asiaa käsitellään sekä maatalouskomissaari Hoganin omassa työryhmässä Agri Market task forcessa että komission asettamassa korkean tason työryhmässä.

Maatalousmarkkinoiden kannalta tärkeä neuvotteluprosessi käydään kauppapolitiikassa, jota COPA-COGECA on seurannut aktiivisesti. Miten EU pystyy puolustamaan omia markkinoitaan ja ennen kaikkea eurooppalaisten kuluttajien vaatimuksia ruuantuotannolle samaan aikaan kun pitää löytää uusia markkinoita erityisesti Venäjän kriisin jatkuessa? Monenkeskeiset neuvottelut liikahtivat eteenpäin Nairobissa, mutta varsinaiset maatalousmarkkinoiden kannalta vaikeat neuvottelut käydään USA:n, Mercosur-maiden, Uuden Seelannin ja Australian kanssa. Näihin paineisiin EU:n on löydettävä uusia markkinoita Aasiasta ja erityisesti Japanin ja Vietnamin kanssa käytävistä neuvotteluista.

Brexit-neuvottelut käynnistävät laajat kauppoliittiset neuvottelut olemassa olevien sopimusten päivittämiseksi ja brittien suhteesta EU:n sisämarkkinoihin. Koska EU:n kauppapolitiikkaneuvottelut käydään komission johdolla, Brysselin toimisto on aktiivisesti osallistunut komission järjestämiin kuulemistilaisuuksiin.

Kasvua, työllisyyttä ja investointeja

Euroopan komissio käynnisti vuonna 2015 Euroopan investointiohjelman sekä osana sitä Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR), jota hallinnoi Euroopan investointipankkiryhmä. Tavoitteena on saada liikkeelle vähintään 315 miljardia euroa lisäinvestointeja reaalityönteon vuoden 2018 puoliväliin mennessä. ESIR tarjoaa takuun, joka kattaa investointien suuririskisimmän osan. ESIR toimii kaikissa jäsenvaltioissa. Tähän mennessä hyväksytyjen investointien perusteella sen odotetaan tuottavan 164 miljardin euron investoinnit.

Eryisesti pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset) ovat hyötäneet ESIR-rahastosta. ESIRin lisäksi ohjelmaan kuuluu mm. Euroopan investointihankeportaali (EIPP). Se on verkkopalusta, joka yhdistää eurooppalaiset hankkeiden toteuttajat ja sijoittajat EU:sta ja sen ulkopuolelta. Tarkoituksena on parantaa eri puolilla Eurooppaa toteutettavien hankkeiden näkyvyyttä investointeja varten. Komissio loi portaalin sijoittajien ehdotuksesta.

MTK on välittänyt tietoa investointiohjelman mahdollisuuksista investoijille ja toisaalta edistänyt suomalaisen maataloushallinnon kiinnostusta uusista välineistä erityisesti maaseudun yrityksiin. Samalla on pyritty varmistamaan, ettei ESIRin jatko syö resursseja muusta maaseudun elinkeinotoiminnan rahoituksesta.

Bio- ja kiertotaloutta sekä ilmasto- ja ilmanlaatupolitiikkaa

Kataisen pakettina Suomessa tunnettu kokonaisuus on saanut vuoden 2016 kuluessa monia liittymäkohtia erityisesti ympäristö- ja ilmastokysymyksistä. Joulukuussa 2015 komissio julkaisi ns. kiertotalouspaketin, jonka laajemman valmistelun komissio aloitti kevään 2016 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa ollaan uudistamassa mm. orgaanisten lannoitteiden säädöstä. Metsän käytön kannalta raaka-aineiden ohjaaminen kaskadiperiaatteen mukaan on tärkeä asia. MTK tukee erityisesti esitystä, jossa ei tavoitella sitovaa lainsäädäntöä asiasta. Koko toiminnan ohjaaminen kiertoajattelun pohjalle vaatii vielä paljon työtä niin standardien kuin poliittisen ohjauksen kautta. Myös ruokahävikin vähentämisellä on iso rooli.

Ilmastokokous Pariisissa (COP21) joulukuussa 2015 käynnisti EU:ssa laajan ilmasto-, ympäristö- ja energiakeskustelun. EU:n sitoumukset ovat kovia ja mm. kasvihuonekaasupäästöjen osalta vaatimukset Suomelle ovat tällä hetkellä kohtuuttoman kovat. Komissio esitti heinäkuun kesäpaketissaan Suomelle 39 prosentin päästövähennyksiä 2021-2030 päästökaupan ulkopuolisille sektoreille. Metsien käytön sekä hyvän sadon rooli hiilinieluinä oli MTK:n keskeisiä viestejä komission esityksen parantamiseksi.

Ruuan, kuitujen ja uusiutuvan energian tuottajana maa- ja metsätalous on keskeisessä roolissa kestävän kehityksen tavoitteita asetettaessa ja toteutettaessa. YK:n kestävän kehityksen sitoumukset kaikille jäsenmaille velvoittavat EU:n päätöksentekoa. Ruuantuotannon tarpeet ovat nyt aikaisempaa selkeämmin näkyvissä YK:n tavoitteissa ja velvoittavat nyt myös EU:ta toimenpiteisiin.

Päästökattodirektiivi ilmanlaadun parantamiseksi vietiin läpi 2016 ja tuloksena Suomelle määritettiin 20 %:n ammoniakkipäästöjen vähentämistavoite vuodelle 2030. Kv-sopimukseen kirjattu 20 %:n tavoite jo 2020 mennessä (Göteborgin pöytäkirja) liitettiin direktiiviin, mikä lisää investointipaineita Suomessa. Suomelle annettiin 5 vuoden jousto EU:n keskimääräisen vähentämistavoitteen ollessa vain 6 %.

Parempaa säätelyä ja uuden maatalousuudistuksen startti

Komissio päätti heti kautensa alussa paremman säätelyn ohjelmasta. Käytännössä tämä merkitsee enemmän valmistelutyötä ja

vaikutusarvioita eri valmistelun vaiheissa. Kun valmistelun laatuun kiinnitetään enemmän huomiota, myös valmistelu-aika pitenee. Järjestöille tämä tarjoaa mm. refit-foorumia ja sitä kautta lisää mahdollisuuksia kertoa ehdotusten vaikutuksista mm. maatalouden toimintaedellytyksiin eri puolilla yhteisöä.

Komissio on ollut myös aikaisempaa kriittisempi uusien aloitteiden tekemisessä. Tämä on näkynyt mm. parlamentin, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean työssä. Kun vain komissiolla on mahdollisuus antaa lainsäädäntöehdotuksia EU:ssa, lausunnoille ei ole tuonut materiaalia. Instituutit ovat nyt valmistelemaan aikaisempaa enemmän oma-aloitemietintöjä, jotka eivät ole kiinni aikaisempaan tapaan komission ehdotuksissa.

Seuraavan maatalousuudistuksen valmistelu alkoi laajalla rintamalla. Eri järjestöt ovat ottaneet jo voimakkaasti kantaa politiikan tarkennustarpeiden tai täyden reformin puolesta. COPA-COGECA:ssa on keskusteltu riskienhallinnasta ja markkinahintojen vaihtelusta sekä heikompien alueiden tukitarpeista. Askel askeleelta COPA-COGECA on pyrkinyt valmistelemaan yhteistä päätavoitelistaa, jossa samalla yksinkertaistettaisiin, huomioitaisiin kestävän kehityksen tavoitteet ja säilytettäisiin vahva yhteinen maatalouspolitiikka koko yhteisön alueella.

Komissio esitti monivuotisen rahoituskehityksen välitarkastelun yhteydessä laajaa myös maatalousasetukset kohdennetusti avaavaa uudistusta. Pääpaino oli hallinnon keventämisellä ja viljelijätason yksinkertaistamishdotukset jäivät pieniksi. Yhdessä komissaari Hoganin asettaman Cees Veermanin maatalousmarkkinatyöryhmän raportin kanssa komissaari avasi omia tavoitteitaan tulevan maatalouspolitiikan linjaksi. Veermanin raportista suurimman julkisuuden sai maatalousmarkkinoille esitetty EU-lainsäädännön tarve.

Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker antoi joulukuussa 2016 maatalouskomissaari Phil Hoganille ja ilmastokomissaari Miguel Arias Cañetelle ja ympäristökomissaari Karmenu Vellalle yhdessä tehtäväksi maatalouspolitiikan modernisoinnin ja yksinkertaistamisen. Hoganin tavoite on nyt vuoden 2017 loppuun mennessä tehdä ehdotus maatalouspolitiikan uudistamisesta.

Farm Europe -ajatuspaja

MTK on jäsenenä Brysselissä toimivassa Farm Europe -ajatuspajassa. Tämän yksityisen ajatuspajan erityisenä tavoitteena on tuottaa vuoden 2020 jälkeiseen EU:n maatalouspolitiikkaan liittyviä ehdotuksia. Ajatuspajassa on jäsenenä muutamia maatalousalaa ja viljelijöitä edustavia järjestöjä.

MTK osallistui aktiivisesti Farm Europen toimintaan vuonna 2016. Farm Europen edustajat vierailivat helmikuussa Suomessa, jossa MTK järjesti maatalouspolitiikkaan liittyviä taustakeskusteluja sekä MTK:ssa että sidosryhmien kanssa. Brysselissä Farm Europe järjesti vuoden aikana useita keskustelutilaisuuksia. Huhtikuussa pidettiin Euroopan parlamentissa keskustelutilaisuus, jossa puhujana oli komissaari Hogan ja lukuisia Euroopan parlamentin jäseniä. Merkittävin asia Farm Europen toiminnassa vuonna 2016 oli Italiassa pidetty Global Food Forum -kongressi. Kaksipäiväinen seminaari kokosi noin 250 osallistujaa, virkamiehiä, Euroopan parlamentin jäseniä, yritysten ja viljelijäjärjestöjen edustajia. Seminaarissa valmisteltiin tulevaan maatalouspolitiikkaan liittyviä ehdotuksia, joita on tarkoitus esitellä poliittisille vaikuttajille myöhemmin. MTK oli aktiivisesti mukana GFF-kongressissa.

Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitea ETSK

MTK on ollut edustettuna ETSK:ssa koko Suomen EU-jäsenyyden ajan. ETSK on Euroopan unionin neuvoo-antava elin, jossa järjestöjen edustajat tarjoavat asiantuntemustaan EU:n suuremmilla toimielimille (Euroopan komissio, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan parlamentti), antamalla lausuntoja ehdotetusta EU:n lainsäädännöstä. Komitea laatii myös oma-aloitteisia lausuntoja. ETSK:n erityinen tehtävä on toimia linkkinä järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan ja EU:n välillä.

Suuria kysymyksiä ETSK:n toiminnassa vuonna 2016 olivat Euroopan Unionin suuret haasteet ja Junckerin komission työn painopisteet. Merkittäviä teemoja komiteassa olivat mm. pakolaiskysymykset, terrorismin torjunta, kasvu ja työllisyys, parempi säätely, ilmasto- ja energia-politiikka, kestävä kehitys, brexit, kauppapolitiikka sekä sosiaalinen Eurooppa.

ETSK päätti tammikuussa laatia oma-aloitteisen lausunnon aiheesta ”Vuoden 2020 jälkeiseen yhteiseen maatalouspolitiikkaan vaikuttavat tekijät”. MTK:n edustaja valittiin kyseisen lausunnon esittelijäksi. Lausunnon

laatimisprosessi antoi erinomaisen mahdollisuuden seurata tulevan maatalouspolitiikan valmistelua EU:ssa ja käydä asiaan liittyviä keskusteluja virkamiesten ja poliitikkojen kanssa. Lausuntoon liittyen ETSK järjesti julkisen kuulemisen tulevasta maatalouspolitiikasta lokakuussa Helsingissä yhdessä Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kanssa. Kuulemistilaisuudessa puhuivat mm. ministeri Tiilikainen, komission maatalouspääosaston pääjohtaja Jerzy Plewa, emeritusprofessori Allan Matthews sekä nuori viljelijä Juha Tenho. Maatalouspolitiikkalausunto hyväksyttiin ETSK:n täysistunnossa joulukuussa ja se löytyy ETSK:n sivuilta (<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-opinions.38857>).

Muita MTK:n edustajan tehtäviä olivat mm. osallistuminen komitean viljelijäkategorian työhön, energiakysymykset, kestävä kehitysasiat sekä kauppapolitiikka. MTK:n edustaja osallistui loppuvuonna komitean Pohjois-Amerikkaa seuraavan ryhmän vierailuun Kanadaan ja Yhdysvaltoihin. Vierailun tarkoituksena oli erityisesti seurata EU:n ja Kanadan välisen CETA-sopimuksen ja EU:n ja USA:n välisen TTIP-sopimuksen tilannetta.

MTK järjesti vuoden aikana ETSK:n tiloissa useita asioita taustoittavia keskustelutilaisuuksia ajankohtaisia asioita. Myös Brysselin suomalaisen metsäverkoston lounaskokoukset pidettiin ETSK:n tiloissa.

Kansainvälinen yhteistyö

Maailman viljelijäorganisaation WFO:n toiminta

WFO on pyrkinyt laajentamaan toimintaansa hankkimalla lisää jäsenjärjestöjä, joita on jo vahva kohtuullinen edustus kaikista maanosista. Tavoitteena on ollut saada vahvempi edustus myös kehitysmaiden viljelijäjärjestöistä. Järjestön puheenjohtajana on toiminut Sambian tuottajajärjestön puheenjohtaja Evelyn Nguleka, mikä on osoitus kehitysmaiden kasvaneesta roolista järjestössä. Kaikilla maanosilla on yksi paikka järjestön johtokunnassa. Euroopan edustajana on ollut Sveitsin tuottajien Fritz Glauser, joka seurasi tehtävässä Belgian Piet Vantempsheä. Euroopan WFO-järjestöjen yhteiskokoukset ovat tapahtuneet COPA-COGEA:n kokousten yhteydessä Brysselissä.

Ikävät kehitysyhteistyörahoituksen väärinkäytökset puheenjohtaja Ngulekan kansallisessa

järjestössä johtivat hänen eroonsa sekä kansallisesta että myös WFO:n puheenjohtajuudesta syyskuussa. Sääntöjen mukaan tilapäiseksi puheenjohtajaksi tuli järjestön varapuheenjohtaja William Rolleston, joka on myös Uuden Seelannin tuottajajärjestön puheenjohtajana.

WFO:n yleiskokous pidettiin toukokuussa Sambian Livingstoneessa. Kokouksessa keskeisiä aiheita olivat mm. kestävä maatalous, tutkimuksen rooli maataloudessa, ilmastonmuutos, ruokaketjun toiminta, ruokaturva, kotieläintalous, kauppa, YK:n kehitystavoitteet 2030 ja viljelijöiden aseman parantaminen kansainvälisessä edunvalvonnassa. WFO:n työryhmien toimintaa pyrittiin vahvistamaan ja aktivoimaan itsenäiseen linjausten tekemiseen ryhmien vetäjien johdolla. Suomella on edustus kahdessa ryhmässä: Kati Partanen on naisten komitean puheenjohtajana ja Seppo Kallio on jäsen ruokaturvaryhmässä.

Järjestö aloitti uuden strategian luomistyön järjestämällä laajan kyselyn jäsenjärjestöjen keskuudessa. Tavoitteena on saada uusi ja monipuolinen strategia, joka mahdollistaa WFO:n edunvalvontatyön tehostamisen kansainvälisissä järjestöissä kuten YK, FAO, IFAD, WTO, OECD ja kansainvälinen ilmastopuolitus. Hyviä tuloksia saatiin jo mm. ilmastoneuvotteluissa sekä FAO:n ruokaturvakomiteassa.

WFO:n toimintaa pyritään jatkossa tehostamaan vahvemmalla koordinaatiolla, sihteeristön resursseja lisäämällä, uusien jäsenten rekrytoinnilla sekä johtokunnan aseman vahvistamisella. Kansainvälinen yhteisö toivoo viljelijöiltä entistä vahvempaa otetta maailman ruokahuollon ja kestävä maataloustuotannon toteuttamisessa sekä viljelijöiden aseman vahvistamisessa eri foorumeilla.

Suomen järjestöt MTK, SLC ja Pellervo aloittivat vuoden 2017 alussa yleiskokouksen valmistelut. Kokous pidetään Helsingin Finlandia-talossa 12.–15.6.2017.

Pohjoismaiset metsänomistajat Brysselissä NSF, eurooppalainen metsänomistajajärjestö CEPF ja metsänomistajien yhteistyöverkosto IFFA

MTK on aktiivinen jäsen Euroopan metsäomistajajärjestössä CEPF:ssä (The Confederation of European Forest Owners). CEPF on edustavimpien kansallisten metsäomistajajärjestöjen kattojärjestö ja se valvoo noin 16 miljoonan metsäomistajan etuja Euroopan tasolla. Nämä

yksityiset perheet ja metsänomistajat huolehtivat 60 prosentista Euroopan metsäpinta-alasta. Puheenjohtaja Juha Marttila on CEPF:n hallituksen varapuheenjohtaja.

Pohjoismaiset metsäomistajat tekevät erittäin tiivistä yhteistyötä erityisesti eurooppalaisten metsäpoliittisten haasteiden tiimoilta. Yhteistyö on organisoitu Nordens Skogsägarorganisationers Förbund (NSF) muodossa. NSF:llä on osana CEPF:n toimistoa yhteinen metsäkoordinaattori Brysselissä. Vuonna 2016 metsäkoordinaattoriksi valittiin suomalainen metsänhoitaja Meri Siljama.

MTK on myös jäsenenä globaalissa metsäomistajien yhteistyöverkostossa IFFA:ssa (International Family Forestry Alliance). Hallituksen jäsenenä oli vuonna 2016 Juha Hakkarainen. IFFA keskittyy nimensä mukaisesti perhemetsätalouden edistämiseen globaalilla tasolla.

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC

Pohjolan Talonpoikaisjärjestön Keskusneuvosto NBC:n jäsenjärjestöt kokoontuivat 25.–26.8. 2016 Ruotsissa. Yksi päivien pääaiheista oli kotieläintalouden ilmastotehokkuus pohjoismaisissa olosuhteissa. Suuri yhteinen huoli oli karjatalouden leimaaminen ympäristöriskiksi. Kokous korosti karjatalouden moninaisia hyötyjä ja ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Tuloksena oli yhteinen julkilausuma ilmastotehokkaan ja kestävä pohjoismaisen karjanhoidon puolesta.

Julkilausuma muistuttaa, että jatkuvan väestökasvun takia ruokaa tarvitaan yhä enemmän, ja samaan aikaan viljelijät ympäri maailmaa joutuvat painimaan ilmaston lämpenemisen mukana tuomien haasteiden parissa. Viljelijöiden työ, joka liittyy hiilensidontaan ja yhteyttämiseen, on samanaikaisesti tärkeää ilmastomuutoksen hillitsemisessä. Nurmiin pohjautuva kotieläintuotanto on nähtävä ilmastotehokkaana ja märehtijöiden rooli luonnon monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä tukevana.

Maidontuotantoa ja muuta kotieläintaloutta kannattaa harjoittaa alueilla, joissa olosuhteet tuotantoon ovat luonnostaan hyvät. Pohjoinen ilmastomme ja runsaat vesivaramme takaavat kestävä ja ilmastoystävällisen kotieläintuotannon. Lisäksi antibioottien vähäinen käyttö on hyväksi niin eläimen terveydelle kuin vähentyvien kasvihuonepäästöjen kautta ilmastolle.

Yhteisessä julkilausumassaan NBC:n jäsenet korostivat, että Pohjoismaisissa olosuhteissamme:

1. Maatalouden päästöjä saadaan kompensoitua nurmien hiilensidonnalla
2. EU:n uusi ilmastopaketti tarjoaa mahdollisuutta maatalouden nielujen hyödyntämiseen
3. Kotieläintuotanto ylläpitää ravinteiden kierrätystä ja luonnon monimuotoisuutta
4. Ennaltaehkäisevä eläinten terveydenhoito mahdollistaa kestävästi kotieläintuotannon
5. Energiatohkeisuus ja kestävä vedenkäyttö ovat erityisen tärkeitä
6. Tutkimustyötä ja uusia innovaatioita tarvitaan kehityksen ylläpitämiseksi

NBC:n julkilausuma 26.8.2016 (pdf)
<https://urly.fi/JtL>

Suomella on NBC:n puheenjohtajuus 2015–2017 ja puheenjohtajana toimii Juha Marttila. NBC:n työvaliokunnan pääsihteerinä toimii johtaja Seppo Kallio ja sihteerinä NBC Suomen koordinaattori Bettina Lindfors.

NBC on vuonna 1934 perustettu pohjoismaisten tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen yhteistyöfoorumi. Jäseninä ovat Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. ja Pellervo-Seura (Suomi), Lantbrukarnas Riksförbund LRF (Ruotsi), Landbrug og Fødevarer (Tanska), Bændasamtök Islands (Islanti), Norges Bondelag ja Norsk Landbrukssamvirke (Norja). NBC:n yhteistoimintaa johtaa kerran vuodessa kokoontuva yleiskokous ja sen toimintaa koordinoi työvaliokunta, joka koostuu pohjoismaisten tuottajajärjestöjen toimihenkilöedustajista. Baltic Farmers' Forum on Environment (BFFE) on osa NBC:n pohjoismaista yhteistyötä. BFFE:n toiminnasta lisää ympäristö- ja maankäyttöryhmän toiminnassa.

Lisätietoja NBC:n toiminnasta:

https://www.mtk.fi/mtk/kansainvalinen_toiminta/nbc/fi_FI/nbc/

Ruoka, metsät, vesi ja maaseutu osana kehitysyhteistyötä

Kehityspolitiikka on osa vastuullista yhteiskunnallista ajattelua ja perustuu vanhaan talonpoikaiseen arvoon eli auttakaamme niitä, jotka tarvitsevat apua. MTK:n tavoitteiden asettelussa vastuullistamisnäkökanta on vahvana sekä sisäisesti mutta myös pohjana kehityspolitiikkaan panostamisessamme. Tällä hetkellä ei ole enää

suljettua maailmaa vaan kansainvälinen riippuvuus koskee käytännössä meitä kaikkia.

Kestävän luonnonvarojen käytön sekä maa- ja metsätalouden huomioon ottaminen on oltava osa Suomen ja EU:n kehityspolitiikkaa. Ruokaturvan parantaminen on oltava pysyvästi vahvana koko kansainvälisen yhteisön agendaa. Metsien rooli uusiutuvana luonnonvarana on niin ikään nähtävä suurena mahdollisuutena – lisää istutuksia, kasvattamista ja hoitoa sekä samalla vesitalouden ja ilmastopolitiikan hoitoa.

MTK tukee omalla toiminnallaan YK:n 2030 kehitystavoitteita, joita edustamamme elinkeinot tukevat niin kansallisesti kuin maailmanlaajuisesti. Tämän vuoksi panostimme Suomen kehityspoliittisten politiikkaelinten työhön ja yhteistoimintaan kuten Kehityspoliittinen toimikunta, Finnfund, KEPA, Kehys, KUA ja Lähetysseura. Tiivis yhteistyö Ulkoasianministeriön kehityspolitiikkaosaston kanssa muodostaa tukevan jalustan kehitysyhteistyöaktiiviteeteille.

Tämän ohella meillä on yhteistoimintaa FAO:n, IFAD:n ja EU Komission kanssa. Olemme vuoden mittaan lisänneet kehitysasioista tiedottamista sekä jäsenille että julkisuuteen.

MTK järjesti tärkeille kehityspolitiikassa toimiville yhteistyökumppaneille FFD:n kanssa yhdessä ns. Kehityspoliittisen iltapäivän, jossa arvioitiin monipuolisesti kehityspolitiikkaa ja uusia kehityspolitiikan linjauksia mm. rajujen leikkausten seuraamuksia.

MTK:n kehitysyhteistyön käytännön hankkeita hallinnoi FFD. Hankkeiden päätavoite on tukea ja vahvistaa pienten ja keskisuurien ruuan ja puun tuottajien edellytyksiä parantaa järjestöjensä edunvalvontaa, markkinointia ja yhteistyömahdollisuuksia. Monet MTK:n luottamus- ja toimihenkilöt osallistuivat myös projektien toteuttamiseen asiantuntijakummeina.

FFD:n toiminta ja kehityshankkeet

MTK:n, SLC:n, Pellervo-Seuran ja ProAgria keskusten liiton perustama Finnish Agri-Agency for Food and Forest Development ry:n (FFD) hankkeita tukivat vuonna 2016 Suomen ulkoasianministeriön (UM) ja Euroopan komission IFAD:in tuella antaman rahoituksen lisäksi Hollanti (DGIS), Ranska (AFD) ja Belgia (DGD). FFD tuki paria kymmentä tuottajajärjestöä hankkeilla, joiden yhteenlaskettu budjetti vuodelle 2016 oli n. 1 200 000 euroa. Noin 30 % rahoituksesta tuli Suomen ulkoasianministeriön

kansalaisjärjestöistä. Aiempien vuosien tapaan FFD jatkoi aktiivista osallistumista Agri-Cordin eri elimissä (hallitus, projekti- ja komitea ja monitorointi- ja evaluointiryhmä).

FFD:n hankkeet pyörivät Etiopiassa, Nepalissa, Mosambikissa, Tansaniassa, Vietnamissa, ja Nicaraguassa. Hankkeet tukevat maa- ja metsätalouden tuottajajärjestöjä tai osuuskuntia eri aloilla: metsänhoidossa ja metsäsertifiointissa, hunajan, maidon ja vihannesten tuotannossa sekä kalankasvatuksessa. Metsähankkeissa kummiyhdistyksinä toimivat metsähoitoyhdistykset Savotta ja Päijät-Häme sekä Keski-Suomi, joka osallistui Sambian metsähankkeen valmisteluun. Maatalouspuolella kummeina toimivat: Suomen Puutarhanaiset ry, MTK Varsinais-Suomi sekä MTK-Lammi-Tuulos, Suomen Mehiläishoitajain Liitto, Joutsenten Reitti ry sekä Suomen Kalankasvattajaliitto. Hankkeiden avulla saavutettiin yli 25 000 pientuottajaa ja heidän perhettään.

FFD jatkoi osuustoimintahankkeita koskevan selvityksen jalkauttamista eri maantieteellisille alueille ja järjesti Kampalassa, Ugandassa seminaarin, jossa arvioitiin osuustoimintaa tukevien hankkeiden onnistumista Itä-Afrikassa. Lisäksi FFD osallistui ASEAN maiden maatalousosaukuntia koskevaan seminaariin Manilassa, Filippiineillä.

Yhdessä UM:n, MMM:n ja Kehyksen kanssa FFD koordinoi suomalaisen sivutapahtuman Maailman Ruokaturvakomitean kokouksessa Roomassa lokakuussa 2016. Tapahtuma esitteli suomalaista osaamista teknologian ja osaamisen siirrossa kehitysmaihin ja sai runsaasti kiitosta sekä osallistujilta että Suomen lähetystöltä. FFD:n moderoimassa paneelissa esiintyivät: LUKE, Helsingin yliopisto, Solidaarisuus sekä FFD:n tukema Tansanian puutarhaliitto, TAHA. Rooman vierailun aikana FFD tapasi myös muita FAO:n toimijoita ja tiiviimmästä yhteistyöstä sovittiin erityisesti metsäpuolella.

Asiantuntijakummien koulutus keskittyi hankkeiden taloushallinnon vahvistamiseen sekä ympäristöosaamiseen. Varainhankinnan ohessa järjestön näkyvyyttä niin sosiaalisessa mediassa kuin muilla median aloilla vahvistettiin jäsenjärjestöjen kanavia hyödyntäen. FFD järjesti yhdessä ulkoasianministeriön ja Kehys ry:n kanssa tilaisuuden, jossa kehitysmaiden maatalouden parissa työskenteleville tutkijoille aiheesta maaperätutkimuksesta ja maaperän merkityksestä ruokaturvalle.

FFD:llä oli vuoden 2016 alussa 4 työntekijää, joista yksi heistä lopetti työsuhteensa kesäkuussa 2016. Kaksi muuta vaihtoivat työpaikkaa, ja heidän tilalleen palkattiin uudet henkilöt.

Kauppapolitiikassa monenkeskiset neuvottelut WTO:ssa etenevät hitaasti

Monenkeskinen kauppajärjestelmä Maailman kauppajärjestön WTO:n johdolla on ollut ongelmassa. Vaikka edellisessä ministerikokouksessa Baliilla WTO:n ministerit pääsivät alustavaan sopimukseen Nairobien kokouksen valmistautumisesta, odotukset sopimuksen aikaansaamiseen olivat erittäin pienet. Toista vuosikymmentä pyöritetty ns. Dohan kehityskierrosta saatiin loppusuoralle ja kaikkien yllätykseksi pääneuvottelijamaat veivät läpi neuvotteluratkaisun. Maatalouden kannalta tärkein asia oli vientituesta luopuminen.

Vaikka EU ei käytä vientitukea, se on maatalouspolitiikan yksi markkinahäiriötyökalu. Toisaalta valtion vientiyritykset, vientiluotot ja ruoka-apu ovat edelleen aktiivisessa käytössä. Merkittävää on myös, että valtionyritysten rooli on kasvanut erityisesti Kiinan vientituen työkaluna.

Nairobien ratkaisussa teollisuusmaat päättivät luopua kokonaan maataloustuotteiden vientituesta lyhyen siirtymäkauden aikana. EU:lle tämä ratkaisu ei ole suuri, koska vientitukea ei nyt käytetä. Toisaalta EU:n maatalousbudjettiin ei ole varattu varoja vientituen käyttöön. Vientituki olisi mahdollisessa kriisitilanteessa leikattu viljelijöille muuten maksettavista tuista.

Ratkaisun toinen puoli oli vientikiilpailun muidenkin muotojen huomioiminen. Kirjaukset tehtiin mm. ruoka-avusta ja vientiluotoista sekä niiden maksimipituudesta. Kehitysmaat kuten Brasilia sai vientituen käytölle jatkoaikaa, mitä kritisoitiin yleisesti EU:n tuottajamaiden järjestön COPA-COGECA:n kannanotoissa.

Paljon jäi vielä tehtävää tuleville vuosille. Dohan kehityskierroksen asialistaa halutaan edelleen pitää pohjana jatkoneuvotteluille. Seuraavan WTO:n ministerikokouksen, Buenos Aires 2017, valmistelu ei ole edistynyt suunnitellun aikataulun mukaisesti eikä USA:n uuden presidentin linjaukset helpota valmistelua. MTK piti hyvänä, että monenkeskisellä foorumilla päästiin eteenpäin. Vain sillä tavalla kaikki WTO:n jäsenmaat, myös kehitysmaat, pysyvät kauppapolitiikan valmisteluprosessissa mukana. Monenkeskinen

järjestelmän suuri tulevaisuushaaste on määrittää erilaistuvien kehitysmaiden oikeuden mukainen etuuskohtelu.

Kahdenkeskisiä neuvotteluja runsaasti

Monenkeskisten neuvottelujen vaikeudet ovat johtaneet keskeiset kauppakumppanit neuvottelemaan suoraan keskenään alueellisista vapaakauppasopimuksista. Kahdenkeskisissä neuvotteluissa päästään aina syvemmälle yksityiskohtiin kuin monenkeskisissä neuvotteluissa. EU:n kannalta suurin kiinnostus on nyt USA:n kanssa käytävissä neuvotteluissa (TTIP), jotka ovat jatkoa Kanadan kanssa aikaansaadulle sopimukselle (CETA).

EU on ollut pitkään jumissa ns. Mercosur-sopimuksen kanssa (EU–Etelä-Amerikka). Nyt vallanvaihdosten seurauksena EU on aloittanut neuvottelut uudelleen myös Mercosurin kanssa. Samoin Uusi-Seelanti ja Australia ovat aloittamassa neuvotteluja EU:n kanssa. Viimeistelyvaiheessa ovat lisäksi Japanin ja Vietnamin kanssa käydyt neuvottelut. Tyynenmeren kauppasopimuksen ongelmat ovat lisänneet EU:lle painetta näidenkin neuvotteluiden loppuun saattamiseen.

MTK:n mielestä on edelleen tavoiteltavaa, että kahdenkeskisissä neuvotteluissa USA:n kanssa pyritään mahdollisimman laaja-alaiseen sopimukseen, joka tarjoaisi kasvunykäyksen kummallekin puolelle Atlanttia. USA:n kanssa käytävät neuvottelut kattavat myös maatalouskysymykset käytännössä tukipolitiikkaa lukuun ottamatta. MTK muistutti, että tukipolitiikan eroja ei voida neuvotteluissa unohtaa, vaikka ne eivät varsinaisesti kuulukaan asialistalle. USA:n uusi maatalouspolitiikka vaikuttaa analyysien perusteella sopeutuvan markkinahäiriöihin EU:n tukipolitiikkaa joustavammin.

MTK on tavannut niin kauppakomissaari Malmströmiä ja hänen kabinetin edustajia kuin maatalous- ja kauppapääosastojen vastaavia virkamiehiä Brysselissä ja Genevessä. Tapaamisessa oli esillä mm. EU:n ja USA:n ruokaturvajärjestelmän erilaisuus. Kun EU haluaa varmistaa ruokaketjun pellolta pöytään, USA:ssa tyydytään lopputuotteen mitattavaan laatuun ja sen turvallisuuteen. Tämä on ratkaistava samaan tapaan kuin työvoiman käyttöön liittyvät kysymykset.

Ruokaturvastrategian erilaisuus näkyy myös hormonien, lääkeaineiden ja geneettisesti muokattujen organismien kuten kasvien hyväksyttävyydessä. Neuvottelut eivät ole edenneet odotetusti näissä vaikeissa sanitääri- ja fyto-sanitäärikysymyksissä. MTK on tukenut EU:n neuvottelujen avausta, jossa EU ei muuta omaa kuluttajalähtöistä ruokapolitiikkaansa. Tämä on eurooppalaisen ruuantuotannon mallin jatkumisen kannalta aivan välttämätöntä. MTK on huomauttanut myös, että eläinten hyvinvointiin ja viljelyn ympäristövaatimuksiin on EU:ssa asetettu yhä uusia vaatimuksia.

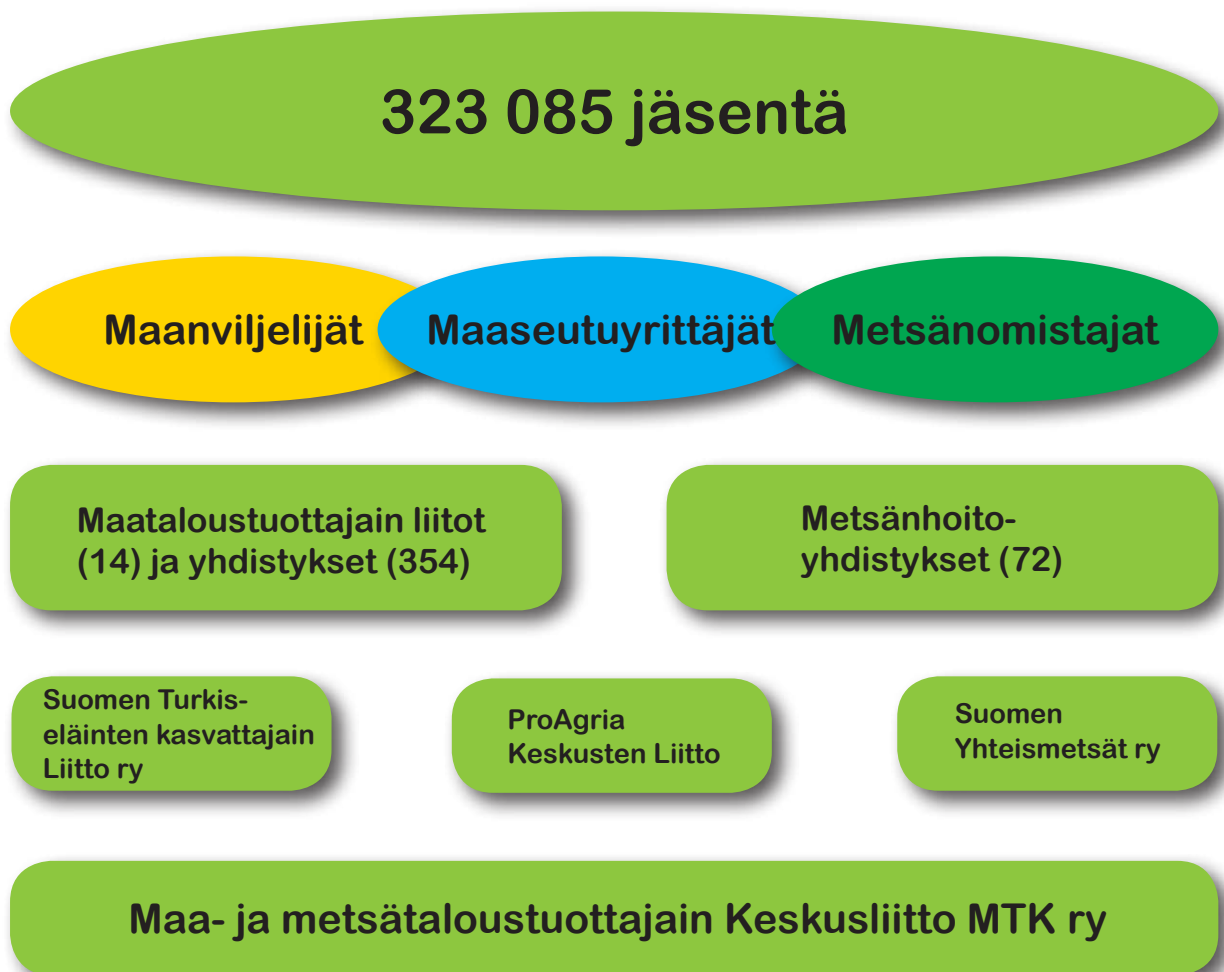
MTK on muistuttanut komissaari Malmströmiä vaatien komissiota huomioimaan pohjoisen Euroopan elintarviketuotannon asemaa meneillään olevissa neuvotteluissa. Erityisesti huolestuneita olivat ruuan laatuominaisuudet, eläinten hyvinvointi ja mikrobiresistenssi.

Organisaatio ja jäsenistö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n jäsenenä oli vuoden lopussa 14 maataloustuottajain liittoa, 72 metsänhoitoyhdistystä, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, ProAgria Keskusten Liitto ja Suomen Yhteismetsät ry. MTK-liittojen jäsenenä oli 354 yhdistystä sekä yhteisöjäsenenä osuuskuntia ja eri tuotantosuuntia edustavia kerhoja.

Maataloustuottajayhdistyksiin kuului vuoden lopussa 116 773 jäsentä ja 48 044 jäsentilaa. Jäsenten määrä metsänhoitoyhdistyksissä oli 206 312.

MTK:n organisaatio 2016

MTK-keskusliiton hallinnon ja toimielinten toiminta

Valtuuskunta

MTK:n valtuuskunta kokoontui kaksi kertaa. Valtuuskuntaan kuului 55 MTK-liittojen nimeämää jäsentä, 20 MTK:n jäseniksi liittyneiden metsänhoitoyhdistysten nimeämää jäsentä, kolme yhteisjäsentä ja kahdeksan asiantuntijaa.

Valtuuskunnan kevätkokous

Valtuuskunta kokoontui kevätkokoukseen 12.–13.4.2016 hotelli Laajavuoressa Jyväskylässä. Valtuuskuntaa edeltävänä päivänä oli valtuuskuntaseminaari, jossa käsiteltiin kevätkokousasioita. Valtuuskunnan kokouksen alussa maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen alusti ajankohtaisista asioista ja vastasi kysymyksiin.

Valtuuskunnan asialistalla olivat sääntömääräisten kevätkokousasioiden lisäksi seuraavan vuoden toiminnan painopisteiden päättäminen, keskusliiton jäsenmaksuperinnän periaatteet lähivuodeksi, vuoden 2015 Yhdistysten helmi-palkinnon jako ja valiokuntaudistuksen tilanne. Valtuuskunta päätti myös liittokokouksen koolle kutumisesta Helsinkiin 9.6.2017. Valtuuskunta vahvisti MTK:n ja MTK-konsernin edellisen vuoden tilinpäätöksen ja antoi vastuuvapauden asianomaisille.

Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Tommi Lunttila Äänekoskelta, 1. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Tiina Linnainmaa Hämeenkyröstä ja 2. varapuheenjohtajaksi maanviljelijä Matti Heikkilä Siikajoelta. Valtuuskunnan sihteerinä toimi järjestöjohtaja Matti Voutilainen MTK:sta.

Valtuuskunnan syyskokous

Valtuuskunnan syyskokous pidettiin 23.–24.11.2016 Helsingissä. Valtuuskunnan ensimmäinen päivä käytettiin yleiskeskusteluun ja MTK:n sekä valtuuskunnan asiantuntijoiden vastauspuheenvuoroihin. Ministeri Juha Rehula oli myös alustamassa sote-uudistuksesta ja vastaamassa kysymyksiin.

Varsinaiset syyskokousasiat käsiteltiin toisena päivänä. Niiden lisäksi valtuuskunta käsittelee liittokokoukseen valmisteltavan tulevaisuusasiakirjan perusteita ja hyväksyi MTK:n toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2017.

Valtuuskunnan jäsenet

MTK-liittojen edustajat:

Etelä-Pohjanmaa: Huhtala Arto, Kankaanpää Johanna (pj), Kohtakangas Kati, Laukkonen Jari, Ojala Tero, Rantala-Sarjeant Suvi ja Uitto Hannu

Etelä-Savo: Paajanen Juha, Leikkonen Jukka ja Makkonen Otto

Häme: Antila Aku, Kantola Matti, Laine Arto (pj), Lauttia Petri, Mänki Marianne

Kaakkois-Suomi: Ahvonen Matti, Pesonen Helena, Niemi Kari (pj), Seitsonen Matti

Keski-Pohjanmaa: Ala-Kopsala Atso (pj), Vuotila Henna, Kiljala Markku

Keski-Suomi: Lahti Tero (pj), Lunttila Tommi, Mäkelä Martti

Lappi: Lampela Juhani (pj), Kiviniemi Esa

Pirkanmaa: Hevonoja Jani, Linnainmaa Tiina, Niittyoja Jukka (pj)

Pohjois-Karjala: Myllynen Kalle, Mäkisalo Jouni (pj), Saikkonen Otto

Pohjois-Savo: Partanen Juha, Paananen Markku, Leskinen Jari, Rytkönen Markus

Pohjois-Suomi: Korhonen Tuija, Ojantakanen Jukka, Ahlholm Jari (pj), Hallikainen Pekka, Varis Ari

Satakunta: Kaappa Antero, Kangasvuori-Hosike Anne, Laitila Jarkko (pj), Helkkula Mervi, Ruski Jari

Uusimaa: Viljanen Eerikki (pj), Sjölund Hannele, Mela Jyri

Varsinais-Suomi: Airikki Antti, Rintala Tapio (pj), Nuoritalo Totti, Setälä Anna, Tuomola Jouni

Yhteisöjäsenten edustajat:

Suomen Turkiseläinten Kasvattajien Liitto: Sjöholm Markus

ProAgria: Korkeaoja Juha

Suomen Yhteismetsät: Ruokamo Timo

MHY-jäsenten edustajat:

Itä-Suomi: Kivistö Eero, Lantta Sari, Tirola Mikko, Otronen Päivikki, Tolppanen Tapio, Helminen Seppo, Partinen Timo, Hannikainen Juha-Pekka

Länsi-Suomi: Hakala Herman, Leino Veijo, Mäntylä Juha, Pajala Markku, Piekkari Tuula, Poutiainen Jarmo, Sariola Heikki, Vesanto Jukka
Pohjois-Suomi: Matti Markku, Moilanen Heikki, Heikkilä Matti, Alatalo Matti

Asiantuntijajäsenet:

Valio Oy: Annikka Hurme

Hankkija Oy: Jyrki Lepistö

Mela: Päivi Huotari

DAVA Foods Finland Oy: Jan Lähde

Pellervo-Seura: Sami Karhu

Atria Yhtymä Oyj: Juha Gröhn

Raisio Oyj: Matti Rihko

ProAgria Keskusten Liitto: Juha Nuutila

Johtokunta

MTK:n johtokunta kokoontui 14 kertaa. Johtokunta käsittelee kokouksissaan maatalouteen, metsänomistukseen ja maaseutuyrittäjyyteen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja teki niitä koskevia linjauksia ja päätöksiä sekä antoi julkilausumia ja kannanottoja. Ajankohtaiset sosiaali- ja veropolitiikka- sekä ympäristö- ja maankäyttöasiat olivat myös johtokunnan asiainlistalla. Eri sidosryhmien, mm. osuuskuntien edustajien tapaamiset olivat osa johtokunnan työtä. Yhteistyökokouksia pidettiin perinteiseen tapaan yhteistyöjäsenten kanssa. Johtokunta käsittelee ja teki päätöksiä myös keskusliiton taloudesta, sijoituksista ja henkilöstöasioista.

Johtokunta käsittelee liittojen lähettämiä kirjeitä, esityksiä ja aloitteita. Johtokunnan kokousten yhteydessä oli myös asiantuntijaluentoja ja pienen seminaareja eri aiheista. Johtokunta työsti MTK 100 -juhlavuoden liittokokoukseen valmisteltavaa tulevaisuusasiakirjaa vuoden mittaan seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa.

Johtokunnan maakuntamatka suuntautui kertomusvuonna MTK-Uudenmaan liiton alueelle. Matkan aikana tutustuttiin monipuolisesti maatalouteen, maaseutuyrittäjyyteen ja maatilamatkailuun.

Johtokunnan kokoonpano

1. puheenjohtaja MMT, mv. Juha Marttila Simosta (2009–, johtok. jäsen 2005–),
2. puheenjohtaja agronomi, mv. Mauno Ylinen Alahärmästä (2009–, johtok. jäsen 2006–),
3. puheenjohtaja TaM, mv. Markus Eerola Hyvinkäältä (2011–), maatalousyrittäjä Pertti Hakanen Sastamalasta (2012–), mv. Jaakko Halkilahti Salosta (2014–), mv. Eero Isomaa Nivalasta (2004–), agronomi, mv. Aki Kaivola Lammilta

(2015–), maatalousyrittäjä Kati Partanen lisäl-
mesta (2011–), maatalousyrittäjä Jenna Syrjälä
Ähtäristä (2016–)

Johtokunnan kokouksiin läsnäolo- ja puheoi-
keutettuina osallistuivat valtuuskunnan puheen-
johtaja mv. Tommi Lunttila, metsävaltuuskunnan
puheenjohtaja mv. Mikko Tirola sekä toiminnan-
johtaja Antti Sahi. Johtokunnan sihteerinä toimi
31.5.2016 asti toimistopäällikkö Raija Unkila ja
1.6.2016 lähtien johdon erityisavustaja Tiina
Perho sekä talousasioiden osalta talousjohtaja
Heikki Laurinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana
14 kertaa. Keskusliiton operatiivisena elimenä
toimii johtoryhmä. Johtoryhmä käsittelee
johtokunnan sille antamia tehtäviä ja valmis-
telee johtokunnalle päätettäväksi esitettäviä
asioita. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja tekee
päättäviä keskusliiton talous- ja henkilöstöasi-
oista siinä laajuudessa kuin johtoryhmän ohje-
säännössä on määritelty. Kiireellisiä asioita
käsiteltiin varsinaisten kokousten lisäksi myös
puhelinkokouksissa.

Johtoryhmän kokoonpano

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi johto-
kunnan ensimmäinen puheenjohtaja Juha Mart-
tila ja jäsenenä 2. puheenjohtaja Mauno Ylinen, 3.
puheenjohtaja Markus Eerola ja toiminnanjohtaja
Antti Sahi. Läsnäolo-oikeutettuina johto-
ryhmän kokouksiin ovat osallistuneet MTK:n
valtuuskunnan puheenjohtaja Tommi Lunttila
ja metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko
Tirola. Keskusliiton toimihenkilöt ovat osallis-
tuneet johtoryhmän kokouksiin omien vastuu-
alueidensa asioiden esittelijöinä. Johtoryhmän
sihteerinä toimi 31.5.2016 asti toimistopäällikkö
Raija Unkila ja 1.6.2016 alkaen johdon erityis-
avustaja Tiina Perho sekä talous- ja henkilöasi-
oiden osalta talousjohtaja Heikki Laurinen.

Metsävaltuuskunta ja metsäjohtokunta

Metsävaltuuskunta kokoontui uuden toimin-
tatapansa mukaisesti vuoden 2016 aikana
kerran ja metsäjohtokunta 12 kertaa. Metsä-
valtuuskunnassa jokaisesta MTK:n jäsenmet-
sänhoitoyhdistyksestä on yksi edustaja. Lisäksi
yhteismetsillä on kaksi äänivaltaista paikkaa ja
Etämetsänomistajien Liitolla yksi asiantuntija-
paikka. Metsävaltuuskunta valitsee 20 edustajaa
ja 20 varaedustajaa valtuuskuntaan aina seuraa-
vaksi vuodeksi.

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiili-
kainen alusti ajankohtaisista metsä- ja ilmas-
topoliittisista asioista 27.10.2016 pidetyssä
metsävaltuuskunnan kokouksessa. Metsäval-
tuuskunnassa valittiin metsäpuolen edustajat
viiteen MTK:n uuteen horisontaaliseen valio-
kuntaan. Ensimmäiseksi Vuoden Kymppiksi
Metsävaltuuskunta valitsi Metsänhoitoyhdistys
Kymenlaakson. Edellisenä päivänä ennen metsä-
valtuuskunnan kokousta järjestettiin metsäval-
tuuskunnan seminaari metsätalouden uudesta
kannustejärjestelmästä. Seminaarissa metsäval-
tuuskunta antoi evästyksensä järjestön esityksen
tekemiseen uudesta kannustinjärjestelmästä.

Metsäjohtokunnassa ja metsävaltuuskunnassa
käsiteltiin myös muun muassa metsävaratiedon
julkisuutta (metsätietolaki), kameran tilannetta,
puun kysyntää ja puukauppartellin oikeus-
käsitteilyn etenemistä, maakuntauudistusta,
esityksiä metsälahjavähennyksestä ja yrittä-
jävähennyksestä, metsäluonnon monimuotoi-
suuden edistämisen prosessia (pyöreän pöydän
prosessi), metsästyslainsäädännön uudista-
mista, energia- ja ilmastotavoitteiden asettamista
EU:n ja kansallisella tasolla, Metsähallituksen
tienkäyttömaksuja sekä metsänhoitoyhdistysten
valtuustovaaleja.

Toimihenkilökokoukset

Kertomusvuoden ensimmäiset MTK-liittojen
ja keskusliiton toimihenkilöpäivät järjestet-
tiin Helsingissä. Ajankohtaisten asioiden
lisäksi käynnistettiin tulevan liittokokouksen
ja MTK:n 100-vuotisjuhlavuoden tapahtumien
pohdinta. Ilta vietettiin LähiTapiolan vieraana
Espoon Tapiolassa. Illan aikana käytiin läpi
jäsenetuja ja viimeisteltiin liittokohtaista
yhteistyösuunnitelmaa.

Syksyn toimihenkilöpäivät olivat Tampereella.
Yllätyksellisen ja upean oopperahenkisen alun
jälkeen esillä olivat liiton asiat, maatalouspoli-
tiikka, maakuntauudistus, Melan ja keskusliiton
ajankohtaiset asiat. Ohjelmassa oli tutustuimme
myös Yrityskylään, Vapriikkiin ja Saarioinen Oy:n
toimintaan.

Tilintarkastajat

Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö
ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nime-
ämänä Jukka Rajala ja varatilintarkastajana
Jorma Nurkkala, KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö.

Valiokunnat ja jaostot

Aluekehitysvaliokunta

Aluekehitysvaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Harri Peltola. Lisäksi valiokunta järjesti yrittäjävaliokunnan kanssa yhteisen seminaarin aluehallintouudistuksesta. Valiokunnan pääaihe kokouksissa oli maakuntauudistus. Lisäksi keskusteltiin kasvupalveluiden ja aluekehittämissjärjestelmän uudistamisesta ja liikenteen uudistuksesta. Valiokunta pohjusti työssään myös seuraavan vuoden uuden valiokunnan toimintaa.

Kokoonpano:

Jarkko Pakkanen, Heikki Jaakola, Harri Peltola, Jari Rouvinen, Jarkko Laitila, Matti Ahvonen, Annukka Kimmo (MTK:n metsäjohtokunta), Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta).

Asiantuntijat: Anne Ollila, Vesa Kallio, Pekka Lehto, Marko Mäki-Hakola (siht.)

Maaseutuyrittäjävaliokunta

Maaseutuyrittäjävaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Juha Marttila. Valiokunnassa oli asiantuntijajäsenet ProAgriasta, Maaseudun Työnantajaliitosta ja SLC:stä. Syyskuussa valiokunta järjesti yhdessä aluekehitysvaliokunnan kanssa valtion aluehallintouudistusta koskevan seminaarin Tampereella. Seminaarin keskusteluja alustivat mm. kansanedustaja Timo Korhonen ja Pirkanmaan maakuntajohtaja Esa Halme. Puheenjohtajana seminaarissa toimi kansanedustaja Pertti Hakanen.

Valiokunnan kokouksissa keskusteltiin mm. aluehallinnon uudistamisesta, työmarkkinapolitiikasta, turvapaikanhakijoiden työllistämismahdollisuuksista ja uuden kausityölain valmistelusta, maaseudun liikenneyhteyksien varmistamisesta liikennekaaren yhteydessä, yksityistielain uudistamisesta, saaristoliikenteen yhteysaluksista, MTK:n valiokuntauudistuksesta, jätehuoltolaista ja hankintalaista sekä maaseutuohjelman toimeenpanosta.

Kokoonpano:

Timo Hyvönen, Satu Anttila, Veijo Karkkonen, Timo Lankila, Kimmo Ihalainen, Jussi Lehmoskoski, Jari Kamunen, Marja Tiura, Juha Marttila, Markus Eerola.

Asiantuntijat: Veli-Matti Rekola, Hannu Heikkilä, Annukka Wikner, Vesa Malila (siht.)

Verovaliokunta

Verovaliokunta kokoontui kertomusvuonna kuusi kertaa. Pitämässään kokouksessa valiokunta keskusteli ajankohtaisista veropoliittisista kysymyksistä. Kokouksissa keskusteltiin mm. hallitusohjelman toteutumisesta veropolitiikassa.

Pohdinnan aiheena valiokunnassa oli vuonna 2016 vahvasti verojärjestelmän rakenne ja tulonlähdejako sekä yrittäjävähennys. Tulolähdejaon säilyttäminen todettiin keskeiseksi maatalouden harjoittajien verotuksen kannalta. Edellä mainitun lisäksi verovaliokunnan kokouksissa tarkasteltiin uutta oikeuskäytäntöä.

Kokoonpano:

Tapio Husa, Timo Olkkonen, Mika Hirvijoki, Jorma Pitkänen, Pekka Vihtonen, Hannu Uitto, Pirjo Luotola, Aki Kaivola, Mikaela Strömberg-Schalin.

Asiantuntijat:

Risto Järvinen, Heikki Niskakangas, Kirsti Auranen, Pauli K. Mattila, Esko Kiviranta, Timo Sipilä (siht.)

Energiavaliokunta

Energiavaliokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Keskeisinä edistämiskohteina energiavaliokunta vaikutti bioenergian edistämiseen, Kansallisen energiastategiaan vaikuttamiseen ja biokaasun edistämiseen, sekä testasi ja tuotti MTK:n jäsenille jäsentuotteen E85-polttoaineen käyttöön. Energiavaliokunta lopetti toimintansa vuoden lopussa osana MTK:n valiokuntauudistusta.

Kokoonpano:

Markus Eerola (pj.), Manu Hollmen, Kimmo Jokiranta (vpj.), Antero Kurttila, Jussi Linnaranta, Sirkku Mäkelä, Johanna Nyman, Markku Välimäki, Marko Valtonen (asiantuntijajäsen) ja Anssi Kainulainen (siht.).

Hyvinvointivaliokunta

Hyvinvointivaliokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kolme kertaa. Kertomusvuoden ensimmäisen kokouksen valiokunta piti Hyvinvoinnilla Knehtilän maatilalla ja tutustui kokouksen jälkeen maatilalla toimintaan.

Valiokunta käsitteli kokouksissaan maatalouden kriisipakettia erityisesti työssä jaksamisen osalta, maakuntauudistusta, lomituspalveluja sekä lomituksen hallintoa, työterveyshuoltoa, kuntoutuksen kokonaisuudistusta, Melan työhyvinvointityötä sekä MTK:n tuottajaliittojen hyvinvointihankkeita.

Marraskuussa valiokunta osallistui Melan kutsun mukaisesti kokousseminaariin, missä aiheina olivat hankesuunnitelma Melalle osoitetun hyvinvointimiljoonan käyttämisestä, uuden MATA-lain toimeenpano, maatalousyrittäjien MYEL-eläkelain muutokset sekä lomitukset ja maakuntauudistus.

Kokoonpano:

Maatalousyrittäjijäsenet: Mika Nieminen (pj.) Kati Partanen (varapj.), Liisa Myllylä, Leena Hämäläinen, Sirpa Rekilä, Helena Pesonen, Merja Sahlman.

Asiantuntijat: Päivi Huotari (Mela), Päivi Wallin (Mela), Miia Mannila (MTK), Maire Lumiaho (siht.)

Maitovaliokunta

Maitovaliokunta piti vuoden aikana yhdeksän virallista kokousta. Valiokunnan kesäkokous pidettiin YARA:n Kotkaniemen koetilalla ja loka-kuun kokous matkakokouksena. Maitovaliokunnan nimeämä kustannusten seurantaryhmä on kokoontunut kahdesti vuoden aikana. Tämän lisäksi maitovaliokunnan jäsenet ovat osallistuneet tutkimushankkeiden ja projektien seurantaryhmiin sekä Brysselin kotieläinasiain taustaryhmän kokouksiin. Lisäksi valiokunnan eri työryhmissä olevat jäsenet ovat raportoineet mm. COPA:n maitoryhmän ajankohtaista asioista.

Maitovaliokunta kävi tapaamassa maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikaista 15.9.2016. Ministerille luovutettiin kirjelmä, jossa vedottiin maitokriisin hoitotoimien aikaansaamiseksi, vaadittiin tukimaksatusten aikaistamista ja kiinteistöveron poistamista. Ministerille jätettiin vahva viesti suomalaisen maidontuotannon toimintaedellytysten puolesta, byrokratiaa vastaan sekä vahva ei eläimen itseisarvon ja parsinavetakiellon lisäämiselle eläinsuojelulakiin.

Maitovaliokunta teki opintomatkan Yhdysvaltoihin 1.–8.10.2016. Matkan aikana tutustuttiin New Yorkin osavaltion alueella sijainneisiin maitotiloihin, vierailtiin Cornellin yliopiston koetilalla ja juustolassa sekä tavattiin paikallisen viljelijänyhdistyksen jäseniä. Lisäksi matkaan sisältyi vastaanotto Suomen New Yorkin pysyvässä edustustossa.

Maitovaliokunnan jäsenet ovat myös osallistuneet Maitovaltuuskunnan kokouksiin.

Kokoonpano:

Isomaa Eero (pj.), Lestinen Pekka (varapj.), Matti Leikkanen, Veijo Hernesniemi, Markku Kiljala, Mauri Penttilä (Maitovaltuuskunnan pj.), Henrik

Strandberg, Mikael Österberg (SLC), Reino Parkko, Risto Sonninen, Kimmo Kuorikoski, Antti Sahi (MTK:n johtokunta), Leena Ala-Orvola (siht.)

Lihavaliokunta

Lihavaliokunta kokoontui viisi kertaa, joista yksi oli valiokunnan kesäkokous Kettulassa.

Lihavaliokunnassa oli esillä useita vuoden aikana tärkeitä liha-alan teemoja: WWF:n liha-opas, jolloin valiokunnassa vieraili WWF:n Jussi Nikula, eläinsuojelulain uudistus, jolloin valiokunnassa vieraili MMM:n kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio tai arktinen ruoka vientituotteena Antti Lauslahden esittelemänä.

Lihavaliokunta seurasi tarkasti omalta osaltaan MTK:n valiokuntauudistusta.

Kokoonpano:

Minna-Mari Kaila, Mauno Ylinen, Tomas Långgård, Jyrki Rantsi, Esa Kaarto, Mika Ala-Fossi, Jari Mäkilä, Olli Paakkala, Stefan Saaristo, Jan Anderssen, Matti Murto, Veikko Kemppi, Jukka Rantala/Jukka Markkanen (siht.)

Sikajaosto

Sikajaosto raportoi säännöllisesti lihavaliokunnalle sikastrategian laatimisen etenemisestä. Sikastrategia laadittiin lihavaliokunnan toimeksiannosta.

Sikajaosto kokoontui kuusi kertaa toimintavuoden aikana.

Kokoonpano:

Taru Antikainen, Vesa Harjunmaa, Simo Mäkelä, Tero Ojala, Ville Savelainen, Jouni Mäkisalo, Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta), Tomas Långgård (SLC)

Asiantuntijat: Pirjo Korttesniemi, Anne Kallinen, Reijo Pirttijärvi, Jukka Rantala (siht.)

Siipikarjanlihaajaosto

Siipikarjanlihaajaosto oli aktiivinen MTK:n valiokuntauudistuksen suunnittelussa. Jaosto kokoontui kuusi kertaa toimintavuoden aikana.

Kokoonpano:

Mika Poutunen, Jaakko Juva, Petter Sandelin, Juha Kiviniemi, Jussi Oittinen, Kalle Rönni, Anssi Saunamäki, Seppo Heikkilä, Heikki Asuinmaa, Fredrik Ström, Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta)

Asiantuntijat: Suvi Rantala-Sarjeant, Anne Kallinen, Hanna Hamina, Jukka Rantala (siht.)

Nautajaosto

Nautajaosto kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa, joista yksi oli kolmipäiväinen strategiaseminaari. Nautajaosto osallistui alaa koskeviin työpajoihin monilla foorumeilla alan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Jaosto antoi lausuntoja naudanlihan tuotantoa koskeviin lakeihin ja asetuksiin. Jaosto osallistui innolla ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyvään keskusteluun korostaen nurmiviljelyn hyviä puolia.

Jaosto oli edelleen aktiivisesti mukana ravitsemukseen liittyvässä keskustelussa. Eläinsuojelulain uudistukseen vaikuttamiseen käytettiin paljon aikaa. Jaosto tapasi YLE:n edustajan ja kertoi suomalaisen naudanlihan tuotannon vahvuuksista. Jaosto käynnisti aikaisemmin laatimansa nautastrategian päivityksen. Jaosto käynnisti valmistautumisen tulevaan ohjelma-kauteen ja erityisesti tuotantosidonnaisten tukien puolustamiseen. Yhteydenpitoa varten perustettiin jaoston WhatsApp-ryhmä.

Kokoonpano:

Tomi Toivanen (pj.), Antero Kaappa (varapj.), Pasi Ingalsuo, Heikki Lehtiniemi, Juha Kärpänen, Jaakko Rikkola, Johan Snickars (SLC), Jenna Syrjälä (MTK:n johtokunta).

Asiantuntijat: Anne Kallinen (TNS Gallup), Sinikka Hassinen/Sami-Jussi Talpila (Atria/HK Scan), Jukka Markkanen/Tanja Rajala (siht.)

Lammasjaosto

Lammasjaosto kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Jaosto antoi lausuntoja lammastaloutta koskeviin lakeihin ja asetuksiin. Jaosto haki kohtuullistamista tuotantosidonnaisten tukien leikkaantumiseen eläinmäärän kasvun takia. Jaosto teki MMM:lle ehdotuksen teuraskilien ikä- ja painorajoitusten muuttamisesta.

Jaosto toimi aktiivisesti erilaisissa lammastaloutta edistävässä hankkeissa. Jaosto järjesti Suomen lammasyhdistyksen kanssa yhteisen kaksipäiväisen lammasfoorumin. Foorumissa käytiin läpi valtakunnallisen lammasstrategian päivitys ja sen käytäntöön saamista. Eläinsuojelulain uudistukseen vaikuttamiseen käytettiin paljon aikaa. Yhteydenpitoa varten perustettiin jaoston WhatsApp-ryhmä.

Kokoonpano:

Tapio Rintala (pj.), Otto Makkonen (varapj.), Christer Ollqvist, (Suomen Lammasyhdistys ry), Johanna Alamikkotervo, Erkki Väisänen (Suomen Vuohiyhdistys ry), Märten Forss (SLC), Jenna Syrjälä (MTK:n johtokunta).

Asiantuntijat: Anne Kallinen (TNS Gallup) ja Pia Parikka (ProAgriaKeskusten Liitto), Jukka Markkanen/Tanja Rajala (siht.).

Kananmunavaliokunta

Kananmunavaliokunta piti kolme kokousta vuonna 2016.

Kokoonpano:

Pekka Saarinen (pj.), Robert Kuuttinen (varapj.), Pertti Hakanen (MTK:n johtokunta), Jukka Huittinen, Ville Nurmi, Jouni Paunonen, Pasi Pärnänen, Kimmo Yli-Antola

Asiantuntijat: Pasi Saarnivaara, Hanna Hamina, Jukka Nikula, Jan Lähde, Jukka Rantala (siht.)

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta

Luonnonmukaisen tuotannon valiokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Valiokunta teki kesällä kokousretken Södertäljeen, jossa tutustuttiin paikalliseen luomukeskittymään. Valiokunnan edustus osallistui MMM:n luomualajaoston toimintaan ja siten Suomen luomukantojen valmisteluun EU:n hallintoon päin. Valiokunta osallistui ProLuomun toimintaan arvoketjutyöryhmien ja hallitustyöskentelyn kautta. Yhteistyötä Luomuliiton kanssa tiivistettiin.

Valiokunta vaikutti edelleen EU:n luomu-uudistuksen sisältöön ja toi esille Suomelle elintärkeitä näkökohtia useilla foorumeilla. Valiokunta vahvisti edelleen yhteistyötä alueellisten luomuvaliokuntien kanssa, ja käynnisti valmistautumisen MTK:n valiokuntauudistuksen jälkeiseen tilanteeseen. Yhteydenpitoa varten perustettiin valiokunnan WhatsApp-ryhmä.

Kokoonpano:

Arto Hanelius (pj.), Samuli Leinonen (varapj.), Sari Raimoranta, Ahti Hannula, Heikki Nätkin, Markku Hatakka, Steve Nyholm (SLC), Jenna Syrjälä (MTK:n johtokunta)

Asiantuntijat: Pauli Talvitie (Luomuliitto), Jukka Markkanen/Tanja Rajala (siht.).

Viljavalioikunta

Viljasektori osallistui aktiivisesti MTK:n valiokuntauudistustyöhön. Viljavalioikunta muuttaa nimensä peltokasvivaliokunnaksi vuoden 2017 alusta. Öljykasvi-, mallasohra- ja kylvösiemen- jaostoille vuosi 2016 oli viimeinen toimintavuosi ja vuoden 2017 alusta lähtien jaostojen työtä jatkavat verkostot.

Viljavaliokunta kokoontui vuoden 2016 aikana seitsemän kertaa, joista 4 oli yhteiskokouksia Öljykasvi-, Mallasohra- ja Kylvösiemenjaoston kanssa. Kokouksien pääasiana oli valiokuntaudistus.

Kokoonpano:

Esa Similä, Tomi Virolainen, Yrjö Ehrnrooth, Taneli Vuori, Jukka Niittyöja, Ari-Pekka Kirjonen, Harri Takala, Pentti Ervasto, Juha Strömberg, Markus Eerola (MTK:n johtokunta), Bengt Nyman (SLC), Max Schulman (siht).

Mallasohrajaosto

Mallasohrajaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa yhdessä muiden jaostojen ja Viljavaliokunnan kanssa. Markkinaedunvalvonta koko ohrasektorin osalta oli jaoston pääpainopisteenä vuoden 2016 aikana.

Kokoonpano:

Esa Similä (pj.), Tapani Heikkilä, Heikki Mäkelä, Ilkka Mattila, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Peter Lindström (SLC), Max Schulman (siht.)

Öljykasvijaosto

Öljykasvijaosto kokoontui vuoden aikana kerran ja neljä kertaa yhdessä muiden jaostojen ja Viljavaliokunnan kanssa. Pääpainopiste toiminnassa oli öljykasvien peittauksen salliminen neonikotinoideilla keväälle 2016, yhdessä öljyä puristavan teollisuuden kanssa. Tavoite myös saavutettiin.

Kokoonpano:

Pentti Ervasto (pj.), Kari Vaismaa, Ilkka Kouvo, Tapio Ylitalo, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Kim Forsman (SLC), Max Schulman (siht.)

Kylvösiemenjaosto

Kylvösiemenjaosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksista yksi oli kesäkokous Päijät-Hämeen alueella. Jaosto otti aktiivisesti kantaa siemenkauppalaan Ankaran vastuun -pykälää koskeviin muutosesityksiin. Lisäksi vaikutettiin kansallisen siemenlainsäädännön muihin, vähäisempiin muutoksiin ja etsittiin ratkaisuja luomusiementuotannon- ja markkinoiden kehittämiseen. EU:n tasolla seurattiin kasvipatentteihin ja uusiin jalostustekniikoihin liittyviä keskusteluja.

Kokoonpano:

Mv. Juha Strömberg (Sat, pj.), mv. Matti Lappalainen (P-S), mv. Seppo Kivijärvi (E-P), mv. Matti Kantola (Häme), mv. Eeva Taneli (V-S), mv. Jaakko

Halkilahti (MTK:n johtokunta) mv. Anders Wickholm (SLC), asiantuntijajäsen mv. Eero Kaivola, Mika Virtanen (siht.)

Sokerijuurikasvaliokunta

MTK:n ja sen sokerijuurikasvaliokunnan toiminnan tärkein tavoite on varmistaa sokerijuurikkaan viljelyn ja sokerin jalostuksen jatkoedellytykset maassamme. Jo edellisessä alkaneet toimialasopimusneuvottelut vuoden 2016 juurikkaan toimitusehdoista ja hinnasta eivät edenneet tammikuuhun mennessä vaikeassa markkinatilanteessa ratkaisuun. Tammikuussa Sucros pyysi maa- ja metsätalousministeri Kimmo Tiilikaista nimittämään EU-lainsäädännön mukaisesti sovittelijan TAS-ratkaisuun pääsemiseksi. Sovittelija Heimo Hanhilahti esitti maaliskuun lopulla ratkaisunsa. Se merkitsi noin yhden euron tonnihinnan leikkausta juurikkaalle.

Kesällä valiokunta ja Sucros aloittivat toimialasopimusneuvottelut uuden kiintiöttömän kauden sopimuksesta.

Marraskuussa päädyttiin kolmivuotiseen sopimukseen, joka koostuu yksi- ja kolmivuotisista toimitussopimuksista. Teollisuus ottaa vastatakseen juurikkaan kuormauksesta, puhdistuksesta ja rahdista määriteltyyn kilometrirajaan saakka. Sopimukset saatettiin vastaamaan uutta lainsäädäntöä.

Valiokunta vaikutti uuden sokerijärjestelmän toimeenpanosäädösten valmisteluun sekä kotimaassa että EU:ssa. Kiintiöjärjestelmä poistuu kesän 2017 sadosta lähtien. Viljelijöiden neuvotteluasema toimialasopimuksen puitteissa säilyy vahvana.

MTK osallistui sokerisektorin edunvalvontaan EU-tasolla Euroopan sokerijuurikkaan viljelijöiden yhdistyksen CIBE:n eri työryhmissä ja komission kansalaiseskusteluryhmässä. Valiokunta kokoontui vuoden aikana 16 kertaa.

Kokoonpano:

Pekka Myllymäki (pj.), Jussi Hantula (varapj.), Sebastian Sohlberg (SLC), Olli Helkkula, Petri Lauttia, Jaakko Halkilahti (MTK:n johtokunta), Juha Wikström, Erno Toikka ja Antti Lavonen (siht.)

Perunavaliokunta

Perunan edunvalvonnan tavoitteena oli perunanviljelyn kannattavuuden parantaminen markkinoiden paremman hallinnan ja tukipolitiikkaan

vaikuttamisen kautta. Perunavaliokunta osallistui uuden peruna-alan yhteisen organisaation PAYR:n toiminnan käynnistämiseen. Käytiin läpi EU:n uuden menekinedistämispoliittikan linjaukset. Perunan vientinäkymistä keskusteltiin Venäjän rajan pysyessä kiinni koko vuoden ajan. Valiokunta pyrki vaikuttamaan MTK:n valiokuntaudistukseen. Valiokunta tarkasteli myös perunateollisuuden vaikeaa asemaa Suomessa. Valiokunta osallistui kampanjaan, joka edesauttoi Orklan Ahvenanmaan tehtaan jäämistä Suomeen.

Valiokunnan sihteeri osallistui Eviran siemenperuna-alan neuvottelupäiviin, jossa esillä oli mm. uusi siemenlainsäädäntö ja siemenkauppalaan ankara vastuu. Vakiintuneena vuosittaisena toimintana valiokunta osallistui Luken ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastokyselyn valmisteluun ja tiedottamiseen. Valiokunnan edustaja osallistui perunan tutkimushankkeiden ohjausryhmään. MTK:n perunavaliokunta kokoontui kolme kertaa.

Kokoonpano:

Timo Hautaviita (pj.), Kaj Hemberg (SLC), Kauno Erkkilä (vpj.), Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Ilkka Markkula, Janne Matinlauri, Tomi Myyräläinen, Eero Saarinen ja Antti Lavonen (siht.).

Tärkkelysperunajaosto

MTK ja sen tärkkelysperunajaosto seurasivat perunatärkkelyksen markkina- ja viljelytilannetta meillä ja Euroopassa sekä kustannuskehitystä. Jaosto pyrki aktiivisesti vaikuttamaan MTK:n valiokuntaudistukseen. Jaosto osallistui myös peruna-alan yhteistyöryhmän PAYR:n työn käynnistämiseen. Tärkkelysperunajaosto piti neljä kokousta.

Kokoonpano:

Hannu Heikola (pj.), Vesa Savola (varapj.), Ilpo Ulvinen, asiantuntija Ossi Paakki (Finnamyl Oy), asiantuntija Jorma Mäkelä (Evijärven Peruna Oy), asiantuntija Kimmo Pusa (Finnamyl Oy) ja asiantuntija Arto Sillanpää (Finnamyl Oy), Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Antti Lavonen (siht.).

Puutarhavalioikunta

Puutarhavalioikunta ei kokoontunut kertomusvuoden aikana, mutta valiokunta vaikutti aktiivisesti mm. EU:n kausityöntekijädirektiivin kansallisen toimeenpanolainsäädännön valmisteluun. Edunvalvontatyötä tehtiin pääosin Juuresten-, Kaalin-, ja Sipulintuottajat ry:n toiminnan kautta.

Kokoonpano:

Puheenjohtaja mv. Timo Mäkinen (Sipulintuottajat), mv. Kimmo Oravuo (Kaalintuottajat), marjanviljelijä Tommi Yrjölä (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), mv. Antti Virtanen (Juuresten- tuottajat), toimitusjohtaja Katarina Lassheikki (Puutarhaliitto), toiminnanjohtaja Jyrki Jalkanen (Kauppapuutarhaliitto), toiminnanjohtaja Hannu Salo (Hedelmän- ja marjanvilj. Liitto), toiminnanjohtaja Jyri Uimonen (Taimistonviljelijät ry), Johanna Smith (SLC), mv. Aki Kaivola (MTK:n johtokunta),

Sopimusviljelyjaosto

Puutarhavalioikunnan sopimusviljelyjaosto ei kokoontunut kertomusvuoden aikana. Jaoston jäsenet osallistuivat edustamiensa kasvien sopimusneuvotteluihin jalostavan teollisuuden kanssa.

Kokoonpano:

Erno Toikka (Lännen Tehtaat), mv. Timo Rauvola (Saarioinen Oy), mv. Jukka Mattila (Saarioinen Oy/Lännen Tehtaat Oy), toiminnanjohtaja Johan Åberg (SLC), Marko Himanen (Kurkkutoimikunta), Jaakko Laamanen, mv. Reijo Vätilä (Lännen Tehtaat), mv. Juha Hämäläinen (Lännen Tehtaat Oy), mv. Kimmo Oravuo, mv. Aki Kaivola (MTK:n johtokunta), Sihteeri: Mika Virtanen

Tuotantotalousvalioikunta

Tuotantotalousvalioikunta perehtyi omaisuuden suojaan, tuotantopanosmarkkinoihin toimivuuteen ja kustannusrakenteeseen, eläintautitilanteen ja elintarvikeketjun kilpailukykyyn.

Valiokunta perehtyi lisäksi valiokuntaudistukseen ja kantoi huolta markkina-asioiden edunvalvonnan asemasta uudistuksen jälkeenkin. Valiokunta teki tähän liittyen toimenpidesityksen MTK:n johtokunnalle tuotantopanososten kustannusten seurannan jatkamisesta. Valiokunta laati kannanoton tietosuojasta ja -turvasta viranomaisen tekemien tietourkintojen paljastuttua toukokuussa 2016.

Tuotantotalousvalioikunta kokoontui kaksi kertaa.

Kokoonpano:

Jukka Leikkonen (pj.), Harri Asmala (vpj.), Jari Ahlholm, Arto Huhtala, Vesa Lapatto, Pekka Nummela, Eero Isomaa (MTK:n johtokunta) ja Matti Perälä (siht.).

Maaseutunuorten valiokunta

Maaseutunuorten valiokunta kokoontui kuusi kertaa. Se järjesti ensimmäistä kertaa Kettulaakatemiaa, joka keräsi yhteen poliittisten nuorisjärjestöjen edustajat keskustelemaan yhdessä valiokunnan kanssa maa- ja metsätaloussektorin ajankohtaisista teemoista. Kokouksissa suunniteltiin maaseutunuorten valtakunnallista ja kansainvälistä toimintaa. Kokousten ja valtakunnallisten tapahtumien yhteydessä valiokunta tapasi sidosryhmäläisiä (mm. poliittisten nuorisjärjestöjen edustajia, pääministeri Juha Sipilän).

Nuorten tuottajien jaksaminen talouspaineiden ja muun muassa lomituksen muutosten keskellä oli koko vuoden toiminnan keskeisiä teemoja, samoin viestin tuominen maatalousyrittäjyydestä, maaseudun aktiivisista toimijoista (mm. Vuoden nuori ruuantuottaja -kilpailu, lukuisat lehti- ja radiojutut).

Kokoonpano:

Aino Kurtti (pj.) (Lappi), Jarno Tuominen (vpj.) (Varsinais-Suomi), Kalle Peltonen (MHY-Päijät-Häme), Jenna Syrjälä (MTK:n johtokunta) ja MT-liittojen edustajat Linda Pärus (Keski-Pohjanmaa), Noora Ruuth (Etelä-Savo), Heikki Salomaa (Pirkanmaa) ja Elmeri Nieminen (Uusimaa) ja Meri Remes (siht.).

Ympäristö- ja maankäyttö -valiokunta

Ympäristö ja maankäyttö -valiokunta kokoontui vuonna 2016 kolme kertaa. Valiokunnassa käsiteltiin keskeisiä käynnissä olevia ympäristöön ja maankäyttöön liittyviä normihankkeita ja edunvalvontatarpeita. Järjestimme ilmastoseminaarin ja paneuduimme teemaan maankäytön kannalta sekä tilatasolla. Otimme etunojaa CAP 2020+ ympäristökorvauksen valmistelun käynnistymiseen. Muita valiokunnassa käsiteltyjä asiakokonaisuuksia olivat muun muassa aluehallintouudistus, MTK:n biokaasustrategia, lihaviestintä, maankäyttö- ja rakennuslain uudistukset, yksityistielain uudistus, ympäristönsuojelulain kehittäminen sekä jätelain ja hankintalain yhteensovittaminen. Kuulimme monipuolisesti eri alojen asiantuntijoita.

Kokoonpano:

Jari Laukkonen (pj.), Hannu Karppila (vpj.), Ilpo Markkola, Kari Pennanen, Urpo Heikkinen, Eero Isomaa (MTK:n johtokunta), Mats Eriksson (SLC), Hannu Välikangas (MTK:n metsäjohtokunta), pysyvä asiantuntijajäsen: Maanomistajien Arviointikeskus (Lauri Pakka), Leena Penttinen (siht.).

Kuluttajatyöryhmä

Kuluttajatyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Kokouksissa käsiteltiin MTK:laisen kuluttajatyön tapahtumia sekä yleistä ruokaan ja muihin maaseudun tuotteisiin ja palveluihin liittyvää julkista keskustelua.

Työryhmä suunnitteli MTK100-vuotisjuhlaa omalta osaltaan ja mm. Syödään yhdessä-hankkeen toteutusta osana kuluttajatyötä. Kuluttajaohjelma päätettiin päivittää vuoden 2017 alussa ja rakentaa toimiva yhteistyömalli kaikkien valiokuntien kanssa vaikuttavan kuluttajatyön toteuttamiseksi.

Kokoonpano:

Kati Partanen (pj.), Elina Heino, Jukka Leikonen, Antti Teivaala, Klaus Hartikainen, Lea Jylhä, Bettina Lindfors, Susanna Palkkimäki, Meri Remes, sihteereinä Marjatta Boman (siht. – 05/16) ja Anni-Mari Syväniemi (siht. 06/16–)

Metsänomistajanaisten jaosto

Metsänomistajanaisten jaosto kokoontui kolme kertaa. Jaoston toiminta jatkuu tulevaisuudessa verkostomaisena toimintana sosiaalisessa mediassa ja vahvemmin paikallisena toimintana. Suurimpien järjestöllisten tapahtumien yhteyteen järjestetään yhteistä toimintaa metsänomistajanaistille.

Kokoonpano:

Sari Lantta (pj.), Elina Junnila, Nina Långstedt (SLC), Heli Moilanen, Päivikki Otronen, Kati Partanen (MTK:n johtokunta), Elina Tamminen, Tuija Rantalainen (siht.). Kokouksiin ja toimintaan osallistui metsäjohtokunnan 2. puheenjohtaja Annukka Kimmo.

MTK-liittojen puheenjohtajakokoukset

MTK-liittojen puheenjohtajat kokoontuivat kertomusvuoden aikana keskusliiton kutsusta yhteensä kuusi kertaa. Tämän lisäksi liittojen puheenjohtajilla oli omia kokouksia. Kaksi kokouksista pidettiin valtuuskuntaa edeltävinä päivinä. Näihin valtuuskuntaa valmisteleviin kokouksiin kutsuttiin metsänhoitoyhdistyksistä alueelliset edustajat ja yhteisöjäsenet.

Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia maatalous- ja metsäpolitiikan asioita, markkinatilannetta, järjestön toiminnan ja talouden kehitysnäkymiä. Osassa kokouksista olivat mukana liittojen toiminnanjohtajat.

Yhteiskuntavastuu

MTK yhteiskuntavastuullisena toimijana

Järjestön toimintaa ohjaa vuonna 2014 hyväksytty vastuullisuusohjelma. Ohjelma sisältää periaatteet sekä maaseutuelinkeinojen vastuulliselle ja kestäväälle toiminnalle että MTK:n oman toiminnan vastuullisuudelle. MTK:n omassa toiminnassa vastuullista toimintatapaa tarkastellaan järjestötoiminnan, yhteiskuntavaikutuksen ja hallinnon näkökulmista.

Vuoden 2016 aikana käynnistettiin kestävän ja vastuullisen maataloustuotannon periaatteiden määrittely. Periaatteet täydentävät MTK:n vastuullisuusohjelmaa.

Jäsenet ovat järjestön kantava voima. MTK:n järjestötoiminnan vastuullisuuteen sisältyy jäsenten mahdollisuus saada näkemyksensä ja aloitteensa esille järjestössä. Vuonna 2016 toteutettiin laaja kaikille järjestön jäsenille avoin tulevaisuuden ennakointikeskustelu järjestön tulevaisuusasiakirjan laatimiseksi. Lisäksi jäsenille tarkoitettussa verkkopalvelussa on ollut mahdollisuus kommentoida asiakirjan valmistelua.

Uusien, tuotekohtaisten verkostojen perustaminen luo uusia mahdollisuuksia järjestön toiminnan avoimuuden ja jäsenten näkemysten esittämiseksi.

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksensa MTK on sitoutunut tuottamaan hyvinvointia

maaseudun elinkeinoja, luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja ekosysteemipalveluita tarjoten ja tukien. Vuoden 2016 painopisteenä oli erityisesti peltojen ja metsien mahdollisuudet ilmastomuutoksen hillinnässä sekä aktiiviviestintä ilmastoasioista. MTK tuotti myös tietoa vastuullisesti tuotetun lähiruuan ja puun merkityksestä paikallisissa hankinnoissa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

MTK oli mukana lukuisissa hankkeissa, joissa etsittiin keinoja ja ryhdyttiin toimenpiteisiin maa- ja metsätalouden haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Kansainvälisessä yhteistyössä MTK jatkoitukeaan kehitysmaiden maa- ja metsätalouden kehittämiseksi FFD:n toiminnan kautta.

Henkilöstökertomus

MTK:n keskusliitossa työskenteli vuoden 2016 lopussa yhteensä 93 henkeä. Henkilöstön määrä on pysynyt edelliseen vuoteen nähden samalla tasolla (vuoden 2015 lopussa henkilöstöä oli 91 henkeä).

Naisten osuus henkilökunnasta oli vuoden 2016 lopussa 48 % ja miesten 52 %. Henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 47 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika oli 9,6 vuotta. Henkilöstön vaihtuvuus on alhainen.

Ikäjakauma ja palvelusvuodet, tilanne 31.12.2016

ikä (vuosia)	henkeä	% henkilökunnasta	keskimääräinen palvelusaika (vuosia)
20–29	4	4,3 %	0,8
30–39	17	18,3 %	3,3
40–49	29	31,2 %	6,4
50–59	34	36,6 %	14,0
60–	9	9,7 %	19,3

Vuosi 2016 piti sisällään resurssoinnin suunnittelua ja korvaavia rekrytointeja johtuen pääosin eläkkeelle jäämisistä. Rekrytointeja toteutettiin sekä asiantuntijatehtäviin että assistenttitehtäviin.

Keskusliiton vuoden 2016 painopistealueita henkilöstöjohtamisessa oli mm. MTK:n sisäisen tiimityön kehittäminen perustamalla uusia ajankohtaisiin teemoihin keskittyviä tiimejä sekä tarjoamalla sekä tiimien vetäjille että tiimien jäsenille noin vuoden mittaisen valmennusohjelman avulla osaamista ja työkaluja tiimitoimintaa tukemaan. Lisäksi painopisteenä oli johtamisen ja esimiestyön kehittäminen sekä henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen mm. kehittämällä säännöllisiä esimiestilaisuuksia/foorumeja sekä hyödyntämällä kehityskeskusteluja ja Viestilehtien Digiakatemiaa.

Panostimme vuonna 2016 entiseen tapaan monipuolisesti henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamisen tukemiseen mm. tarjoamalla kaikille 50 vuotta täyttäneille toimihenkilöille mahdollisuutta

osallistua työkyvyn tukemista ja työelämässä jaksamista parantavalle Kuntoviikolle.

Kuntoviikko on ennalta ehkäisevää varhaisvaiheen kuntoutusta, jota Kela tukee. Järjestimme lisäksi työhyvinvointia, jaksamista ja yhteishenkeä kehittävät TYKY-päivät syksyllä Helsingin keskustassa ja Uunisaarella. Jatkoimme vuonna 2015 käyttöön otettua toimintatapaa henkilöstön liikunta- ja kulttuuriharrastusten tukemisessa Smartumin Liikunta- ja kulttuuriseteleillä.

Työterveyshuollon käyntimäärät pysyivät edellisen vuoden (2015) tasolla; 5,2 käyntiä/henkilö. Pääasialliset käyntisyynä olivat edellisvuosien malliin tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä hengityselinsairaudet. Henkilöstön sairauspoissaoloissa oli hieman nousua verrattuna edelliseen vuoteen nähden: vuonna 2016 päiviä oli 6,1/hlö (vuonna 2015 4,8/hlö). Poissaoloissa ollaan vuoden 2014 tasolla. Nousua selittää erilaiset vammat ja poissaolot hengityselinsairauksien vuoksi.

Tietohallinto

Tietohallinnon johtoryhmä kokoontui toimintavuonna 10 kertaa. Johtoryhmän kokoonpano toimintavuoden aikana oli seuraava: Heikki Laurinen (puheenjohtaja), Antti Sahi (jäsen), Visa Merikoski (jäsen), Juha Hakkarainen (jäsen), Tero-Pekka Hämäläinen (jäsen), Kimmo Kallionalusta (sihteeri).

Toimintavuonna korostui tietohallintostrategian mukainen vahva panostus kehittämiseen. Panostimme uusien toimintamallien käyttöönottoa uudistamalla palveluja ja ratkaisuja. Teknisten uudistusten yhteydessä toimintamallien laadusta käyttöönottoa tuettiin ICT-koulutuksilla. Uusien työkalujen tavoitteena on tehostaa edunvalvonnan kehityshankkeiden toimeenpanoa ja verkostojen toimintaa.

MTK:n kehitystiimit on jaettu kolmeen keskeiseen toiminta-alueeseen, jotka ovat edunvalvonnan markkinainformaatiopalvelut, edunvalvonnan viestintäpalvelut sekä jäsenhankinta ja jäsenpalvelut. Toiminta-alueittain organisoidut kehitystiimit varmistavat toiminta-alueen jatkuvien palveluiden kehittämisen, ohjauksen ja laadunvarmistuksen. Kehitystiimit raportoivat MTK:n IT-ohjausryhmälle, jonka kokoonpano ja vastuut ovat Antti Sahi (puheenjohtaja), Klaus Hartikainen (edunvalvonnan viestintäpalvelut), Markus Lassheikki (edunvalvonnan markkinainformaatiopalvelut), Matti Voutilainen (jäsenhankinta ja jäsenpalvelut) ja Kimmo Kallionalusta (sihteeri). MTK:n IT-ohjausryhmä kokoontui toimintavuonna neljä kertaa.

Johdon ja esimiesten tietohallintotyöpaja järjestettiin 17.10.2016. Työpajan tavoitteena on päivittää osallistujien tiedot ajankohtaisista kehitysasioista ja avata näkymää tulevaisuuden kehitystarpeille sekä saada palautetta tietohallinnon palveluista. Lokakuussa 2016 tietohallintotyöpajan keskeisiä aiheita olivat digitalisaation vaikutukset jäsen- ja asiakaskokemukseen, sähköisten työtilojen ja intranetin uudistus sekä perustietotekniikan kilpailuttaminen.

Toimintavuonna uudistettiin perustietotekniikkaa, minkä tarkoituksena oli varmistaa keskeisten palveluiden hyvä käytettävyys ja häiriötön toiminta tulevaisuudessa. Microsoftin taustajärjestelmistä uudistettiin käyttäjätietokanta- ja hakemistopalveluihin sekä

jakelujärjestelmään liittyvä palvelinympäristö. Päätelaitteiden (kannettavat ja matkapuhelimet) uudistamista toteutettiin tarpeen mukaan toimintavuoden aikana. Laite- ja sovellusympäristön vakiointi säilyi toimintavuonna korkealla tasolla.

Perustietotekniikan tuottamisessa merkittävä muutos toteutettiin ottamalla käyttöön Microsoftin Office 365 -tuottavuusympäristö pilvipalveluna. Uudistus toteutettiin kahdessa osassa, kevään aikana siirryttiin pilvipalveluiden käyttöön sähköposti- ja toimisto-ohjelmissa. Intranet ja sähköiset työtilat käyttöön otettiin vaiheittain syksyn aikana. Sharepointin Onlinen käyttöön oton ja ylläpidon yhteistyökumppaniksi valittiin kilpailutuksen jälkeen Systems Garden Oy.

Perustietotekniikan sopimus päättyi Fujitsu Finlandin kanssa 30.6.2017. Sopimuksen päättämiseen liittyen päätettiin toteuttaa laajamittainen ICT-kilpailutus palveluiden tuottamisesta. ICT-kilpailutus sisälsi palvelin- ja kapasiteettipalvelut sekä loppukäyttäjäpalvelut. Kilpailutus toteutettiin yhteistyössä tietohallintopalveluihin erikoistuneen Sofigate Oy:n kanssa. Tarjouskilpailussa saatuja tarjouksia arviointiin mm. kustannuksien, vaatimuksien täyttymisen, ratkaisukuvausten laadun, referenssien ja jatkuvan kehittämisen näkökulmasta. Tarjouksien perusteella Elisa Oyj valittiin ICT-palveluiden kokonaistoimittajaksi. Aiesopimus allekirjoitettiin 13.12.2016. ICT-palveluiden siirto toteutetaan kevään 2017 aikana.

Sopimus tietoliikenneverkon toimittamisesta TeliaSoneran kanssa on määräaikainen. Sopimus päättyi 1.3.2017 ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana kahden kuukauden irtisanomisajalla. Toimipisteiden tietoliikenneyhteydet säilyivät Brysselin toimipistettä lukuun ottamatta ennallaan. Brysselin toimipisteen yhteys laajennettiin osaksi organisaation sisäistä tietoliikenneverkkoa.

Verkkopalveluiden käyttö- ja tukipalveluiden tuottamisesta sovittiin CH5 Finland Oy:n kanssa. Sopimus kattaa kokonaisuutena verkkopalveluihin liittyvät konesali-, palvelin- ja sovelluspalveluiden operoinnin. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus allekirjoitettiin 29.6.2016, sopimuksella on kolme kuukauden irtisanomisaika.

Taloustietoja

Konsernin toiminta

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry konsernin konsernitilinpäätökseen on vuonna 2016 tytäryhtiöinä sisällytetty Viestilehdet Oy:n (99,98 %) ja Maanomistajien Arviointikeskus Oy:n (72,32 %) ohella Lehtirahasto Oy (100 %) ja Maalaisten Talo Oy (66,04 %) sekä edellisellä tilikaudella osakkuusyhtiönä käsitelty LähiPro Oy. Konsernin omistusosuus LähiPro Oy:stä nousi tilikaudella 62,53 %:iin. Osakkuusyhtiöinä konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Pellervo-Instituutti Oy (50,0 %), Oy Silvadata Ab (43,57 %), Maahenki Oy (27,72 %), Metsänhoitoyhdistysten Palvelu MHYP Oy (25,32 %), Myyntimestarit Oy (31,62 %). Omistusosuus Maahenki Oy:stä kasvoi tilikauden aikana 1,07 %-yksikköä. Konsernin tilikauden tulos oli voitollinen +6,3 milj. euroa (+12,7 milj. euroa). Tilikauden ylijäämä verojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen oli voitollinen +5,2 milj. euroa (+11,8 milj. euroa).

MTK:n yleisenä omistajapolitiikkana on, että MTK edellyttää aina omistuksiltaan pitkällä aikavälillä yleisten liiketoiminnallisten periaatteiden mukaista tuottoa, ei vain mahdollista toiminnallista lisäarvoa.

Keskusliiton toiminta ja talous vuonna 2016

Varsinainen toiminta

Luottamusjohdon kulut pienenevät 4,9 % vuonna 2016. MTK:n valtuuskunnan osalta kulut kasvoivat +4,3 % ja vuoteen 2014 verrattuna +0,115 milj. euroa johtuen kaksipäiväisestä kevätkokouksesta. Vuonna 2017 kevätkokous järjestetään yksipäiväisenä. Valiokuntien, jaostojen ja työryhmien kokonaiskulutaso aleni hieman alittaen budjetoidun. Pääosa valiokunnista ja jaostoista toimi pitkäjänteisesti budjettinsa puitteissa.

Edunvalvonnan kulujäämä kasvoi +2,0 % eli +0,207 M€ -10,772 milj. euroon (+20,8 %, -10,565 milj. euroa). Edunvalvonnan kulut olivat 12,205 M€ kasvaen +0,550 milj. euroa eli +4,7 %. Kulunousua selittää erityisesti henkilöstökulujen kasvu ylittäen budjetoidun sekä lisäksi toteutettu Lohko-hanke (0,265 milj. euroa) ja viljakaupapaikan toteuttamisedellytyksiä selvittänyt

konsulttityö (0,149 milj. euroa). Henkilöstökulut muodostivat merkittävimmän osan eli 60 % kaikista edunvalvonnan kuluista (61 % v. 2015). Keskusliitto on viime vuosina tehnyt merkittäviä taloudellisia panostuksia uudentyypiseen markkinavaikuttamiseen ja myyntikanavien luontiin maatalous- sekä metsäsektorilla ja tulee jatkamaan sitä lähivuosina. Edunvalvonnan tuotot ovat erilaisia edunvalvonnan toteuttamiseen tai yhteistyösopimukseen liittyviä veloituksia. Niiden kokonaismäärä oli 1,433 milj. euroa (1,090 milj. euroa). Niiden kasvu johtui pääosin kertaluonteisista eristä, kuten Lohko-hanke (0,275 milj. euroa) ja puumarkkinat.fi -palvelun myynti (0,184 milj. euroa) uudelle perustetulle yhtiölle Suomen Puukauppa Oy:lle.

Projektitoiminnan kulujäämä laski -0,297 milj. eurosta -0,276 milj. euroon. Hankkeina jatkuivat mm. MTK:n 100-vuotishistoriikkiprojekti, elintarvikehuollon alkutuotantopoolin poolitoimikunta ja Metso-suojeluohjelman alainen tutkimushanke.

MTK:n Säätiö myönsi avustuksia järjestökoulutuksen yksittäisiin kursseihin ja koulutuksiin sekä muuhun toimintaan 390 000 euroa. Järjestökoulutuksen aktiviteetit säilyivät korkealla tasolla.

Jäsenlehti Mainion tuottaminen siirtyi Viestilehdet Oy:lle vuoden 2016 alussa. Mainion tuotot kasvoivat +39,1 % edellisvuodesta jäsenetuyhteistyökumppanien kautta saatujen mediamyynnitulojen kasvun johdosta ollen 0,128 milj. euroa. Kulut laskivat -2,9 % ollen 0,251 milj. euroa. Jäsenlehden kulujäämä oli -0,123 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan kulujäämä (ns. kulujäämä I) laski -0,4 % ollen -12,197 milj. euroa (+3,0 %, -12,249 milj. euroa). Varsinaisen toiminnan kulujäämää katetaan varainhankinnalla sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnalla.

Varainhankinta

Varainhankinnan tuotot vuonna 2016 olivat 3,995 milj. euroa (3,950 milj. euroa) kasvaen +1,2 %. Jäsenmaksuilla kyettiin kattamaan 26 % (26 %) varsinaisen toiminnan kuluista. Jäsenmaksutuotot kasvoivat +1 % ollen 3,881 milj. euroa. Kasvu johtui MHY Päijänteen liittymisestä MTK:n jäseneksi jäsenmaksujen säilyessä muutoin ennallaan. Varainhankinnan kuluiksi kirjattiin

0,314 milj. euroa maataloustuottajain yhdistysten toiminnan aktivoimiseen suunnattuja kannusteita.

Varainhankinnan jälkeen sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettavaksi kulujäämäksi (ns. kulujäämä II) muodostui -8,515 milj. euroa (-8,300 milj. euroa). Se kasvoi +2,6 % (+0,216 milj. euroa), mutta jäi budjetoitua (-8,662 milj. euroa) hieman pienemmäksi.

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnalla katettava osuus keskusliiton kuluista oli 57 % (57 %). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä ilman kauppavoittoja ja sijoitusomaisuuden arvonalennusten / palautusten muutoksia oli 10,0 milj. euroa (10,6 milj. euroa). Kokonaisuutena juoksevalla sijoitustoiminnalla kyettiin kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen, mikä on välttämätöntä keskusliiton kestäväen rahoitus pohjan varmistamiseksi.

Tulokseen kirjattava kauppavoittojen ja sijoitustappioiden nettomäärä vuonna 2016 laski huomattavasti ollen +2,7 milj. euroa (+6,3 milj. euroa). Kauppavoittoja kirjattiin vuonna 2015 tavallista enemmän, koska voimakkaasti kasvaneen sijoitusmarkkinoiden epävakauden johdosta sijoitussalkun kokonaisriskitasoa alennettiin tilapäisesti vuoden sisällä, mikä johti sijoitussalkun arvostuserojen tavallista merkittävämpään purkautumiseen.

Arvonalennuksia ja arvonalennusten palautuksia kirjattiin nettomääräisesti +0,8 milj. euroa (+3,3 milj. euroa). Arvonalennuksia oli 31.12.2016 taseessa -3,2 milj. euroa (-4,0 milj. euroa), josta -1,2 milj. euroa oli osakesijoituksista, -0,3 milj. euroa korkosijoituksista ja -1,7 milj. euroa pääomasijoituksista. Arvonalennukset kirjataan välittömästi tilinpäätökseen yksittäisen sijoituksen markkinaarvon alittaessa sen hankinta-arvon.

Sijoitustoiminnan osalta alkuvuoteen 2016 lähdettiin ylipainolla riskillisissä omaisuusluokissa. Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana sijoitusmarkkinat tekivät huomattavan korjausliikkeen alas, minkä johdosta keskusliiton sijoitussalkun arvo laski selvästi yli -10%. Rauhatomuus jatkui kesäkuuhun Iso-Britannian Brexit-äänestykseen saakka, minkä jälkeen markkinat alkoivat toipua. Vasta USA:n presidentinvaalien jälkeen markkinat nousivat vuoden viimeisen kuukauden aikana merkittävästi, minkä johdosta sijoitusvuodesta muodostui kuitenkin hyvä.

Korkokulut Maataloustuottajain eläkesäätiölle laskivat 0,29 milj. eurosta 0,23 milj. euroon. Eläkesäätiön takaisinlainan pääoma säilyi ennallaan 5,1 milj. eurossa. Eläkesäätiön vakavaraisuusasema säilyi hyvänä ja sijoitustoiminnan tulos oli hyvä. Liittotilille sijoitetuista pääomista maksetut korot alenivat korkotason laskiessa edelleen selvästi. Liittotilin pääoma oli vuoden 2016 lopussa 13,3 milj. euroa (14,6 milj. euroa).

Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta, yhteensä 0,33 milj. euroa (0,52 milj. euroa), on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella.

Tilikauden tulos, tilinpäätös-siirrot ja rahastomuutokset

MTK:n tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 4 991 657,12 euroa voitollinen. Tulosta arvioidessa on syytä huomioida, että MTK:n tilinpäätöksen tulee vuosittain näyttää merkittävää ylijäämää, jotta sijoitusvarallisuuden reaaliarvo ja siten keskusliiton kyky rahoittaa edunvalvontaa kyetään säilyttämään myös tulevaisuudessa. Pitkällä aikavälillä arvioituna vuosina 2008–2016 keskusliiton tulos on mahdollistanut sijoitusomaisuuden reaaliarvon ja siten edunvalvontakyvyn säilyttämisen.

Tilinpäätössiirtojen ja sidottujen rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämä on 4 991 657,12 euroa. Taseen omassa pääomassa on edellisten vuosien tuloksesta ylijäämää 43 159 670,14 euroa. MTK:n johtokunta ei esitä MTK:n valtuuskunnalle rahastosiiroja.

MTK:n taseen loppusumma nousi 182,3 milj. eurosta 187,8 milj. euroon vuonna 2016. Oman pääoman tasearvo kasvoi +5,1 milj. euroa ja vieraan pääoman +0,4 milj. euroa. Sijoitusomaisuuden tasearvo kasvoi tehtyjen arvonalennusten sekä sijoitussalkun allokaatiomuutosten johdosta.

Näkymät vuodelle 2017

Vuoden 2017 budjetissa varsinaisen toiminnan kulujäämä nousee +14,1 % eli +2,094 milj. euroa vuoteen 2016 nähden. Kulujäämän noususta 1,2 milj. euroa johtuu MTK:n 100-vuotisjuhluvuoden panostuksista. Edunvalvonnan kulujäämän odotetaan nousevan +5,3 % eli +0,573 milj. euroa.

Varainhankinnan tuotot säilyvät ennallaan, koska jäsenmaksut keskusliitolle säilyvät poikkeuksellisesti ennallaan vielä kolmannen

vuoden. Tämän johdosta varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen kasvaa +20,9 % (+1,780 milj. euroa) eli selvästi varsinaisen toiminnan kulujäämää enemmän. Varainhankinnan jälkeistä kulujäämää tulee lisäksi kasvattamaan maataloustuottajain yhdistyksille suunnattu merkittävä kannusteohjelma, johon ei ole erikseen varauduttu budjetissa. MTK jatkaa vielä toisen vuoden täysin poikkeuksellista, kertaluonteista investointia järjestön elinvoiman uudistamiseksi MTK-yhdistyksille suunnatulla kannustepalkkiojärjestelmällä. Siinä on vuoden 2016 tapaan neljä keskeistä osaa: jäsenrekisteri kuntoon, jäsenviestintä kuntoon, kuluttaja- ja koululaisyhteistyö kuntoon ja jäsenmaksut kuntoon. Ohjelman kustannusvaikutus riippuu siitä kuinka tehokkaasti yhdistykset toteuttavat ohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Vuoden 2017 budjetti on varainhankinnan ja sijoitustoiminnan jälkeen ennen kauppavoittoa -1,544 milj. euroa alijäämäinen. Säännöllisten palkka- ja toimintamenojen jatkuva, pitkäaikainen rahoittaminen kauppavoitoilla on poikkeuksellinen menettelytapa, koska kauppavoittoa syntymisen edellytyksiin MTK:lla on käytännössä rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa, kuten viime vuosina on hyvin nähty. Keskusliitossa uusiin edunvalvontahaasteisiin tulee jatkossa pääosin vastata kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä tekemällä muuttuvista edunvalvonta- ja jäsenpalvelutarpeista johtuvien osaamistarpeiden muutosten edellyttämiä järjestelyjä.

Varainhoidon osalta näkymät vuodelle 2017 on käynnistynyt toistaiseksi vaikeaa alkuvuotta 2016 selvästi paremmin. Maailmantalouden kasvunäkymät ovat hieman parantuneet, mutta samaan aikaan suhdannenousu erityisesti USA:ssa on jo kestänyt pitkään. Kehittyneiden maiden osalta USA:n kasvuvauhdin odotetaan säilyvän edelleen vahvimpana. USA:n keskuspankin odotetaan vuoden 2017 aikana jatkavan joulukuussa 2015 käynnistyneitä ohjauskorkonsa nostoja, mutta Euroopassa ja Japanissa keskuspankien toiminnan odotetaan jatkuvan yhä vahvan elvyttävänä. Kehittyvien talouksien viisi vuotta hidastunut kasvu on päättynyt kääntynyt uudelleen vahvistuvalle uralle. Olennaista on kuitenkin huomioida se, että pidemmällä aikavälillä useiden merkittävien talouksien potentiaalinen talouskasvu on jäämässä pysyvämmiin aiemmin totuttua alemmaksi. Vuonna 2017 Euroopassa käydään useita tärkeitä vaaleja ja saadaan lisätietoja USA:n uuden presidentti Trumpin toimista, joilla molemmilla voi olla kauaskantoisia seurauksia.

Keskusliiton edunvalvontatoimintojen rahoituksen näkökulmasta riskit voidaan karkeasti jakaa neljään osa-alueeseen: varsinaisen toiminnan tuotot, varsinaisen toiminnan kulut, varainhankinta ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa kulujäämää. Riskien hallinnan keinojen tulee olla tarkoituksenmukaisia laadultaan ja mitoitukseltaan. MTK toteutti riskianalyysin ja riskienhallinnan kehittämiseen liittyvän projektin yhteistyössä KPMG Oy Ab:n kanssa loppuvuonna 2011, minkä pohjalta MTK jatkoi työtä riskienhallinnan prosessien sekä riskienhallinnan sisällön kehittämällä vuonna 2012.

Varsinaisen toiminnan tuotot ja varainhankinta sekä niiden riskit liittyvät merkittävilta osiltaan jäsenpohjan vahvuuteen, edunvalvonta- ja jäsenpalvelujen tuottamiseen ja avainhenkilöriskeihin, jolloin ne ovat erityisesti riippuvaisia mm. kyseisten palvelujen laadusta sekä organisaatiomallin kyvystä tukea edunvalvontatyön toteuttamista. Vaikutukset näkyvät pitkällä aikavälillä.

Edunvalvonta- ja jäsenpalvelutoimintojen rahoituksen näkökulmasta kaikkein merkittävimmän riskin muodostaa sijoitus- ja rahoitustoiminnan kyky kattaa näitä kuluja. Keskusliiton riippuvuus sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoista on muodostunut poikkeuksellisen suureksi. Jäsenmaksutuloilla tulisi kyetä rahoittamaan nykyistä merkittävämpi osa varsinaisen toiminnan kuluista. Keskusliiton strategia lähtee siitä, että varallisuutta on hoidettava siten, että keskusliitto kykenee selviytymään edunvalvontatilanteista vaarantamatta tulevaisuuden toimintamahdollisuuksia. Keskusliiton edunvalvontaa ei tule rakentaa liian osakepainotteisen tai muutoin korkeita riskejä sisältävän sijoitustoiminnan varaan, koska esimerkiksi vuosi 2008 on osoittanut todeksi sen, että hyvin vähäisinäkin pidetyt riskit voivat toteutua täysimääräisesti. Erilaisten ns. häntäriskien todennäköisyys on pieni, mutta niiden osittainkin toteutuminen voi aiheuttaa laajakantoisia ongelmia keskusliiton rahoitukselle. Sijoitusmarkkinoiden merkittävässä korjausliikkeissä osakkeiden arvo laskee yleensä 25–50 % ja korkosijoitusten arvot laskevat tuntuvasti, mikä toteutuessaan johtaisi keskusliiton sijoitusomaisuuden arvon laskuun 30–70 milj. eurolla. Tämä johtaisi sekä sijoitusomaisuuden tulosvaikutteisiin alaskirjauksiin että sijoitustappioihin.

Keskusliiton varsinaisen toiminnan kulutasoon on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Keskusliiton varsinaisen toiminnan kulujäämän kehitys on sidottu järjestön rahoituksen tuottonäkymiin jäsenmaksujen ja muun varainhankinnan sekä

varainhoidon osalta. Tavoitteena on säilyttää varainhankinnan jälkeen olevan kulujäämän pitkän aikavälin kasvu enintään noin +3 % vuodessa. Keskusliiton varsinaisen toiminnan kulujäämä varainhankinnan jälkeen on kasvanut liian voimakkaasti vuosina 2011–2016 kasvun ollessa 5 % vuodessa. Taustalla on koko ajan kasvanut henkilöstömäärä sekä kasvanneet panostukset useisiin eri kulueriin. Tämän johdosta MTK:n johtokunta on päättänyt henkilöstöraamin alentamisesta ja kokonaiskulutason nousun huomattavasta hidastamisesta, mikä toteutuessaan mahdollistaa kulujäämäraamiin palaamisen lähivuosina.

Edunvalvontapalvelujen toteuttamismalleja sekä keinoja on arvioitava ennakkoluulottomasti myös jatkossa, koska järjestöön kohdistuu uusia odotuksia, jotka edellyttävät uudenlaista osaamista ja vastaavasti kaikelle aiemmalle osaamiselle ei ole tarvetta tai siitä on luovuttava uusiin haasteisiin vastaamiseksi.

Koko järjestön toiminnan rahoitusta arvioi vuoden 2012 aikana erillinen työryhmä, joka jätti loppuraporttinsa MTK:n valtuuskunnan

syyskokoukselle 2012. Työryhmä teki esitykset koko järjestön talouden hallinnan ja seurannan kehittämiseksi. Työtä on tämän jälkeen jatkanut pysyvä taloustyöryhmä. MTK:n valtuuskunnan syyskokous 2014 ja syyskokous 2015 ovat käsitelleet periaatteita liittojen ja yhteisöjäsenien jäsenmaksuiksi kaudelle 2016–2018. Vuoden 2016 osalta jäsenmaksut päätettiin säilyttää ennallaan ja vuosien 2017–2018 jäsenmaksuohjelman periaatteiden valmistelua päätettiin jatkaa MTK:n pysyvässä taloustyöryhmässä. Kevätvaltuuskunnassa 2016 hyväksyttiin uusi jäsenmaksumalli vuosille 2017–2022, jossa jäsenmaksut vuonna 2017 säilyvät ennallaan ja tämän jälkeen nousevat vuosittain kahdella prosentilla. Jäsenmaksujen kasvun mahdollinen pysähtyminen pakottaisi keskusliiton leikkaamaan toimintansa kustannuksia.

MTK:n johtokunta on käynnistänyt yhteistyössä MTK-liittojen kanssa ns. MTK uudelle vuosisadalle järjestöremontti uudistuksen, jonka tavoitteena on mm. arvioida kuinka palkallinen sekä alueellinen toiminta tulisi järjestää tulevaisuudessa ja miten tätä kautta varmistetaan järjestön taloudelliset toimintaedellytykset.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiö

MTK:n säätiön hallinto ja henkilöstö

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton säätiön asioita hoitaa sääntöjen mukaan hallintoneuvosto ja hallitus.

Hallintoneuvoston kokoonpano:

Puheenjohtaja, maanviljelijä Aki Kaivola, Lammi (2006– p.j.13.6.2013–), varapuheenjohtaja, maanviljelijä Reino Parkko, Kouvola (2012–), maanviljelijä Matti Korhonen, Rantasalmi (1993–), maanviljelijä Juha Paajanen Punkaharju (2014–), maanviljelijä Eero Isomaa, Nivala (2000–), toiminnanjohtaja Visa Merikoski, Tampere (2013–), maanviljelijä Risto Sairanen Luumäki (2011–), maanviljelijä Jouni Mäkisalo, Kontiolahti (2015–), maanviljelijä Heikki Jalli, Koski TL (2014–), maanviljelijä Seppo Paavola, Kaustinen (2007–), maanviljelijä Marko Repo, Simo (2011–), maanviljelijä Markku Pärssinen, Sastamala (2011–), maanviljelijä Mikko Heikkinen, Lapinlahti (2008–), maanviljelijä Antti Tuukkanen, Kyyjärvi (2016–), maanviljelijä Pentti Keränen, Paltamo (2013–), maanviljelijä Matti Kalsola, Pornainen (2009–) ja toiminnanjohtaja Yrjö Ojaniemi, Lapua (2010–).

Hallintoneuvosto piti 90. toimintavuoden juhlakokouksen Kettulassa 16.6.2016.

Hallituksen kokoonpano:

Puheenjohtaja maanviljelysneuvos Esko Lindstedt (2005–), varapuheenjohtaja MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila (2009–), toiminnanjohtaja Jouni Jyrinki (2010–), maanviljelijä Tapani Heikkilä (16.6.2016 saakka) ja maanviljelijä Juha Paajanen (16.6.2016 lähtien).

Esa Härmälä valittiin yhdeksi vuodeksi hallituksen asiantuntijajäseneksi.

Säätiön säännöt uudistettiin vastaamaan uutta säätiölakia.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Aki Kaivola on osallistunut hallituksen kokouksiin.

Hallitus piti yhdeksän kokousta, joista sähköpostikokouksia oli neljä.

Säätiön tilintarkastajat:

Tilintarkastajiksi tarkastamaan vuoden 2016 hallintoa ja tilejä valittiin KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö Heidi Vierros (KHT) ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala(KHT).

MTK:n tarkastuskomiteasta valittiin säätiön tarkastuskomiteaan Johanna Kankaanpää ja hänen varamiehekseen Kallepekka Toivonen. Toiseksi jäseneksi tarkastuskomiteaan valittiin säätiön hallintoneuvon jäsen Jouni Mäkisalo.

Säätiön henkilöstö:

Säätiön asiamies metsätalousinsinööri Timo Rytönen (2003–), joka toimii säätiön kiinteistöjen hoitajana sekä hallintoneuvoston ja hallituksen sihteerinä. Lisäksi henkilöstöön kuuluvat emäntä Erja Rytönen (2003–), palveluvastaava Nina Palmroos-Tuominen (2003–), palveluvastaava Ritva Palmroos (2010–) ja keittiömestari Peter af Björkstén (2016).

Metsänhoitotöitä ovat tehneet harjoittelijat sekä metsänhoitoyhdistysten ja Metsä Groupin metsurit.

Säätiön metsien puutavara on myyty pääosin pystykauppana Osuuskunta Metsäliitolle, joten puunkorjuussa työskennelleet ovat enimmäkseen olleet ostajan työntekijöitä tai urakoitsijoita.

Säätiön toiminta

Metsätilojen hoito ja käyttö

Säätiön omistuksessa olevien metsätilojen hoidolla ja käytöllä on keskeinen asema Säätiön toiminnassa. Vuoden aikana hakattiin säätiön omistamista metsistä puuta noin 29 400 m³. Hakkuut tehtiin metsiköitten tarpeiden mukaan. Hakkuusopimusten perusteella luovutettujen puiden keskikantohinnaksi muodostui 35,63 € / m³ (v. 2015 40,00 € / m³).

Metsänhoitotöitä tehtiin tarvittavin osin yhteensä noin 524 ha:n alalla (v. 2015 423 ha). Säätiön kaikilla metsäalueilla on lähes ajan tasalla oleva talouskauden aikana päivitetty kuviotiedosto, minkä perusteella metsiin kohdistuvat toimenpiteet suunnitellaan.

Vuoden lopun metsätiedoston mukaan säätiön puuvaranto on noin 890 000 m³ ja metsäpinta-ala noin 6 870 ha (v. 2010 680 000 m³, 4 250 ha), mikä on metsä- ja kitumaalla noin 129 m³ / ha (v. 2010 159 m³ / ha). Metsät ovat sertifioitu FFCS (PEFC)-järjestelmän mukaan.

Luonnonvarakeskuksella (Luke) on 12 voimassa olevaa metsätutkimuskoetta Kettulan tilalla. Kokeet koostuvat 103 koealasta ja ovat yhteispinta-alaltaan 15 hehtaaria.

Aalto-yliopistolla on tryffelikoe Kettulan tilalla. Tarhasta löydettiin ennätysmäärä tryffeleitä. Tarhalla tehtiin kahdeksan taimen täydennysistutus.

Vuoden aikana ostettiin Ranualta tila Metsäsimola, Sotkamosta tila Katajavaara ja Salosta määräala tilasta Alilaari. Ostojen yhteenlaskettu pinta-ala on noin 684 ha.

Päärakennuksen lämmittämisessä siirryttiin öljylämmityksestä maalämpöön. Kettulan savusaunan kiuas ”tuunattiin” toimimaan entistä paremmin ja savusaunarakennuksen pesutilat sekä jatkuvalämmitteinen sauna remontoitiin. Pihapiirin valaistus uusittiin led-valaisimilla. Vieraspirtin portaiden kunnostus aloitettiin loppuvuodesta. Muissa rakennuksissa tehtiin vain tarvittavia pieniä ylläpitokorjauksia.

Muu toiminta

Säätiön omistamalla Kettulan tilalla on järjestetty Säätiön isännöimiä tilaisuuksia. Kettulan tila on toiminut kokous-, seminaari-, tiedotus- ja koulutuspaikkana sekä vierailu ja metsäretkeilykohteena. Lisäksi Säätiö on osallistunut Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n tarvitsemien tilaisuuksien järjestelyihin ja toimeenpanoihin. Säätiö ylläpitää rakennukset ja ympäristöt sekä järjestää henkilökunnan.

Kertomusvuoden aikana oli Säätiön tai MTK:n tilaisuuksia 45 kappaletta. Näihin tilaisuuksiin osallistui 942 henkilöä (sis. peurakytikset) kotimaasta ja ulkomailta. Myös jo perinteeksi muodostuneet Kettulan hirvijahdit järjestettiin kaksi kertaa, toinen jahdeista lahjoitettiin Maaseudun Tulevaisuuden ”100-vuotis juhlahajdiksi”. Kettulan tilan alueelta kaadettiin neljä aikuista hirveä sekä kolme hirven vasaa.

Valkohäntäpeuran metsästyksiin kutsuttiin mukaan myös Säätiön ja MTK:n yhteistyökumppaneita. Toimintavuoden aikana oli 11 peurakytisjahtia. Lisäksi järjestettiin MPK ry:n metsästäjille ajojahti mäyräkoirilla.

Haarikkajärven luonnonravintolammikkoa on tämän toimintavuoden aikana hoidettu 1.1.1998 alkaneeseen vuokrasopimukseen perustuen yhdessä Varsinais-Suomen Kalavesien hoito Oy:n kanssa, Vuoden 2016 poikassaanto oli huono ja siikoja saatiin vain noin 6 210 kpl. Poikasten keskikoko oli kuitenkin huomattavasti keskimääräistä suurempi.

Säätiön talous

Säätiön taloudellinen asema on talouskauden aikana ollut hyvä. Tulorahoitus tuli puunmyynneistä, vuokraustoiminnasta sekä korko- ja osinkotuloista. Kuluja on syntynyt MTK:n velan lyhentämisestä, puuntuotannon- ja toiminnan ylläpidosta, rakennusten korjauksista ja yhtiövastikkeista.

Säätiötä uhkaavia merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä.

Säätiön taloudellinen asema sekä tilikauden tulos käyvät selville liitteenä olevasta tuloslaskelmasta ja taseista. Tilikauden ylijäämä on 968 493,59 euroa.

Avustukset ja tuet

Säätiö on myöntänyt tilikaudella uusia avustuksia yhteensä 536 500 eurolla. Tilikaudella on maksettu sekä kuluneella tilikaudella että aiemmillä tilikausilla myönnettyjä avustuksia yhteensä 490 000 euroa joista MTK:n järjestökoulutukselle 390 000 euroa. Muille hakijoille avustuksia on maksettu yhteensä 100 000.

Säätiö on sitoutunut seuraavana viitenä vuotena yhteensä 392 233,74 euron avustuksiin ja tukiin.

Lähipiiri

MTK:lle on myönnetty avustuksia yhteensä 390 000 euroa.

Säätiön hallitukselle ja hallintoneuvostolle on maksettu palkkioita 13 915 euroa. Kaikkiaan lähipiirille on maksettu palkkoja ja palkkioita yhteensä 111 984,99 euroa.

Muu varainhoito

Molemmat osakehuoneistot ovat olleet vuokratuina ja toisen myynnistä on tehty esisopimus.

Suomen Metsäsijoitus Oy:stä säätiö omistaa neljänneksen.

Jonkin verran vuokratuloa saatiin kalastus- ja metsästysoikeuksien, viljelysmaan sekä rakennusten vuokrauksesta.

Säätiön tarkoituksen toteuttaminen

Säätiö on tarkoituksensa toteuttamiseksi tukenut MTK:n järjestökoulutusta.

Säätiö osallistui Aalto-yliopiston puurakentamisen professuuriin.

Lisäksi säätiö on tukenut useilla eri avustuksilla ja Aalto-yliopiston ja säätiön yhteisellä tryffelikojeella Kettulassa maaseudun elinvoimaisuuden edistämistä sekä metsätalouden tutkimusta hoitamalla ja ylläpitämällä Luken metsikkökoelohja Kettulassa.

MTK:n tytär- ja osakkuusyhtiöt

Pellervo-Instituutti Oy

PI-johtamiskoulu uudistumisen tiellä

Pellervo-Instituutti Oy/PI-johtamiskoulu vietti 25-vuotissyntymäpäiviä työn merkeissä. Toiminnan volyymi laski edellisen vuoden tasosta, mutta tulos oli edelleen selvästi voitollinen. Liikevaihdon lasku johtui pääosin ajankohtaistilaisuuksien määrän vähentämisestä. Koulutuksen ja kehittämisen painopiste siirtyi organisaatiokohtaiseen ja henkilökohtaisiin oppimispolkuja rakentavaan suuntaan.

HLJ-ohjelma edelleen suosittu

Luottamusjohdon koulutusohjelman HLJ 21 aloitti 12 osallistujaa. Pääosa osallistujista edustaa tuottajaosuuskuntien hallintoa. Sisältöä uudistettiin talusjohtamisen, viestinnän ja kansainvälistymisen teemoilla ja yhteistyöverkostosta saatiin toteuttajiksi uusia valmentajia. HLJ 20 -kurssin ryhmä toteutti opintomatkan Italiaan Milanon ja Gardan alueelle.

Metsänhoitoyhdistysten Hyvä Hallinto -opas sai hyvän palautteen

MHY Corporate Governance -hankkeessa rakennettiin Metsämiesten säätiön tuella hyvän hallintotavan yleinen toimintamalli. Mallin tueksi valmistui metsänhoitoyhdistysten käyttöön ja valmennusten avuksi Hyvän Hallinnon Opas.

HLJ-Akatemia haki uusia tuulia

Helmikuussa järjestetty kaksipäiväinen HLJ-Akatemia oli ohjelmaltaan monipuolinen. Osallistujamäärän monipuolistaminen ja kasvattaminen ovat jatkossa tärkeimpiä tavoitteita Akatemian kehittämisessä.

Uusia ja uudistuvia tuotteita – asiakkaiden tarpeisiin

Osuustoimintajohtajien ja muun yritysjohdon kansainvälisyysosaamisen parantamiseksi on rakenteilla uuteen konseptiin pohjautuva International (Coop) Leader -ohjelma. Ohjelman ensimmäiset valmennustoteutukset on suunniteltu syksyille 2017.

Toimintavuoden aikana on käynnistetty Helsingin yliopiston täydennyskoulutusyhtiö HY+ Oy:n kanssa yhteistyö, jonka tavoitteena on rakentaa uusi liiketoiminnan ja talouden oppimisympäristö osuuskuntien, jäsenpohjaisten organisaatioiden ja muiden yritysten tarpeisiin.

Henkilöstö ja kumppanusresurssit

Koulustoiminnan resurssit olivat omat kouluttajat, osaamiskumppanit ja verkostokouluttajat.

Toimitusjohtajana oli toimintavuoden aikana VT Jukka Suvitie.

Hallituksen kokoonpano:

Heikki Laurinen (hallituksen pj.), Reijo Flink, Reima Luomala, Sami Karhu ja Juha Jumppanen.

Talouden kehitys 2012–2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Liikevaihto	306 281	395 969	397 469	345 594	284 4645
Tulos	-7 891	6 371	8 540	71 791	34 933
Omavaraisuusaste	60,5 %	60,5 %	67,7 %	73,41 %	77,8 %

Maanomistajien Arviointikeskus Oy

Yhtiön toiminnallinen tila

Yhtiön liikevaihto oli 846 733 euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 0,5 %.

Lakimiespalveluiden liikevaihto oli kymmenvuotiskauden toiseksi paras.

Vuosien 2006–2016 keskimääräinen liikevaihto lakimiespalveluissa on ollut 423 000 euroa ja vuonna 2016 se oli 488 000 euroa. Kiinteistöarviointi-, edunvalvonta- ja projektipalveluissa liikevaihto oli 332 000 euroa, mikä on viime vuoden tasoa.

Liikevaihto on kohtuullinen, koska arviointikeskuksen palveluille on jouduttu hankkimaan uusia markkinointikohteita toimitusten vähennyttä.

Vuoden 2016 kulut ennen rahoitustuottoja ja -kuluja olivat 819 332 euroa, kun ne vuonna 2015 olivat 806 693 euroa. Henkilöstökuluissa on hienoista laskua. Liiketoiminnan muissa kuluissa on nousua 14 334 euroa.

Vuoden 2015 tulos oli voitollinen 27 242,70 euroa.

Yhtiön henkilöstömäärä 7 toimihenkilöä (3 lakimiestä, 3 kiinteistöarvioijaa ja hallintopäällikkö) pysyi ennallaan. Aulikki Kivirannan työsuhde jatkui 1.10.2016 alkaen puolipäiväisenä.

Olennaiset tapahtumat

Arviointikeskuksessa on jatkettu strategian toteuttamista suuntaamalla markkinointia erityisesti maa- ja metsätalousyrittäjille. Yhteistyötä omistajien suuntaan on pyritty syventämään osallistumalla MTK:n, SLC:n ja MTK-liittojen ja Melan eri tilaisuuksiin.

Palvelujen markkinoinnissa on jatkettu siirtymistä sähköiseen markkinointiin perinteisen printtimainonnan sijaan.

Yhtiön taloutta ja toimihenkilöiden tuloskehitystä on seurattu aktiivisesti.

Arvio yhtiön todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Arviointikeskuksen strategian mukaan yhtiön kilpailuetu syntyy arviointi- ja lakiosaamisen yhteistuloksesta. Yhtiö terästä ja pitää huolta molempien osaamisalueiden kehittymisestä ja kasvuhakuisuudesta.

Yhtiö tiedostaa, että arviointipalvelut ja erityisesti edunvalvontapalvelut ovat herkkiä suhdanteiden vaihteluille. Tästä syystä yhtiöltä tarvitaan valmiutta reagoida muuttuviin markkinoihin. Yhtiön projektitoimeksiannoissa onkin vuoden 2016 aikana tapahtunut hyvää kasvua, minkä odotetaan jatkuvan vuonna 2017. Myös lakimiespalvelut ovat pysyneet vakaalla tasolla, vaikka toimitusten kautta ei saatu toimeksiantoja entiseen malliin.

Yhtiö pyrkii vakaaseen kasvuun. Palvelujen kysynnän kasvu näyttää pitkällä aikavälillä painottuvan lakimiespalveluihin. Lakimiespalveluissa on hyvät kasvuedellytykset erityisesti MTK:n ja SLC:n jäsenkuntaan kuuluvien viljelijöiden ja metsänomistajien keskuudessa. Markkinointiponnisteluista huolimatta MTK:n ja SLC:n jäsenet eivät kaikin osin ole ottaneet Arviointikeskusta omakseen. Ponnisteluja jatketaan tunnettavuuden parantamiseksi.

Edunvalvontapalveluiden tarjontaa paremmin kohdentaen, volyyymia kasvattamalla ja seurantaan tehostamalla uskotaan yksittäisistä toimituksista saatavan parempaa tuottoa. Myös projektipalveluissa on edelleen kasvupotentiaalia. Markkinoinnin tehostamisessa käytetään apuna ulkopuolista asiantuntijaa.

Vuoden 2017 aikana yhtiöstä siirtyä eläkkeelle kokenut lakimies ja toinen jatkaa puolipäiväisenä, mistä saattaa aiheutua osaamisvajetta. Henkilöstömuutokset saattavat aiheuttaa myös tilapäisen laskun liikevaihtoon ja sitä kautta vaikutuksen tulokseen. Toisaalta muutos luo mahdollisuuksia uudistumiselle.

Yhtiön johto

Yhtiön hallitukseen kuului 6 varsinaista jäsentä ja kolme varajäsentä.

Varsinaiset jäsenet:

Jaakko Halkilahti, pj, maanviljelijä, Salo
Jari Laukkonen, vpj, maanviljelijä, Kauhava
Håkan Fagerström, metsänhoitaja, Inkoo
Jaakko Holsti, toiminnanjohtaja, Porvoo
Urpo Heikkinen, maanviljelijä, Kempele
Heikki Laurinen, talousjohtaja, Helsinki

Varajäsenet:

Yrjö Ojaniemi, toiminnanjohtaja, Lapua
Henrik Lindström, agrologi, Sipoo
Tommi Siivonen, lakimies, Helsinki

Yhtiön toimitusjohtajana toimi varatuomari Lauri Pakka.

Tilintarkastajat:

Yhtiön tilintarkastajana ovat toimineet KHT Heidi Vierros ja KHT Anna Liedes ja heidän varamiehenään KPMG Oy Ab.

Viestilehdet Oy

Yhtiön tila, toiminnan tulos sekä olennaiset tapahtumat tilikaudella

Viestilehdet Oy:n liiketoiminnan rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuonna 2016. Vakiintuneen liiketoiminnan osalta tilikauden tulos oli hyvä.

Vuonna 2016 Viestilehtien liikevaihto oli 28,8 milj. euroa, joka kasvoi +1,1 milj. euroa (+4,0 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihto ylitti budjetin +2,2 %, mikä johtui pääasiassa sekä sisältömyynnin että mediamyynnin hyvästä kehityksestä. Yhtiön sisältömyynti oli 20,3 milj.euroa kasvaen 0,79 milj.euroa (+4,0 %) ja mediamyynti oli 8,1 milj. euroa kasvaen edellisvuodesta 0,3 milj. euroa (+3,6 %).

Tilikauden liikevoitto oli 5,3 milj. euroa eli n. 18,4 % liikevaihdosta. Hyvään liiketulokseen vaikutti hyvä myynnin kehitys ja kulujen hallinta. Liiketoiminnan kustannukset kasvoivat kokonaisuudessaan n. 0,2 milj. euroa (+1,1%). Pääkustannuslajeissa yhtiön kulut olivat edellisvuotta pienemmät erityisesti hallintokuluissa, jotka sisälsivät edellisenä vuonna mittavan panostuksen toimitilojen korjausrakentamiseen, sekä sisältömyynnin myyntikuluissa. Yhtiö panosti kertomusvuonna erityisesti Maaseudun Tulevaisuuden 100-vuotisjuhlavuoteen sekä sähköisiin palveluihin.

Viestilehtien uudelleen linjatun strategian (KAD) mukaisesti tavoiteltiin kertomusvuonna kasvua pyrkimällä lähemmäs asiakkaita digitalisaatiota hyödyntäen. Monikanavaisen sisällöntuotannon rinnalle tuotettiin uusia palveluita ja koko henkilöstön osaamista ja työskentelytapoja kehitettiin vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä. Painettujen lehtien ja sähköisten palvelujen kehittämistä jatkettiin suunnitellusti.

Toimialalla kannattavuuskehitys jatkui viime vuonna edelleen heikkona, kun sanomalehtien ja aikakauslehtien levikit jatkoivat laskuaan (-2%-8%) ja mediamyynti laski sanomalehdissä keskimäärin -4,4 % ja aikakauslehdissä -9,7%. Yleisesti kustannustalojen liikevaihdot joko alenivat tai pysyivät paikallaan. Tämän johdosta kustantajat jatkoivat kustannusleikkauksiaan sekä sopeuttivat henkilöstömääräänsä kannattavuutensa turvaamiseksi.

Viestilehdet Oy:n osakkuusyrittäjä Myyntimestarit Oy jatkoi toimintaansa kustannusosakeyhtiön levikki- ja ilmoitusmarkkinoinnin tukitoimintona suoramarkkinointiin ja puhelinmyyntiin erikoistuneena palveluyrityksenä. Sen liiketoiminta sujui hyvin. Viestilehdet Oy kasvatti tilikaudella omistusosuuttaan LähiPro Oy:n osakekannasta 62,5 %:iin. LähiPro Oy:n toimiala on ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus ja sen päätuote on suoramyyntipalvelu ruokaasuomesta.fi.

Viestilehdet Oy:n kustannus- ja julkaisuohjelmaan kuuluivat seuraavat lehdet: Maaseudun Tulevaisuus, Metsänomistaja, Kantri, Suomalainen Maaseutu, Koneviesti, Aarre ja Kylvösiemen.

Maaseudun Tulevaisuus, Kantri ja Suomalainen Maaseutu

Maaseudun Tulevaisuuden painetun lehden tarkistettu levikki (LT 2016) oli 75 857 kappaletta (77 329 kpl), jossa oli laskua edellisvuodesta -1472 kappaletta eli -1,9 %. Toimialalla sanomalehtien levikit jatkoivat yleisesti alenemistaan taloudellisen taantuman myötä vuonna 2016, mihin nähden tulos oli tyydyttävä. Lehden jatkuva kehittäminen, kuten ulkoasu-uudistus yhdessä sisällön monipuolistamisen ja laajentamisen kanssa ovat olleet välttämättömiä kestäväille ja kannattavalle kasvustrategian toteuttamiselle tavoiteltaessa lehdelle uusia kohderyhmiä. Toistaiseksi tässä on onnistuttu varsin hyvin.

Lehden lukijamäärä oli 332 000 (KMT 2016) ja säilyi edellisen vuoden tasolla (333 000). Maaseudun Tulevaisuus on edelleen Suomen toiseksi luetuin tilattava päivälehti: ero kolmantena olevaan Aamulehteen kasvoi 118 000 lukijaan. Lukijamäärän kehitystä voidaankin pitää erittäin hyvänä verrattuna sanomalehtien yleiseen kehitykseen viime vuosina. Samanaikaisesti Maaseudun Tulevaisuus onnistui 100-vuotisjuhlavuonnaan kasvattamaan merkittävästi verkkokävijöidensä määrää uusitussa verkkopalvelussaan ja vakiinnuttamaan sen n.150 000 viikkokävijän tasolle.

Maaseudun Tulevaisuus ilmestyi kertomusvuonna 152 kertaa (151). Keskimääräinen sivumäärä oli 20,0 (19,4) sisältäen myös 100-vuotisjuhlaluvun. Lehden liitteistä Suomalainen Maaseutu ilmestyi 12 ja Kantri 11 kertaa. Kantrin lukijamäärä kasvoi 245 000 lukijaan (236 000).

Koneviesti

Koneviesti ilmestyi 18 kertaa, joista numero 18 esitteli veteraanitraktoreita. BioEnergia -lehti ilmestyi Koneviestin liitteenä neljä kertaa. Painetun lehden levikki (LT 2016) oli 28 604, jossa oli laskua -882 kappaletta eli -3,0 % edelliseen vuoteen verrattuna. Koneviestin keskimääräinen sivumäärä oli 119,6 sivua (123,1). Koneviestin lukijamäärä kasvoi 186 000 lukijaan (KMT 2016) edellisen vuoden tasosta 166 000.

Aarre

Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä kaikille metsän ja luonnon aarteita arvostaville suomalaisille. Aarre ilmestyi 11 kertaa vuonna 2016 (10 kertaa edellisenä vuonna). Painetun lehden levikki (LT 2016) oli 19 862, jossa oli 439 kpl (-2,2 %) laskua edelliseen vuoteen verrattuna (20 301 kpl). Aarre-lehden lukijamäärä kasvoi 124 000 lukijaan (KMT 2016) edellisen vuoden tasosta 112 000.

Kylvösiemen

Kylvösiemen ilmestyi neljä kertaa. Lehden levikki oli noin 1 100 kappaletta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2017 tähdätään erityisesti kannattavan kasvun jatkamiseen aktiivisilla kehittämistoimilla, kuitenkin tiedostaen riskit, meneillään oleva taloudellinen taantuma sekä toimialan liiketoiminnan murrokseen liittyvät tekijät. Yhtiön julkaisu- ja viestintätoiminnan monipuolistumisella luodaan osaltaan aiempaa parempaa vakautta yhtiön tuloskehitykselle. Viestilehdet Oy panostaa vuonna 2017 merkittävästi sekä investointeihin että kehittämistyöhön.

Viestilehtien liikevaihdon odotetaan kasvavan vuonna 2017 (+1,6 %) vuodesta 2016. Viestilehtien sisältömyynnin kasvutavoite on +2,5 %, vaikka painettujen lehtien levikkien pitäminen on edelleen varsin haasteellista. Mediamyynnin odotetaan säilyvän edellisen vuoden tasolla lähinnä Maaseudun Tulevaisuuden kasvavan sähköisen mediamyynnin ansiosta. Ilmoitusmarkkinoiden vaihtelut voivat kuitenkin olla hyvin voimakkaita ja nopeita. Sen vuoksi mediamyynnin osuus vähenee ja sisältömyynnin osuus kasvaa edelleen yhtiön liikevaihdosta. Myös levikin pitämisen ennakoitavan olevan haasteellista kaikkien yhtiön kustantamien julkaisujen osalta yleisen taloudellisen tilanteen johdosta. Tulevan kehityksen arviointiin tuottojen osalta

liittyy näin ollen merkittävää epävarmuutta samaan aikaan kun liiketoimintaympäristö muuttuu printtikeskeisestä monikanavaisesti kustantamiseksi.

Viestilehdet panostaa vuonna 2017 digiliiketoiminnan kehittämiseen ja asiakkuuksiin. Yhtiössä kiinnitetään erityistä huomiota strategian (KAD) toteutumiseen käytännössä. Digipalvelujen edelleen kehittäminen ja uusien luominen edellyttää toiminnan uudelleen organisoitua ja panostusta henkilöresursseihin. Keskeisenä osana strategiaa on myös uudistuminen entistä asiakaskeskeisemmäksi yritykseksi ja asiakkuushallinnan kehittäminen. Niiden vuoksi ennakoitaa kulujen kasvavan selvästi tuottoja enemmän, mutta kuitenkin hyvän kannattavuuden edelleen säilyttämisen.

Sisältömyynnin kasvun ja kustannushallinnan seurauksena odotetaan yrityksen liikevoiton yltävän 4,9 milj. euroon ja liikevoittoprosentin yltävän 16,7 %:in ylittämään yrityksen pitkän aikavälin tavoitteen (15 % liikevaihdosta).

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Pitkällä aikavälillä yhtiön kaikkien julkaisujen levikkiin liittyy merkittäviä riskejä, koska peruslukijakunnan eli maanviljelijöiden määrä alenee. Tämän vuoksi on tärkeää säilyttää ja edelleen kehittää painettujen julkaisujen kilpailukykyä sekä erityisesti niiden konsepteja samalla kun kehitetään aktiivisesti monikanavaista julkaisemista. Tavoitteena on laajentaa niiden kohderyhmää levikkiin liittyvien riskien pienentämiseksi. Kohderyhmien laajentamisella tavoitellaan myös sellaisia tilaajia, lukijoita ja ilmoittajia, jotka eivät vielä aiemmin ole olleet asiakkaitamme. Levikin ja lukijamäärien kehitys vaikuttavat erityisesti mediamyyntiin. Laajalevikkinen tai kohderyhmänsä tehokkaasti tavoitettava media palvelee ilmoittajia monikanavaisesti. Uusia kohderyhmiä on tavoiteltava kuitenkin unohtamatta pitkäaikaista, uskollista tilaajakuntaa.

Liiketoiminnan sähköistyminen ja ansaintamallien muuttuminen ovat isoja haasteita yhtiön tulevaisuuden näkökulmasta. Toistaiseksi toimialalla on vain vähän esimerkkejä kannattavista sähköisistä palveluista samaan aikaan kun perinteisen liiketoiminnan kannattavuus uhkaa heiketä pysyvästi. Viestilehdillä on erikoislehtien kustantajana kuitenkin toimialaa selvästi paremmat mahdollisuudet säilyttää maltillinen kannattavuustaso.

Jakelukulujen voimakas nousu on erittäin iso riski koko toimialalle, mutta erityisesti Viestilehdille, koska kustannettavien lehtien levikit painottuvat haja-asutusalueille. Toimiva ja kustannuksiltaan kohtuuhintainen jakeluverkosto on osa suomalaista perusinfrastruktuuria, jota ei tule murentaa vääranäntyyppisellä valtion omistajapolitiikalla.

Tietohallinto ja siihen liittyvät kysymykset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä yhtiön toiminnalle. Näitä toimintoja on johdettava keskitetysti yhteisin toimintamallein, mutta vastuiden tulee olla hajautettuja ja hallittuja. Riskien merkitys korostuu järjestelmiä uusittaessa sekä kehitettäessä sähköistä liiketoimintaa, jossa mm. eri järjestelmien keskinäinen yhteensopivuus sekä esimiesten kyky uudistaa toimintaprosesseja on ratkaisevan tärkeää.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen määrä tilikaudella 2016 oli 101 henkilöä (102). Maksettujen palkkojen ja palkkioiden määrä, tulospalkkiot mukaan lukien, oli 5,9 milj. euroa (5,5 milj. euroa).

Ympäristöasiat

Yhtiö ottaa omassa toiminnassa huomioon ympäristökysymykset ja niitä koskevat, voimassa olevat säännökset. Omaan toimintaan ei sisälly merkittäviä ympäristöriskejä sen luonteesta johtuen. Kustannusosakeyhtiön julkaisut painetaan PEFC-sertifioidulle kotimaiselle paperille. Yhtiön käyttämille painotaloille on myönnetty ympäristösertifikaatti, joka varmentaa, että painon ympäristöjärjestelmä täyttää SFS-EN ISO 14001 standardin vaatimukset.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Hallintoneuvoston jäseninä ovat toimineet 1.1.–31.12:

Mauno Ylinen, Markus Eerola, Pertti Hakanen, Jaakko Halkilahti, Eero Isomaa, Aki Kaivola, Katja Lamminen (henkilöstön edustaja), Tommi Lunttila, Kati Partanen, Antti Sahi, Jenna Syrjälä, Mikko Tirola ja Hannu Toivonen (henkilöstön edustaja). Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Mauno Ylinen.

Viestilehdet Oy:n hallintoneuvoston valitsemia hallituksen jäseninä ovat toimineet 1.1.–31.12:

Juha Marttila, Heikki Laurinen, Anu Nissinen ja Harri Saukkomaa.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut 1.1.–31.12. Juha Marttila.

Tilintarkastajana toimi vuonna 2016 Heidi Vierros (KHT), KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö ja KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö, toimiston nimeämänä Jukka Rajala.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut 1.1.–31.12 Tero-Pekka Hämäläinen.

Yhtiön kustantamien lehtien päätoimittajina ovat toimineet Maaseudun Tulevaisuudessa, Kantarissa ja Suomalaisessa Maaseudussa 1.1.–29.2 Mikael Pentikäinen ja 1.3 alkaen Jouni Kempainen, Koneviestissä Uolevi Oristo, Aarteessa Mari Ikonen ja Kylvösiemenessä Tuure Kiviranta.

MTK:n antamia lausuntoja

Seuraavassa on luettelo tärkeimmistä MTK:n antamista lausunnoista.

Lausunto 4.1. Kilpailu- ja kuluttajavirastolle yrityskaupasta Ruokakesko Oy / Suomen Lähi-kauppa Oy.

Lausunto 5.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2016 maksettavasta pohjoisesta tuesta.

Lausunto 7.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston perustukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 8.1. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta MMM:n asetukseksi laitosten elintarvikehygieniasta annetun asetuksen (795/2014) muuttamiseksi.

Lausunto 8.1. maa- ja metsätalousministeriölle vähäriskisen asetuksen muutoksista.

Lausunto 15.1. maa- ja metsätalousministeriölle soidensuojelutyöryhmän loppuraportista.

Lausunto 18.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi luonnonmukaisen tuotannon korvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 18 ja 22 §:n muuttamisesta.

Lausunto 18.1. opetus- ja kulttuuriministeriölle OKM:n työryhmän ehdotuksesta ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2017 alkaen.

Lausunto 18.1. opetus- ja kulttuuriministeriölle OKM:n työryhmän ehdotuksesta yliopistojen rahoitusmallin tarkistamiseksi vuodesta 2017 alkaen.

Lausunto 20.1. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta eläinlääkäreistä eräissä maatalouden tuissa annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 26.1. ympäristöministeriölle asetusluonnoksesta vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta ja SYKE:n esitys pohjavesille asetettujen ympäristölaatu- normien muuttamisesta.

Lausunto 26.1. sosiaali- ja terveysministeriölle aluehallinnon uudistamisesta.

Lausunto 27.1. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 1.2. maa- ja metsätalousministeriölle asetukseksi ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja MMM:n asetukseksi ympäristökorvauksesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 3.2. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen ja ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen hakemisesta vuonna 2016.

Lausunto 12.2. Eviralle Eviran valvontaosaston laatimista luonnoksista alkutuotantopaikkojen valvontaohjeesta.

Lausunto 16.2. liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa – massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet.

Lausunto 2.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi kasvin-suojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista, levitysvälineiden testauksesta ja levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista.

Lausunto 4.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta tuottajaorganisaatioista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.

Lausunto 10.3. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueesta.

Lausunto 11.3. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksesta öljy- ja kuitukasvien siemenkaupasta.

Lausunto 11.3. maa- ja metsätalousministeriölle eläinlääkäreiden sähköistä lääkemääräystä koskevasta esiselvityksestä.

Lausunto 11.3. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetuksen muutoksesta koskien eräitä EU:n jäsenvaltioiden välillä siirrettäviä eläimiä, alkioita ja sukuoluja koskevia eläintautivaatimuksia.

Lausunto 14.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuonna 2015 tapahtuneiden satovahinkojen viljelmäkohdaisesta korvauksesta.

Lausunto 16.3. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta sokerijuurikkaan kuljetustuesta.

Lausunto 17.3. maa- ja metsätalousministeriölle MMM:n asetusluonnoksesta maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien hallinnosta vuonna 2016.

Lausunto 17.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 3 muuttamisesta.

Lausunto 17.3. ympäristöministeriölle YM:n luonnoksesta, joka koskee valtakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden päivitysinventointia.

Lausunto 18.3. työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain, valmisteverotuslain, sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Lausunto 21.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Metsähallituksesta.

Lausunto 23.3. ulkoministeriölle muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansien maiden tavaroiden ja palvelujen pääsystä unionin sisämarkkinoille julkisten hankintojen alalla sekä unionin tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja tukevista menettelyistä.

Lausunto 24.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi biomassojen ravinteiden kierrätystä

edistävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-toimintaan sekä investointeihin myönnettävästä valtionavustuksesta.

Lausunto 31.3. ympäristöministeriölle valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamista koskevasta työ- ja arviointisuunnitelmasta.

Lausunto 31.3. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2016 maksettavien kansallisten kasvinuotannon tukien ja kotieläintukien valvonnasta.

Lausunto 1.4. opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi uudesta virastosta, johon Opetushallitus ja Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO yhdistetään.

Lausunto 1.4. Suomen ympäristökeskukselle pohjavesialueiden määrittämisen ja suojelemissuunnitelmien ohjeistusluonnoksesta.

Lausunto 8.4. Elintarvikevirasto Eviralle alkutuotannon valvonnan ohjelunoksesta.

Lausunto 8.4. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta eräksi kalastusrajoituksiksi Saimaalla.

Lausunto 14.4. Opetushallitukselle näyttötutkintomestarin koulutusohjelman luonnosehdotuksesta.

Lausunto 18.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi afrikkalaisen sikaruton vastustamisesta annetun asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 20.4. oikeusministeriölle vesilain käyttöoikeussääntelyn uudistamisesta.

Lausunto 20.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksista asetuksiksi alkutuotannon ja laitosten elintarvikehygieniasta sekä lihan tarkastuksesta annettujen MMM:n asetusten muuttamiseksi.

Lausunto 22.4. Luonnonvarakeskukselle luonnoksesta männyn siemenviljelysaineiston käyttöalueen määrittämiseksi.

Lausunto 26.4. Eviralle Eviran ohjelunoksesta nautojen puhtauden valvonnasta teurastamossa.

Lausunto 29.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi perustuesta, viherryttämistuesta ja

nuoren viljelijän tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 29.4. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vuodelta 2015 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkioista sekä pelto- kasvipalkkiosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 10.5. opetus- ja kulttuuriministeriölle koulutustoimikuntajärjestelmän ohjausryhmän ehdotuksesta koulutustoimikuntajärjestelmän kehittämistä osaamisen ennakointifoorumiksi sekä siihen kytkeytyvä ehdotus valtioneuvoston asetukseksi koulutustoimikuntajärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen kumoamisesta.

Lausunto 9.5. liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta.

Lausunto 11.5. ympäristöministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta ympäristönsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 18.5. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väliaikaisesta poikkeuksellisesta tuesta sianlihan- ja maidontuottajille vuonna 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 2 §:n muuttamisesta (823/01.02.2016) ja valtioneuvoston asetusluonnoksesta väliaikaisesta poikkeuksellisesta kansallisesta tuesta sianlihantuottajille ja Etelä-Suomen maidontuottajille vuodelta 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja 3 §:n muuttamisesta (807/0102.2016).

Lausunto 19.5. maa- ja metsätalousministeriölle asetusehdotuksesta elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun MMM:n asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 3.6. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston periaatepäätöksestä ympäristön kannalta hyvien viljelytapojen ja eläinten hyvinvointia sekä elintarviketurvallisuutta edistävien tuotanto-olosuhteiden edistämistä julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoissa.

Lausunto 14.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi metsähanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2016–2017.

Lausunto 14.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi merihanhen metsästyksen kieltämisestä metsästysvuosina 2016–2019.

Lausunto 15.6. maa- ja metsätalousministeriölle Suomen FAO-toiminnasta.

Lausunto 17.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi poikkeusluvan ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta karhun metsästyksestä metsästysvuonna 2016–2017.

Lausunto 20.6. työ- ja elinkeinoministeriölle uusiutuvan energian tukijärjestelmien kehittämistyöryhmän loppuraportista.

Lausunto 21.6. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston metsästysasetuksen muuttamisesta.

Lausunto 22.6. työ- ja elinkeinoministeriölle kilpailulain uudistamista koskevan työryhmän väliraportista.

Lausunto 1.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kiinteistötoimitusmaksusta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta.

Lausunto 4.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eläinsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 8.7. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi koskien hallin, Itämeren norpan, saukon ja euroopanmajavan metsästystä metsästysvuonna 2016–2017.

Lausunto 5.8. sisäministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle kausityöstä ja yritysten sisällä siirtävistä johtajista, asiantuntijoista ja palkatuista harjoittelijoista sekä eräistä niihin liittyvistä laeista.

Lausunto 5.8. Maaseutuvirastolle maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset -oppaan luonnoksesta.

Lausunto 8.8. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muuttamiseksi.

Lausunto 9.8. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi yrittäjävähennykseksi.

Lausunto 11.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 11.8. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi neste-
mäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä
sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien muuttamisesta.

Lausunto 11.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 23 §:n muuttamisesta.

Lausunto 15.8. maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta siemenperunan kaupan pitämisestä ja perunan tuottamisesta korkealaatuisen siemenperunan tuotantoalueella.

Lausunto 17.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2016–2017.

Lausunto 17.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi metsästysasetuksen 11 §:n muuttamiseksi.

Lausunto 17.8. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi väliaikaisista valtioneuvostokauksista maataloille sekä laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 19.8. valtiovarainministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Lausunto 19.8. opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitekehystä.

Lausunto 23.8. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi perintö- ja lahjaverolain ja tuloverolain 47 §:n muuttamisesta.

Lausunto 31.8. Kilpailuvirastolle yrityskauppa-asiassa Atria Oyj/Kaivon Liha Kaunismaa Oy.

Lausunto 2.9. valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi ennakonkannon ja

eräiden muiden verotusmenettelyjen uudistamista koskeväksi lainsäädännöksi.

Lausunto 5.9. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta eläin-
sivistä eräissä maatalouden tuissa annetun
valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen
muuttamisesta.

Lausunto 15.9. liikenne- ja viestintäministeriölle arviomuistiosta postilain muuttamisesta.

Lausunto 19.9. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi eräistä ohjelmaperusteisista viljelijä-
korvauksista annetun lain, Euroopan unionin
suorista tuista annetun lain 22 §:n ja maa- ja
puutarhatalouden kansallisista tuista annetun
lain muuttamisesta.

Lausunto 26.9. Opetushallitukselle golf-
kentän ammattitutkinnon ja golfkenttä-
mästarin erikoisammattitutkinnon perusteiden
luonnosehdotuksista.

Lausunto 26.9. maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Suomen metsäkeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 27.9. sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esityksestä kuntalain 150 §:n muuttamisesta.

Lausunto 30.9. ympäristöministeriölle luonnoksesta Natura 2000 -verkoston täydentämisestä ja alueiden tietojen päivittämisestä koskevista ehdotuksista.

Lausunto 27.9. työ- ja elinkeinoministeriölle TEM:n asetukseksi energiaviraston maksullisista suoritteista.

Lausunto 4.10. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta vuodelta 2015 maksettavasta pohjoisesta tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:n muuttamisesta.

Lausunto 21.10. ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen muuttamisesta.

Lausunto 28.10. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston ruokapoliittisesta selonteosta eduskunnalle.

Lausunto 2.11. Eviralle Eviran ohjelunoksesta lääkitystarran lisäämisestä hevosen vanhamalisiin tunnistusasiakirjoihin.

Lausunto 3.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi poikkeuksellisesta mukautuksesta ja sen lisätuesta maidontuottajille vuonna 2016.

Lausunto 4.11. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta vuodelta 2016 maksettavasta lypsylehmä-, nauta-, lammas- ja vuohipalkkiosta sekä peltokasvipalkkiosta annetun asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 9.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi Maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanvahvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista vuosina 2017 ja 2018 sekä luonnoksesta asetukseksi kiinteistötoimitusmaksusta annetun asetuksen 10 §:n muuttamisesta.

Lausunto 9.11. työ- ja elinkeinoministeriölle Fennovoima Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitushanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Lausunto 14.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 16.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi koulumaitotukeen kelpoisista tuotteista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta.

Lausunto 17.11. liikenne- ja viestintäministeriölle muistiosta kuljettajakoulutus uudistuksen lähtökohdista.

Lausunto 18.11. työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi muutoksista kaivoslakiin 621/2011.

Lausunto 18.11. maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksesta maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi eräiden elintarvikkeiden alkuperämaan ilmoittamisesta.

Lausunto 24.11. ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta.

Lausunto 29.11. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.

Lausunto 2.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetusluonnoksesta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävästä osuudesta Veikkaus Oy:n tuotosta.

Lausunto 7.12. ympäristöministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi merenhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 7.12. maa- ja metsätalousministeriölle valtioneuvoston asetuksesta Suomen metsäkeskuksen toiminnasta.

Lausunto 9.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi riistavahingoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Lausunto 9.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta asetukseksi poikkeusluvalla sallittavasta sudenmetsästyksestä poronhoitoalueen ulkopuolella metsästysvuonna 2016–2018.

Lausunto 9.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi metsästyslain muuttamisesta.

Lausunto 14.12. maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta MMM:n asetukseksi Suomen metsäkeskuksen suoritteiden maksullisuudesta.

Lausunto 15.12. maa- ja metsätalousministeriölle koskien luonnoksia valtioneuvoston asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja MMM:n asetukseksi eläinten hyvinvointikorvauksesta annetun MMM:n asetuksen muuttamisesta.

Maataloustuottajaliittojen ja metsänhoitoyhdistysten jäsenmäärä ja maksaneiden jäsenten lukumäärä 31.12.2016

Liitto	Vastuuhenkilöt	Perheenjäsenet	Muut henkilöjäsenet	Yhteensä	Maksaneet jäsenet
Häme	4 326	6 150	170	10 646	10 130
Etelä-Pohjanmaa	6 901	10 658	279	17 838	16 566
Etelä-Savo	3 265	4 103	171	7 539	6 799
Kaakkois-Suomi	3 913	4 523	177	8 613	8 042
Keski-Pohjanmaa	2 226	4 300	115	6 641	6 062
Keski-Suomi	2 884	3 979	179	7 042	6 403
Lappi	1 108	1 610	106	2 824	2 367
Pirkanmaa	2 689	4 189	118	6 996	6 371
Pohjois-Karjala	2 198	3 171	151	5 520	5 212
Pohjois-Savo	4 198	6 067	184	10 449	9 989
Pohjois-Suomi	4 306	7 148	286	11 740	10 931
Satakunta	4 425	6 720	142	11 287	10 750
Uusimaa	2 177	2 408	592	5 177	4 807
Varsinais-Suomi	5 399	7 275	581	13 255	12 344
Yhteensä	50 015	72 301	3 251	125 567	116 773
Mhy-jäsenet					206 312
YHTEENSÄ					323 085

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Simonkatu 6, 00101 Helsinki

vaihde 020 4131, fax 020 413 2409

www.mtk.fi